

Relacje ustawy i aktu wykonawczego na tle budowy przepisu upoważniającego

Magdalena Plachimowicz

Główny legislator

Rządowe Centrum Legislacji

Ustawa – akt wykonawczy

Konstytucja

Art. 92. 1. Rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie **szczegółowego upoważnienia** zawartego w **ustawie** i **w celu jej wykonania**. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu.

2. Organ upoważniony do wydania rozporządzenia nie może przekazać swoich kompetencji, o których mowa w ust. 1, innemu organowi.

Cechy ustawy w świetle zasad konstytucyjnych

Ustawa

Ustawa jest to:

- 1) akt parlamentu
- 2) o charakterze normatywnym
- 3) stojący najwyżej w hierarchii źródeł prawa po Konstytucji*)
- 4) o nieograniczonym zakresie przedmiotowym
- 5) dochodzący do skutku w szczególnej procedurze

*) Art. 91. 2. Umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową.

Ustawa

§ 2. Ustawa **powinna wyczerpująco** regulować daną dziedzinę spraw, nie pozostawiając poza zakresem swego unormowania istotnych fragmentów tej dziedziny.

§ 4. 1. Ustawa **nie może powtarzać przepisów** zamieszczonych w innych ustawach. [...] postanowień umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską oraz dających się bezpośrednio stosować postanowień aktów normatywnych ustanowionych przez organizacje międzynarodowe lub organy międzynarodowe.

3. W ustawie można odsyłać do przepisów tej samej lub innej ustawy oraz do postanowień, o których mowa w ust. 2; **nie odsyła się do przepisów innych aktów normatywnych.**

4. W ustawie **nie można zamieszczać przepisów nakazujących** stosowanie innych aktów normatywnych, w tym umów i aktów, o których mowa w ust

§ 5. Przepisy ustawy **redaguje się zwięźle i syntetycznie**, unikając nadmiernej szczegółowości, a zarazem w sposób, w jaki opisuje się typowe sytuacje występujące w dziedzinie spraw regulowanych tą ustawą.

§ 11. W ustawie **nie zamieszcza się wypowiedzi, które nie służą wyrażaniu norm prawnych**, a w szczególności apeli, postulatów, zaleceń, upomnień oraz uzasadnień formułowanych norm.

Ustawa

§ 24. 1. Przepisy szczegółowe zamieszcza się w następującej kolejności:

- 1) przepisy prawa materialnego;
- 2) przepisy ustrojowe;
- 3) przepisy proceduralne;
- 4) przepisy o karach pieniężnych i przepisy karne.

§ 70. Nie przekazuje się do uregulowania w rozporządzeniu spraw niewyjaśnionych lub nasuwających trudności przy opracowywaniu ustawy.

Ustawa

Wywodzona z zasady demokratycznego państwa prawnego **zasada wyłączności ustawy** zakłada **monopol parlamentu do regulowania spraw istnych społecznie**. Takie stanowisko zajmował Trybunał Konstytucyjny od najwcześniejszych orzeczeń.

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 maja 1986 r. (U 1/86)

„Trybunał Konstytucyjny opowiada się w gruncie rzeczy po stronie ważnych wartości związanych z **parlamentarną, tj. ustawową drogą tworzenia prawa**: przez **organ** przedstawicielski, w drodze demokratycznej **procedury** (opartej m.in. na zasadzie jawności) i pod **odpowiedzialnością posłów** przed wyborcami.”

Ustawa

Po wejściu w życie Konstytucji z 1997 r.:

„Nowa konstytucja odeszła też od dotychczasowego pojmowania zasady wyłączności ustawy, rozumianej jako obowiązek zachowania ustawowej formy normowania określonych zagadnień. [...] nie ma takich materii, w których mogłyby być stanowione regulacje podustawowe (o charakterze powszechnie obowiązującym), bez uprzedniego ustawowego unormowania tych materii. **Nie ma więc obecnie potrzeby stawiania pytania, czy dana materia musi być regulowana ustawowo (bo jest to zawsze konieczne w obrębie źródeł powszechnie obowiązującego prawa),** natomiast pojawia się pytanie, jaka ma być **szczegółowość (głębokość)** regulacji ustawowej, a jakie **materie wykonawcze można pozostawić rozporządzeniu.**”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 listopada 1999 r. (K 28/98) - dotyczy przepisów Ordynacji podatkowej, zgodnie z którymi niektóre prawa i obowiązki podatników mogą być regulowane w rozporządzeniach Ministra Finansów

Ustawa

Art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

„Rzeczpospolita Polska jest **demokratycznym państwem prawnym**,
urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.”

Zasada państwa prawnego – zasada odnosząca się do idei ograniczenia arbitralnej władzy państwa nad osobą oraz określenia relacji osoba – państwo. W skład tej zasady wchodzi więc nie tylko **wolności i prawa** człowieka, ale również zasady określające **sposób działania organów władzy publicznej**.

Ustawa

Zasada ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa

ochrona praw nabytych i ekspektatyw

uwzględnianie interesów w toku

wymóg odpowiedniej *vacatio legis*

generalny zakaz retroakcji

Ustawa

Zasada poprawnej legislacji

wymóg określoności prawa

nakaz dochowania odpowiedniego trybu jego stanowienia

Ustawa

Art. 92 ust. 1 Konstytucji

„Powiązanie unormowań art. 87 ust. 1 i art. 92 konstytucji z ogólnymi konsekwencjami zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 konstytucji) prowadzi do wniosku, **że nie może obecnie w systemie prawa powszechnie obowiązującego pojawiać się żadna regulacja podustawowa, która nie znajduje bezpośredniego oparcia w ustawie i która nie służy jej wykonaniu**, stosownie do modelu określonego w art. 92 ust. 1.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 listopada 1999 r. (sygn. K 28/98).

Ustawa

„Powiązanie funkcjonalne aktu wykonawczego z ustawą wyraża się w tym, że **ustawa wraz z aktem wykonawczym tworzy całość** zaprogramowaną przez ustawę i kompleksowo reguluje pewien zakres stosunków społecznych.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 czerwca 1999 r. (sygn. U 5/98)

Ustawa materia ustawowa

Ustawa

cechy ustawy

1. Nieograniczony zakres przedmiotowy

Możliwość uregulowania wszelkiej co do zasady materii (z wyjątkami), o ile zostaje zachowany normatywny charakter regulacji.

2. Zgodność z Konstytucją

Ograniczeniem dla norm ustawowych są normy wyższego rzędu – Konstytucja oraz umowy ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie (art. 91 ust. 2 Konstytucji).

3. Zasada wyłączności ustawy

Szczegółowe przepisy Konstytucji wskazują, czy nawet zobowiązują do określenie danej materii w drodze ustawy.

Ustawa

zakres przedmiotowy

Mimo niegraniczonego zakresu przedmiotowego z Konstytucji można wywieść **ograniczenia** wynikające z kompetencji innych organów:

1. art. 61 ust. 4 – tryb udzielenia informacji publicznej określają w odniesieniu **do Sejmu i Senatu** ich regulaminy
2. art. 112 - organizację wewnętrzną i porządek prac Sejmu oraz tryb powoływania i działalności jego organów, jak też sposób wykonywania konstytucyjnych i ustawowych obowiązków organów państwowych wobec Sejmu **określa regulamin Sejmu** uchwalony przez Sejm.
3. art. 114 ust. 2 - **Zgromadzenie Narodowe** uchwała swój regulamin.
4. art. 124 – do Senatu stosuje się odpowiednio art. 112.
5. art. 123 ust. 2 - regulamin Sejmu oraz regulamin Senatu określają odrębności w postępowaniu ustawodawczym w sprawie projektu pilnego.

Ustawa zgodność z Konstytucją

- Kodeks postępowania karnego*

Art. 607t. § 1. Jeżeli nakaz europejski został wydany w celu ścigania osoby, która jest obywatelem polskim albo korzysta w Rzeczypospolitej Polskiej z prawa azylu, przekazanie może nastąpić pod warunkiem, że osoba ta będzie odesłana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po prawomocnym zakończeniu postępowania w państwie wydania nakazu europejskiego.

*wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 kwietnia 2005 r. (sygn. P 1/05)

– utrata mocy z dniem 5 listopada 2006 r., nowe brzmienie z dniem 26 grudnia 2006 r.

Ustawa zgodność z Konstytucją

Art. 55. 1. **Ekstradycja** obywatela polskiego jest zakazana.

- Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1471) *

Art. 55. 1. Ekstradycja obywatela polskiego jest zakazana, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2 i 3.

2. Ekstradycja obywatela polskiego może być dokonana na wniosek innego państwa lub sądowego organu międzynarodowego, jeżeli możliwość taka wynika z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowej lub ustawy wykonującej akt prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, pod warunkiem że czyn objęty wnioskiem o ekstradycję [...].

*Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi – termin „**przekazanie**”

Ustawa

zasada wyłączności ustawy

- Art. 15. 2. Zasadniczy podział terytorialny państwa uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze lub kulturowe i zapewniający jednostkom terytorialnym zdolność wykonywania zadań publicznych **określa ustawa**.
- Art. 25. 5. Stosunki między Rzeczpospolitą Polską a innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi **określają ustawy** uchwalone na podstawie umów zawartych przez Radę Ministrów z ich właściwymi przedstawicielami.
- Art. 50. Zapewnia się nienaruszalność mieszkania. Przeszukanie mieszkania, pomieszczenia lub pojazdu może nastąpić jedynie **w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony**.

Ustawa ustawodawstwo delegowane

- Konstytucja co do zasady nie przewiduje „ustawodawstwa delegowanego” w ujęciu klasycznym – aktów normatywnych rangi ustawy wydawanych przez inne organy niż Sejm – dekrety z mocą ustawy i rozporządzenia z mocą ustawy.¹⁾

- Wyjątek – art. 234 Konstytucji:

Art. 234. 1. Jeżeli w czasie stanu wojennego Sejm nie może zebrać się na posiedzenie, Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów wydaje rozporządzenia z mocą ustawy w zakresie i w granicach określonych w art. 228 ust. 3-5. Rozporządzenia te podlegają zatwierdzeniu przez Sejm na najbliższym posiedzeniu.

2. Rozporządzenia, o których mowa w ust. 1, mają charakter źródeł powszechnie obowiązującego prawa.

¹⁾ M. Grzesik-Kulesza, Ustawodawstwo delegowane w projektach Konstytucji RP z 1997

Ograniczenia praw i wolności art. 22 i art. 31

Ustawa

art. 22 i art. 31

Art. 22

- Ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne **tylko w drodze ustawy** i tylko ze względu na ważny interes publiczny.

Art. 31 ust. 3

- Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być **ustanawiane tylko w ustawie** i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw

Ustawa

art. 22 i art. 31

- art. 22 – ograniczenie wolności działalności gospodarczej – „tylko w drodze ustawy”
- art. 31 ust. 3 – ograniczenia korzystania z konstytucyjnych wolności i praw - „tylko w ustawie”

„Nie zachodzi jednak pełna identyczność. Sformułowanie „**w drodze ustawy**” wskazuje, że do ograniczenia wolności dojść może w każdym razie przy wykorzystaniu ustawy, bez której konstruowanie ograniczenia w ogóle nie może mieć miejsca, ale która może jedynie legitymować ograniczenie dokonane – na podstawie ustawy – w rozporządzeniu. Sformułowanie „**tylko w ustawie**” wskazuje na wolę ustrojodawcy zasadniczego wykluczenia możliwości, którą otwiera formuła „w drodze ustawy”.”

- wyrok z dnia 25 lipca 2006 r. (sygn. P 24/05) – dotyczy obowiązku zakupu energii oraz ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych

Ustawa art. 22 i art. 31

- Art. 22 - ograniczenie wolności działalności gospodarczej

„w zakresie regulowania wolności działalności gospodarczej Konstytucja nie nakazuje kompletności regulacji ustawowej. W tej właśnie sferze dopuszczalne jest „odsyłanie pewnych unormowań do rozporządzenia, byle nie dotyczyło to elementów o «zasadniczym» («podstawowym») charakterze. Zbyt wcześnie jednak na formułowanie bardziej zdecydowanego stanowiska.” (tak L. Garlicki [w:] Konstytucja RP. Komentarz, t. III, L. Garlicki [red.] Warszawa 2003, uwagi do art. 31, s. 21).”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 lipca 2006 r. (sygn. P 24/05)

Ustawa art. 22 i art. 31

- Art. 31 ust. 3 - ograniczenia korzystania z konstytucyjnych wolności i praw

„konstytucyjna **zasada wyłączności ustawy w sferze praw człowieka** nie wyklucza przekazywania pewnych spraw związanych z urzeczywistnianiem wolności i praw konstytucyjnych do unormowania w drodze rozporządzeń. [...] **ustawa w sposób zupełny i wyczerpujący regulowała wszystkie sprawy o istotnym znaczeniu dla urzeczywistnienia wolności i praw człowieka i obywatela** zagwarantowanych w Konstytucji. Do unormowania w drodze rozporządzenia mogą zostać przekazane tylko takie **sprawy, które nie mają istotnego znaczenia** dla urzeczywistnienia wolności i praw człowieka i obywatela zagwarantowanych w Konstytucji, [...]” (wyrok z 19 lutego 2002 r., U. 3/01, OTK ZU nr 1/A/2002, s. 34).”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2003 r. (sygn. P 10/02) – dotyczy kary grzywny za naruszenie przepisów porządkowych

Ustawa

art. 22 i art. 31

Istota wolności i praw

„w ramach każdego konkretnego prawa i wolności można wyodrębnić pewne **elementy podstawowe** (rdzeń, jądro), bez których takie prawo czy wolność w ogóle nie będzie mogła istnieć, oraz pewne **elementy dodatkowe** (otoczkę), które mogą być przez ustawodawcę zwykłego ujmowane i modyfikowane w różny sposób bez zniszczenia tożsamości danego prawa czy wolności. [...]

Ocena naruszenia istoty wolności lub prawa w świetle OTK oznacza nie tylko ocenę konkretnego przepisu, ale także **sumy istniejących ograniczeń danego prawa**. Może się okazać, że **konkretne ograniczenie [...] jest rekompensowane przywilejami czy ułatwieniami w innych dziedzinach.**”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 stycznia 2000 r. (sygn. P 11/98) – dot. prawa własności (czynsz)

Ustawa

art. 31

Art. 31. 1. Wolność człowieka podlega ochronie prawnej.

2. Każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych. Nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje.

3. **Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw** mogą być **ustanawiane tylko w ustawie** i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. **Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.**

Ustawa art. 31

- **Zasada wyłączności/ zupełności ustawy:**

„w odniesieniu do sfery praw i wolności człowieka **zastrzeżenie wyłącznie ustawowej rangi unormowania ich ograniczeń należy rozumieć dosłownie, z wykluczeniem dopuszczalności subdelegacji**, tj. przekazania kompetencji normodawczej innemu organowi, analogicznie do wykluczenia takiej możliwości w odniesieniu do rozporządzeń wykonawczych względem ustaw”. Podobnie, w wyroku z 11 maja 1999 r. (P. 9/98, OTK ZU Nr 4/1999, s. 385), wskazano: “sfera praw i wolności stanowi materię konstytucyjną, od której przewiduje się odstępstwa na rzecz konstytucyjnie dopuszczalnej ingerencji ustawowej. Nie może jednak być regulowana w aktach podustawowych (...) **Zasada zupełności ustawy nie może tu doznawać wyjątków** (...) Trybunał Konstytucyjny uważa, że w tej specyficznej materii, którą stanowi unormowanie wolności i praw człowieka i obywatela, przewidziane, konieczne lub choćby tylko dozwolone przez konstytucję, **unormowanie ustawowe cechować musi zupełność**”.

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2000 r. (sygn. P 10/99) – dotyczy przepisów określających warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

Ustawa

art. 31

Zasada proporcjonalności:

„W swym orzecznictwie Trybunał przyjął, że do oceny, czy doszło do **naruszenia zasady proporcjonalności** (zakazu nadmiernej ingerencji), konieczne jest udzielenie odpowiedzi na trzy pytania (przeprowadzenie tzw. trójstopniowego testu proporcjonalności):

- 1) czy wprowadzona regulacja ustawodawcza jest w stanie doprowadzić do zamierzonych przez nią skutków (**zasada przydatności**);
 - 2) czy regulacja ta jest konieczna dla ochrony interesu publicznego, z którym jest powiązana (**zasada konieczności**);
 - 3) czy efekty wprowadzanej regulacji pozostają w odpowiedniej proporcji do ciężarów nakładanych przez nią na obywatela (**zasada proporcjonalności sensu stricto**; zob. np. wyroki z: 12 stycznia 2012 r., sygn. Kp 10/09, OTK ZU nr 1/A/2012, poz. 4 i 24 kwietnia 2018 r., sygn. SK 27/16, OTK ZU. A/2018, poz. 22).”
- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 listopada 2021 r. (sygn. Kp 2/19) – dotyczy oświadczeń majątkowych

Ustawa

art. 31 – przykład 1

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Art. 6c. 9. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowe zasady wydawania orzeczeń, o których mowa w art. 5a, orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności, uwzględniając tryb postępowania przy orzekaniu oraz skład i sposób powoływania i odwoływania członków zespołów orzekających, a także sposób działania tych zespołów;

- rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

2. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zawiera:

9) symbol przyczyny niepełnosprawności;

Ustawa

art. 31 – przykład 1

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Art. 6c. 9. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

1) **szczegółowe zasady** wydawania orzeczeń, o których mowa w art. 5a, orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności, uwzględniając tryb postępowania przy orzekaniu oraz skład i sposób powoływania i odwoływania członków zespołów orzekających, a także sposób działania tych zespołów;

- rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

2. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zawiera:

9) **symbol przyczyny niepełnosprawności;**

Ustawa

art. 31 – przykład 1

- Trybunał podzielił zarzut skarżącego i Rzecznika dotyczący naruszenia przez § 13 ust. 2 pkt 9 w związku z § 32 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia z 2003 r. **zasady wyłączności ustawowej ingerencji w konstytucyjne prawa i wolności jednostki, jakimi są prawo do prywatności i prawo do autonomii informacyjnej jednostki.**
- Zagwarantowana w **art. 47 Konstytucji ochrona prywatności** stanowi tę wolność człowieka, której ograniczenie może nastąpić tylko na warunkach określonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji.
- **Art. 51 ust. 1** Konstytucji wprost gwarantuje, że nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do **ujawniania informacji dotyczących jego osoby.**

Ustawa art. 31

„Skoro ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności mogą być ustanawiane «tylko» w ustawie, to kryje się w tym nakaz **kompletności unormowania ustawowego**, które musi samodzielnie określać **wszystkie podstawowe elementy ograniczenia danego prawa i wolności**, tak aby już na podstawie lektury przepisów ustawy można było wyznaczyć kompletny zarys (kontur) tego ograniczenia. **Niedopuszczalne jest natomiast przyjmowanie w ustawie uregulowań blankietowych**, pozostawiających organom władzy wykonawczej czy organom samorządu lokalnego swobodę normowania ostatecznego kształtu owych ograniczeń, a w szczególności wyznaczania zakresu tych ograniczeń” (wyrok z 12 stycznia 2000 r., sygn. P 11/98, OTK ZU nr 1/2000, poz. 3; podobnie w wyroku z 6 czerwca 2018 r., sygn. K 53/16, OTK ZU. A/2018, poz. 38).”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 czerwca 2018 r. (sygn. SK 19/17)

Ustawa

art. 31 – przykład 2

- Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r.

Art. 16. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia:

3) ograniczenia zakresu uprawnień budowlanych

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11 września 2014 r.

w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Rozdział 4. Zakres uprawnień budowlanych – § 10-15

§ 10. Uprawnienia budowlane do projektowania w odpowiedniej specjalności uprawniają do sporządzania projektu zagospodarowania działki lub terenu, w zakresie tej specjalności.

Ustawa

art. 31 – przykład 2

- Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r.

Art. 16. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia:

3) ograniczenia zakresu uprawnień budowlanych

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11 września 2014 r.

w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Rozdział 4. Zakres uprawnień budowlanych – § 10-15

§ 10. Uprawnienia budowlane do projektowania w odpowiedniej specjalności uprawniają **do sporządzania projektu zagospodarowania działki lub terenu, w zakresie tej specjalności.**

Ustawa

art. 31 – przykład 2

„Należy zatem podkreślić, że **organy władzy wykonawczej nie mogą wydawać aktów prawnych normujących kwestie ograniczania praw i wolności**. Dla materii tej Konstytucja wymaga aktów rangi ustawy. To w ustawie powinny być zamieszczone wszystkie zasadnicze elementy regulacji prawnej. Obowiązkiem **ustawodawcy było określenie czynności, które mogą wykonywać osoby posiadające uprawnienia budowlane bez ograniczeń albo uprawnienia w ograniczonym zakresie, a także wskazanie ograniczeń w ramach powyższych kategorii**. Ustawodawca może jedynie w wąskim zakresie przekazać kompetencje w tym przedmiocie organom władzy wykonawczej, uwzględniając jednak standardy konstytucyjne wskazane w utrwalonej linii orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego. Oznacza to, że zakres materii pozostawionej do unormowania w **rozporządzeniu może dotyczyć tylko kwestii technicznych, szczegółowych, podlegających częstym zmianom**, które uzupełniają materię ustawową, ale **nie są związane z istotą samego ograniczenia**. W żadnym wypadku rozporządzenie nie może samoistnie zastępować w tym zakresie ustawy. Zakres delegacji ustawowej w takim wypadku musi być węższy niż dozwolony w sposób generalny na podstawie art. 92 Konstytucji.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lutego 2018 r. (sygn. K 39/15)

Ustawa

art. 31 – przykład 2

- Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r.

Art. 15a. 1. Uprawnienia budowlane do projektowania w odpowiedniej specjalności uprawniają do sporządzania projektu zagospodarowania działki lub terenu, w zakresie tej specjalności.

2. Uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej bez ograniczeń uprawniają do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi, w odniesieniu do architektury obiektu.

Ustawa

art. 31 – przykład 3

- Kodeks postępowania karnego z dnia 6 czerwca 1997 r.

§ 4. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób poddawania oskarżonego oraz osoby podejrzanej badaniom, a także wykonywania z ich udziałem czynności, o których mowa w § 2 pkt 1 i 3 oraz § 3, mając na uwadze, aby gromadzenie, utrwalanie i analiza materiału dowodowego były dokonywane zgodnie z aktualną wiedzą w zakresie kryminalistyki i medycyny sądowej.

- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie poddawania badaniom lub wykonywania czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej

§ 5. 1. Organ postępowania zapewnia w czasie badania oraz wykonywania czynności asystę, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia badania lub wykonania czynności, gdy zachodzi potrzeba zastosowania wobec osoby przymusu bezpośredniego, albo na wniosek przeprowadzającego badanie lub wykonującego czynności.

Ustawa

art. 31 – przykład 3

- Kodeks postępowania karnego z dnia 6 czerwca 1997 r.

§ 4. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, **szczegółowe warunki i sposób poddawania oskarżonego oraz osoby podejrzanej badaniom**, a także wykonywania z ich udziałem czynności, o których mowa w § 2 pkt 1 i 3 oraz § 3, mając na uwadze, aby gromadzenie, utrwalanie i analiza materiału dowodowego były dokonywane zgodnie z aktualną wiedzą w zakresie kryminalistyki i medycyny sądowej.

- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie poddawania badaniom lub wykonywania czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej

§ 5. 1. Organ postępowania **zapewnia w czasie badania oraz wykonywania czynności asystę**, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia badania lub wykonania czynności, gdy zachodzi potrzeba zastosowania wobec osoby przymusu bezpośredniego, albo na wniosek przeprowadzającego badanie lub wykonującego czynności.

Ustawa

art. 31 – przykład 3

„Poszanowanie prywatności (która - na poziomie konstytucyjnym - jest chroniona wieloaspektowo, przez kilka praw i wolności - por. art. 47-51) jest ściśle powiązane z konstytucyjnym nakazem ochrony godności ludzkiej (art. 30 Konstytucji). Zachowanie przez człowieka godności wymaga bowiem poszanowania jego sfery czysto osobistej, tak by tenże nie był narażony na konieczność „bycia z innymi” czy „dzielenia się z innymi” swoimi przeżyciami czy doznaniem o intymnym charakterze.

W ramach prawa do „niebycia z innymi” i „niedzielenia się z innymi” mieści się też prawo do poszanowania godności w trakcie zabiegów, które mają charakter medyczny i mogą wiązać się z ingerencją w organizm człowieka. **Instytucja asysty przewidziana w zakwestionowanym przepisie rozporządzenia jest bez wątpienia formą ograniczenia prawa do prywatności** wynikającego z art. 47 Konstytucji. Ponieważ **ograniczenie to zostało wprowadzone na poziomie aktu podstawowego**, § 5 ust. 1 rozporządzenia jest niezgodny z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 marca 2013 r. (sygn. U 2/11)

Ograniczenia praw i wolności stany nadzwyczajne

Ustawa

stany nadzwyczajne

Art. 228. 1. W sytuacjach szczególnych zagrożeń, jeżeli zwykłe środki konstytucyjne są niewystarczające, może zostać wprowadzony odpowiedni stan nadzwyczajny: **stan wojenny, stan wyjątkowy** lub **stan klęski żywiołowej**.

2. Stan nadzwyczajny może być wprowadzony tylko na podstawie ustawy, w drodze rozporządzenia, które podlega dodatkowemu podaniu do publicznej wiadomości.

3. **Zasady działania** organów władzy publicznej oraz **zakres**, w jakim **mogą zostać ograniczone** wolności i prawa człowieka i obywatela w czasie poszczególnych stanów nadzwyczajnych, określa **ustawa**.

Ustawa

stany nadzwyczajne

Art. 233. 1. Ustawa określająca zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela w czasie **stanu wojennego i wyjątkowego nie może ograniczać wolności i praw** określonych w art. 30 (godność człowieka), art. 34 i art. 36 (obywatelstwo), art. 38 (ochrona życia), art. 39, art. 40 i art. 41 ust. 4 (humanitarne traktowanie), art. 42 (ponoszenie odpowiedzialności karnej), art. 45 (dostęp do sądu), art. 47 (dobra osobiste), art. 53 (sumienie i religia), art. 63 (petycje) oraz art. 48 i art. 72 (rodzina i dziecko).

2. Niedopuszczalne jest ograniczenie wolności i praw człowieka i obywatela wyłącznie z powodu rasy, płci, języka, wyznania lub jego braku, pochodzenia społecznego, urodzenia oraz majątku.

3. Ustawa określająca zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela **w stanie klęski żywiołowej może ograniczać** wolności i prawa określone w art. 22 (wolność działalności gospodarczej), art. 41 ust. 1, 3 i 5 (wolność osobista), art. 50 (nienaruszalność mieszkania), art. 52 ust. 1 (wolność poruszania się i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej), art. 59 ust. 3 (prawo do strajku), art. 64 (prawo własności), art. 65 ust. 1 (wolność pracy), art. 66 ust. 1 (prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy) oraz art. 66 ust. 2 (prawo do wypoczynku).

Ustawa stany nadzwyczajne

- Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym

Rozdział 2. Zasady działania organów władzy publicznej

Rozdział 3. Zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela

Art. 18. 2. W czasie stanu wyjątkowego mogą być wprowadzone nakazy lub zakazy:

1) przebywania lub opuszczania w ustalonym czasie oznaczonych miejsc, obiektów i obszarów; [...]

Ustawa

stany nadzwyczajne

- Art. 3. 2. W rozporządzeniu o wprowadzeniu stanu wyjątkowego określa się przyczyny wprowadzenia, czas trwania i obszar, na jakim wprowadza się stan wyjątkowy, oraz, **w zakresie dopuszczonym niniejszą ustawą, rodzaje ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela.**
- Art. 22. 1. **Rada Ministrów**, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, określa, w drodze rozporządzeń, **szczegółowy tryb i sposoby oraz obszarowy, podmiotowy i przedmiotowy zakres** wprowadzenia i stosowania ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela ustalonych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w rozporządzeniach, o których mowa w art. 3 ust. 1 i art. 5 ust. 1, uwzględniając w możliwym stopniu minimalizację indywidualnych i społecznych uciążliwości wynikających ze stosowania tych ograniczeń.

Ustawa stany nadzwyczajne

- Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia stanu wyjątkowego na obszarze części województwa podlaskiego oraz części województwa lubelskiego

§ 2. W czasie obowiązywania stanu wyjątkowego wprowadza się następujące rodzaje ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela:

4) zakaz przebywania w **ustalonym czasie w oznaczonych miejscach**, obiektach i obszarach położonych na obszarze objętym stanem wyjątkowym;

Ustawa

stany nadzwyczajne

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 2021 r. w sprawie ograniczeń wolności i praw w związku z obowiązywaniem stanu wyjątkowego

§ 1. 1. W związku z wprowadzeniem na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia stanu wyjątkowego na obszarze części województwa podlaskiego oraz części województwa lubelskiego (Dz.U. poz. 1612) stanu wyjątkowego oraz przedłużeniem jego obowiązywania na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 października 2021 r. w sprawie przedłużenia stanu wyjątkowego wprowadzonego na obszarze części województwa podlaskiego oraz części województwa lubelskiego (Dz.U. poz. 1788) **określa się następujący zakres wprowadzenia i stosowania ustalonych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń wolności i praw:**

4) zakaz przebywania na obszarze objętym stanem wyjątkowym, obowiązujący całą dobę;

Ustawa

stany nadzwyczajne

- 4) zakaz przebywania w **ustalonym czasie w oznaczonych miejscach**, obiektach i obszarach położonych na obszarze objętym stanem wyjątkowym;

- 4) zakaz przebywania **na obszarze objętym** stanem wyjątkowym, obowiązujący **całą dobę**;

Ustawa stany nadzwyczajne

zakaz przebywania lub opuszczania w ustalonym czasie oznaczonych miejsc, obiektów i obszarów

4) zakaz przebywania w ustalonym czasie w oznaczonych miejscach, obiektach i obszarach położonych na obszarze objętym stanem wyjątkowym;

4) zakaz przebywania na obszarze objętym stanem wyjątkowym, obowiązujący całą dobę;

Wolności i prawa osobiste

Ustawa

- **Art. 41** - nietykalność osobista i wolność osobista - na zasadach i w trybie określonych w ustawie
- **Art. 46** - przepadek rzeczy - w przypadkach określonych w ustawie
- **Art. 49** - wolność i ochrona tajemnicy komunikowania się - w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony
- **Art. 51** - ochrona informacji o sobie - zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa

Ustawa

Art. 41 - nietykalność osobista i wolność osobista

- ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym

Art. 15. 3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w ust. 1, oraz przypadki i sposób ich stosowania, a także sposób dokumentowania przypadków ich zastosowania, uwzględniając ochronę interesów osób, wobec których środki te zostały zastosowane.

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2006 r. w sprawie środków przymusu bezpośredniego stosowanych przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego

2. Kajdanki i prowadnice stosuje się:

1) na polecenie sądu lub prokuratora;

2) wobec osób podejrzanych lub oskarżonych o popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu albo skazanych za takie przestępstwo.

Ustawa

Art. 41 - nietykalność osobista i wolność osobista

- ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym

Art. 15. 3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w ust. 1, oraz przypadki i sposób ich stosowania, a także sposób dokumentowania przypadków ich zastosowania, uwzględniając ochronę interesów osób, wobec których środki te zostały zastosowane.

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2006 r. w sprawie środków przymusu bezpośredniego stosowanych przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego

2. Kajdanki i prowadnice stosuje się:

1) **na polecenie sądu lub prokuratora;**

2) wobec osób podejrzanych lub oskarżonych o popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu albo skazanych za takie przestępstwo.

Ustawa

- art. 41 ust. 1 zdanie drugie
- „Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na **zasadach i w trybie określonych w ustawie.**”

„Zdaniem Trybunału, do zasad ograniczenia wolności osobistej, regulowanych ustawowo, których dotyczy art. 41 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji, należą **wszystkie przestanki bezpośrednio określające ograniczenie wolności osobistej**, a w szczególności określenie **podmiotu**, który **podejmuje decyzję** o ograniczeniu wolności osobistej, określenie **osób, w stosunku do których** decyzja o ograniczeniu wolności osobistej może być podejmowana, oraz określenie **przesłanek** związanych z tymi osobami, np. ich status prawny, ich zachowanie, sytuacja, w której się znajdują. Natomiast przez **tryb ograniczania wolności osobistej**, o którym mowa w art. 41 ust. 1 zdaniu drugim Konstytucji, należy rozumieć, w świetle Konstytucji, regulowany ustawowo **sposób postępowania (procedurę)** podmiotu uprawnionego ustawowo do decydowania o ograniczaniu wolności osobistej.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2010 r. sygn. U 5/07 - dot. środków przymusu bezpośredniego (kajdanki i prowadnice w CBA)

Ustawa

Art. 41 - nietykalność osobista i wolność osobista

- „Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie.”
- ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym

Art. 15. 3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w ust. 1, oraz przypadki i sposób ich stosowania, a także sposób dokumentowania przypadków ich zastosowania, uwzględniając ochronę interesów osób, wobec których środki te zostały zastosowane.

Ustawa

Art. 41 - nietykalność osobista i wolność osobista

„Ustrojodawca przewidział możliwość ograniczania konstytucyjnych praw i wolności, do których niewątpliwie również należy wolność osobista. **Jednak ograniczenie to może nastąpić tylko w określonych okolicznościach i wyłącznie w formie ustawy (art. 31 ust. 3 Konstytucji).** W razie ograniczenia wolności osobistej dodatkowo wprowadza się w [art. 41 ust. 1 Konstytucji](#) wymóg określenia w ustawie **wszystkich materialnoprawnych oraz proceduralnych przesłanek takiego ograniczenia.**

Określenie środków przymusu bezpośredniego, sposobów, w jaki funkcjonariusze danej służby mogą ograniczyć wolność osobistą obywatela, oraz przesłanek użycia tych środków, wskazujących w jakich okolicznościach może nastąpić to ograniczenie – [należy do materii ustawowej](#), ponieważ w świetle art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji tylko przepisy ustawy mogą pozwalać na ingerencję w wolność osobistą i nietykalność osobistą. Ponadto zgodnie z art. 41 ust. 1 Konstytucji również [postępowanie organów stosujących te środki musi być określone wyłącznie w ustawie](#). Trybunał Konstytucyjny, w wyroku o sygn. U 5/07, wskazał, że art. 41 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji nie tylko wprowadza zakaz ograniczenia wolności osobistej w aktach podustawowych, jak to wynika z art. 31 ust. 3 Konstytucji w odniesieniu do wszystkich praw i wolności, ale **równocześnie nakazuje uwzględnienie w ustawowej regulacji ograniczającej wolność osobistą wszystkich przesłanek określających zasady i tryb ograniczenia wolności osobistej.**”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 maja 2012 r. (sygn. K 10/11) – użycie środków przymusu bezpośredniego

Ustawa

Art. 41 - nietykalność osobista i wolność osobista

- Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej

Rozdział 1. Przepisy ogólne.

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) środki przymusu bezpośredniego używane lub wykorzystywane przez uprawnionych, o których mowa w art. 2;
- 2) przypadki używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- 3) zasady używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- 4) postępowanie przed użyciem lub wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego i broni palnej i po ich użyciu lub wykorzystaniu;
- 5) dokumentowanie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Ustawa

Art. 41 - nietykalność osobista i wolność osobista

- Art. 11. **Środków przymusu bezpośredniego można użyć** lub wykorzystywać je w przypadku konieczności podjęcia co najmniej jednego z następujących działań:
 - 2) odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;
- Art. 12. 1. **Środkami przymusu bezpośredniego są:**
 - 10) koń służbowy;
- Art. 22. 1. Konia służbowego można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2, 4, 7, 8, 12 i 13.
 2. Konia służbowego używa się do kontroli przemieszczania się grupy osób, wykorzystując jego masę.

Ustawa

Art. 42 – prawo represyjne

Art. 42. 1. Odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto dopuścił się czynu zabronionego pod groźbą kary **przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia**. Zasada ta nie stoi na przeszkodzie ukaraniu za czyn, który w czasie jego popełnienia stanowił przestępstwo w myśl prawa międzynarodowego.

Ustawa

Art. 42 – prawo represyjne

„Z zasady wyłączności ustawy w sferze prawa represyjnego wynika, że zarówno **czyn zabroniony**, jak i **rodzaj** oraz **wysokość kar**, a także **zasady ich wymierzania** – muszą być, co do zasady, określone bezpośrednio w ustawie, co jednocześnie nie wyklucza możliwości **doprecyzowania** niektórych z tych elementów przez **akty podustawowe**.”

Ustawa

Art. 42 – prawo represyjne

- Kodeks karny skarbowy z dnia 10 września 1999 r.

Art. 53. § 3. **Wykroczenie skarbowe** jest to czyn zabroniony przez kodeks pod groźbą kary grzywny określonej kwotowo, jeżeli kwota uszczuplonej lub narażonej na uszczuplenie należności publicznoprawnej albo **wartość przedmiotu czynu nie przekracza pięciokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia** w czasie jego popełnienia. Wykroczeniem skarbowym jest także inny czyn zabroniony, jeżeli kodeks tak stanowi.

§ 4. **Minimalne wynagrodzenie** jest to wynagrodzenie za pracę ustalone na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2020 r. poz. 2207).

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2021 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2022 r.

Ustawa

Art. 42 – prawo represyjne

- „Nie rezygnując z wymagania określenia wyłącznie w ustawie podmiotu, znamion przedmiotowych przestępstwa oraz kary, należy jednak przyjąć, że dopuszczalne jest doprecyzowanie tych elementów w aktach wykonawczych wydanych w zgodzie z art. 92 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny zwraca uwagę, że **zwłaszcza w odniesieniu do przestępstw przeciwko mieniu, obrotowi gospodarczemu, czy przeciwko interesom fiskalnym państwa, konstrukcja ustawy karnej, która by całkowicie wykluczała potrzebę odwołania się rozporządzeń regulujących określoną sferę działalności, jest trudna do wyobrażenia. [...] Akty niższej rangi są szybciej dostosowywane do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych**, odzwierciedlają wzrost cen, stawek podatkowych, itd. Pozwala to uniknąć częstych nowelizacji ustawy, co służy stabilności prawa. Trybunał podkreśla, że wobec utrzymującej się ciągle dość znacznej inflacji oraz wzrostu cen, utrwalenie w ustawie karnej określonych kwot jako znamion przestępstwa wzmagałoby w sposób generalny represyjność prawa.”
- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 lutego 2001 r. (sygn. akt P 2/00) – dotyczy odesłania do mierników w aktach wykonawczych w Kodeksie karnym skarbowym

Ustawa

Art. 42 – prawo represyjne

- Kodeks karny z dnia 6 czerwca 1997 r.

Art. 231. § 1. Funkcjonariusz publiczny, który, **przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków**, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Ustawa

Art. 42 – prawo represyjne

- „funkcjonariusz publiczny ma pierwotny prawny obowiązek znajomości aktów określając jego uprawnienia i obowiązki. Na tym tle Trybunał zgadza się z przyjętą w literaturze przedmiotu i orzecznictwie SN interpretacją art. 231 k.k., że **zakres uprawnień i obowiązków funkcjonariusza publicznego rekonstruowany z szeregu aktów o różnym charakterze (w tym aktów prawa wewnętrznego oraz poleceń służbowych czy też rozkazów)** nie oznacza niezgodności normy dekodowanej z art. 231 k.k. z zasadą nullum crimen sine lege wyrażoną w art. 42 ust. 1 Konstytucji.”
- Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 czerwca 2010 r. (sygn. SK 52/08)

Ustawa

Art. 42 – prawo represyjne

- Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych

Art. 54. 1. Kto nie wykonuje polecenia porządkowego, wydanego na podstawie **ustawy, regulaminu obiektu (terenu) lub regulaminu imprezy masowej** przez służby porządkowe lub służby informacyjne,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Ustawa

Art. 42 – prawo represyjne

„Powstaje zatem problem co do możliwości odesłania do **regulaminów, których postanowienia nie mają charakteru przepisów prawa powszechnie obowiązującego**, jako źródeł określających znamiona czynów zabronionych.[...]

Z analizy postanowień poszczególnych regulaminów wynika, że część regulacji w zakresie przedmiotów objętych zakazem wnoszenia, posiadania i używania na imprezie masowej pokrywa się z treścią odpowiednich ustaw. W tym zakresie zatem polecenia porządkowe wydawane przez członków służb porządkowych i informacyjnych będą de facto poleceniami wydawanymi na podstawie ustawy.[...]

Dlatego też Trybunał stwierdził, że przepisy represyjne o charakterze blankietowym, powinny, w świetle art. 42 ust. 1 Konstytucji, nie tylko określać podstawowe elementy, a więc podmiot, znamiona czynu zabronionego oraz rodzaj i wysokość kary, odsyłając jedynie w zakresie doprecyzowania niektórych z tych elementów do odrębnych przepisów, ale **przede wszystkim respektować, w zakresie odesłania, katalog źródeł powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej**. Odesłanie w tym zakresie musi być dostosowane do wyznaczonych przez Konstytucję granic kompetencji prawotwórczych organów władzy publicznej.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 maja 2014 r. (sygn. K 17/13)

Ustawa

Art. 42 – prawo represyjne

- Po nowelizacji:

Art. 54. 1. Kto nie wykonuje **polecenia porządkowego lub wezwania, wydanego na podstawie niniejszej ustawy** przez służby porządkowe lub służby informacyjne, w czasie i w miejscu imprezy masowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Ustawa

art. 46 – przepadek mienia

- Prawo o ruchu drogowym

Art. 130a. 11. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, kierując się zasadą zagwarantowania ochrony prawa własności oraz potrzebą zapewnienia porządku na drogach publicznych i bezpieczeństwa ruchu drogowego, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb oraz warunki współdziałania z Policją i innymi podmiotami uprawnionymi do podejmowania decyzji o usunięciu pojazdu jednostek usuwających pojazdy lub prowadzących strzeżone parkingi;
- 2) tryb i warunki wydawania pojazdu z parkingu;
- 3) tryb postępowania w zakresie przejęcia pojazdu na rzecz Skarbu Państwa.

- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 sierpnia 2002 r. w sprawie usuwania pojazdów

§ 8. 1. O przejęciu na rzecz Skarbu Państwa orzeka naczelnik właściwego miejscowo urzędu skarbowego. Przed wydaniem orzeczenia należy powiadomić właściciela pojazdu o wszczęciu postępowania w sprawie przejęcia pojazdu na rzecz Skarbu Państwa.

Ustawa

art. 46 – przepadek mienia

- Prawo o ruchu drogowym

Art. 130a. 11. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, kierując się zasadą zagwarantowania ochrony prawa własności oraz potrzebą zapewnienia porządku na drogach publicznych i bezpieczeństwa ruchu drogowego, określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb oraz warunki współdziałania z Policją i innymi podmiotami uprawnionymi do podejmowania decyzji o usunięciu pojazdu jednostek usuwających pojazdy lub prowadzących strzeżone parkingi;

2) tryb i warunki wydawania pojazdu z parkingu;

3) tryb postępowania w zakresie przejęcia pojazdu na rzecz Skarbu Państwa.

- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 sierpnia 2002 r. w sprawie usuwania pojazdów

§ 8. 1. O przejęciu na rzecz Skarbu Państwa **orzeka naczelnik właściwego miejscowo urzędu skarbowego**. Przed wydaniem orzeczenia należy powiadomić właściciela pojazdu o wszczęciu postępowania w sprawie przejęcia pojazdu na rzecz Skarbu Państwa.

Ustawa

art. 46 – przepadek mienia

„Art. 46. Przepadek rzeczy może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu.”

„Przepis ten ustanawia zasadę wyłączności ustawy w zakresie określania przestępstw pozbawienia własności w drodze przepadku rzeczy oraz zasadę wyłączności sądu w sprawach orzekania o przepadku rzeczy. Potwierdza tym samym zasadę generalną – wyłącznie ustawowego ograniczenia wszelkich konstytucyjnych praw i wolności (art. 31 ust. 3 Konstytucji), a w szczególności prawa własności (art. 64 ust. 3 Konstytucji). [...]

wymogu **sądowego trybu orzekania o przepadku rzeczy nie można sprowadzać wyłącznie do kontroli**, czy inne organy władzy publicznej postąpiły zgodnie z obowiązującym prawem. Taki udział sądu nie zapewnia ani sprawiedliwego, ani wnikliwego rozpatrzenia sprawy.

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 czerwca 2008 r. (sygn. P 4/06) - przejście z mocy ustawy na rzecz Skarbu Państwa pojazdów nieodebranych

Ustawa

art. 46 – przepadek mienia

- Prawo o ruchu drogowym - po nowelizacji

Art. 130a. 10. Starosta w stosunku do pojazdu usuniętego z drogi, w przypadkach określonych w ust. 1 lub 2, **występuje do sądu z wnioskiem o orzeczenie jego przepadku** na rzecz powiatu, jeżeli prawidłowo powiadomiony właściciel lub osoba uprawniona nie odebrała pojazdu w terminie 3 miesięcy od dnia jego usunięcia. Powiadomienie zawiera pouczenie o skutkach nieodebrania pojazdu.

Ustawa

art. 49 – wolność komunikowania się

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających

Załącznik 6. Regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania środków zabezpieczających.

§ 2. 1. Osoba, wobec której realizowany jest środek zabezpieczający w warunkach wzmocnionego i maksymalnego zabezpieczenia, ma prawo do:

5) wysyłania i otrzymywania korespondencji oraz, w przypadku wydzielenia aparatów telefonicznych do użytku dla pacjentów, niekontrolowanych rozmów telefonicznych w godzinach ustalonych przez kierownika zakładu

Ustawa

art. 49 – wolność komunikowania się

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających

Załącznik 6. Regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania środków zabezpieczających.

§ 2. 1. Osoba, wobec której realizowany jest środek zabezpieczający w warunkach wzmocnionego i maksymalnego zabezpieczenia, ma prawo do:

5) wysyłania i otrzymywania korespondencji oraz, w przypadku wydzielenia aparatów telefonicznych do użytku dla pacjentów, **niekontrolowanych rozmów telefonicznych w godzinach ustalonych** przez kierownika zakładu

Ustawa

art. 49 – wolność komunikowania się

- Art. 49. Zapewnia się wolność i ochronę tajemnicy komunikowania się. Ich **ograniczenie** może nastąpić jedynie **w przypadkach** określonych w **ustawie** i **w sposób** w niej określony.

„W zakresie art. 49 Konstytucji (wolność komunikowania się) dopuszcza się ograniczenie tej wolności w przypadkach określonych w ustawodawstwie zwykłym. Oznacza to, że – po pierwsze – **ustawodawca** zwykły może decydować o **zakresie wolności** komunikowania się, jeśli – po drugie – uczyni to **w akcie rangi ustawy**, wskazującym – po trzecie – „określone przypadki” i „sposób ograniczenia” (**wymóg konkretności**, wyłączenie użycia w tych zakresach otwartych klauzul generalnych).”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2005 r. (sygn. K 18/04) – kontrola operacyjna w Policji

Ustawa

art. 49 – wolność komunikowania się

„Trybunał stwierdził, że **wszelkie ograniczenia wolności komunikowania się, a w badanym wypadku ograniczenia możliwości prowadzenia rozmów telefonicznych przez osoby pozostające w zakładzie psychiatrycznym muszą wynikać bezpośrednio z ustawy**. Ustawodawca nie przewidział żadnych unormowań, które pozwalałyby kierownikom takich zakładów wprowadzać czasowe ograniczenia możliwości odbywania rozmów telefonicznych przez osoby, względem których stosowane są środki zabezpieczające. Takich unormowań zabrakło w szczególności w kodeksie karnym wykonawczym. Wyłączną podstawę normatywną w tym zakresie stanowi § 2 ust. 1 pkt 5 załącznika nr 6 do rozporządzenia. W efekcie przepis ten reguluje materię, która - zgodnie z art. 49 Konstytucji - stanowić ma przedmiot normowania na poziomie ustawowym.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 kwietnia 2015 r. (sygn. U 8/14)

Ustawa

art. 49 – wolność komunikowania się

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 stycznia 2017 r. w sprawie komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających i wykonywania środków zabezpieczających w zakładach psychiatrycznych

Załącznik Regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania środków zabezpieczających

§ 3. Sprawcę przyjętego do zakładu psychiatrycznego **informuje** się o:

1) zasadach wykonywania orzeczonego środka zabezpieczającego określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy;

2) warunkach i sposobie udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach wykonywania orzeczonego środka zabezpieczającego i kontrolowania stanu zdrowia sprawcy, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz regulaminem organizacyjnym zakładu psychiatrycznego;

3) wyposażeniu pomieszczeń przeznaczonych do wykonywania orzeczonego środka zabezpieczającego w środki techniczne służące do obserwowania i rejestrowania obrazu, jeżeli takie środki są zainstalowane.

Ustawa

art. 49 – wolność komunikowania się

- Kodeks karny wykonawczy

Art. 217c. § 1. Tymczasowo aresztowany:

1) może korzystać z aparatu telefonicznego, z zastrzeżeniem § 2 i 3, na zasadach określonych w regulaminie organizacyjno-porządkowym wykonywania tymczasowego aresztowania, za zgodą organu, do którego dyspozycji pozostaje;

2) nie może korzystać z innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej.

§ 2. Organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, **wydaje zarządzenie o zgodzie** na korzystanie z aparatu telefonicznego, chyba że zachodzi uzasadniona obawa, że zostanie ona wykorzystana:

1) w celu bezprawnego utrudniania postępowania karnego;

2) do popełnienia przestępstwa, w szczególności podżegania do przestępstwa.

§ 3. W wypadku gdy tymczasowo aresztowany pozostaje do dyspozycji kilku organów, wymagana jest zgoda każdego z nich, chyba że organy te zarządzają inaczej.

§ 4. Na zarządzenie o odmowie wyrażenia zgody na korzystanie z aparatu telefonicznego tymczasowo aresztowanemu **przysługuje zażalenie do sądu**, do którego dyspozycji pozostaje. Zażalenie na zarządzenie prokuratora rozpoznaje prokurator nadrzędny.

Ustawa

art. 49 – wolność komunikowania się

Art. 49. Zapewnia się wolność i ochronę tajemnicy komunikowania się. Ich ograniczenie może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony.

1) może korzystać z aparatu telefonicznego, z zastrzeżeniem § 2 i 3, na zasadach określonych w regulaminie organizacyjno-porządkowym wykonywania tymczasowego aresztowania, [...]

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie

Art. 51. 1. Nikt nie może być obowiązany inaczej niż **na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby.**

2. Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż **niezbędne w demokratycznym państwie prawnym.**

3. Każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. **Ograniczenie tego prawa może określić ustawa.**

4. Każdy ma prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych **w sposób sprzeczny z ustawą.**

5. **Zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa.**

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie

- ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia

Art. 19. 6. Dane inne niż wskazane w art. 4 ust. 3 dające się powiązać z konkretną osobą fizyczną mogą być przetwarzane w rejestrach medycznych, o których mowa w ust. 1, wyłącznie wtedy, gdy źródłem danych w nich zawartych jest dokument obejmujący dane osobowe niedające się oddzielić przy ich przekazywaniu lub gdy identyfikacja jest niezbędna do realizacji zadań i celów rejestru.

Art. 20. 1. Tworzenie rejestrów medycznych, o których mowa w art. 19 ust. 1, następuje w drodze rozporządzenia. W rozporządzeniu minister właściwy do spraw zdrowia określa:

1) cel i zadania rejestru,[...]

5) zakres i rodzaj danych przetwarzanych w rejestrze spośród danych określonych w art. 4 ust. 3 i art. 19 ust. 6, [...].

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie

- ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia

Art. 19. 6. Dane inne niż wskazane w art. 4 ust. 3 dające się powiązać z konkretną osobą fizyczną mogą być przetwarzane w rejestrach medycznych, o których mowa w ust. 1, wyłącznie wtedy, gdy źródłem danych w nich zawartych jest dokument obejmujący dane osobowe niedające się oddzielić przy ich przekazywaniu lub gdy identyfikacja jest niezbędna do realizacji zadań i celów rejestru.

Art. 20. 1. Tworzenie rejestrów medycznych, o których mowa w art. 19 ust. 1, następuje w drodze rozporządzenia. W rozporządzeniu minister właściwy do spraw zdrowia określa:

- 1) **cel i zadania** rejestru, [...]
- 5) **zakres i rodzaj danych przetwarzanych w rejestrze spośród danych określonych w art. 4 ust. 3 i art. 19 ust. 6, [...].**

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie

„Ustawa określa zbiorczo w art. 19 ust. 1 przedmiot rejestrów medycznych, które mogą być tworzone w drodze rozporządzeń. Nie precyzuje jednak, **jakich konkretnych zachorowań, metod leczenia, diagnozowania i monitorowania postępów w leczeniu których chorób oraz zagrożeń związanych z jakimi chorobami rejestry te mogłyby dotyczyć.** Dokonuje tego dopiero minister w przepisach poszczególnych rozporządzeń o utworzeniu rejestrów.

Trybunał zauważa zatem, że ustawa o systemie informacji **określa zbiorczo przedmiot** wszystkich potencjalnych rejestrów medycznych. Natomiast jedynymi przepisami, które wyznaczają przedmiot poszczególnych rejestrów, są przepisy rozporządzeń określające cel i zadania danych rejestrów. **Taki sposób określenia w ustawie zakresu przedmiotowego rejestrów medycznych tworzonych przez ministra ma charakter zbyt ogólny** i nie spełnia wymagania, zgodnie z którym ograniczenie autonomii informacyjnej może nastąpić jedynie w drodze ustawy.”

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie

„Nie budzi wątpliwości wymaganie określenia **przedmiotu rejestrów medycznych w ustawach z uwagi na zagrożenie naruszenia autonomii informacyjnej** dotyczącej szczególnie wrażliwej i intymnej sfery jednostki związanej z danymi o jej stanie zdrowia czy procesie leczenia[...]. W takiej sytuacji samo **dookreślenie celu i zadań poszczególnych rejestrów w rozporządzeniu tak, jak to przewiduje art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie informacji, byłoby dopuszczalne**. [...]

Po drugie, niektóre dane, jakie mogą być przetwarzane w rejestrach tworzonych przez ministra, nie zostały sprecyzowane w ustawie. Warunku prawidłowej regulacji ustawowej **nie spełnia użycie wyrażenia „inne dane”**, których możliwość przetwarzania w rejestrach przewiduje art. 20 ust. 1 pkt 5 w związku z 19 ust. 6 ustawy o systemie informacji.”

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie

„Trybunał wskazywał, że „sprawy istotne, które muszą zostać uregulowane w ustawie, obejmują w szczególności **warunki dopuszczalności przetwarzania danych osobowych**. Ustawa powinna określać w sposób szczególnie precyzyjny warunki przetwarzania danych dotyczących sfery intymności jednostki”. **Niedopuszczalne jest dowolne określenie w rozporządzeniu zakresu danych, które mogą być przetwarzane - musi on wynikać z przepisów ustawy**. Trybunał wskazywał natomiast, że „ustawodawca może (...) przekazać do unormowania w drodze rozporządzenia **niektóre sprawy szczegółowe i techniczne** związane z przetwarzaniem danych osobowych”. Sprawy te nie mogą jednak wyznaczać, w oderwaniu od ustawy, **podstawowych elementów określających zakres ingerencji w autonomię informacyjną jednostki. Dotyczy to w szczególności zakresu danych, które mogą być przetwarzane** (wyrok o sygn. U 3/01).”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 grudnia 2014 r. (sygn. K 33/13) – tworzenie rejestrów medycznych w drodze rozporządzenia

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie

- ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia

Art. 19. 1a. Rejestry medyczne można tworzyć w zakresie:

- 1) chorób krwi i narządów krwiotwórczych;
 - 2) chorób przebiegających z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych;
 - 3) chorób nowotworowych [...].
6. (uchylony).

Art. 20. 1. Tworzenie rejestrów medycznych, o których mowa w art. 19 ust. 1, następuje w drodze rozporządzenia. W rozporządzeniu minister właściwy do spraw zdrowia określa:

- 1) (uchylony)
- 5) zakres i rodzaj danych przetwarzanych w rejestrze spośród danych określonych w **art. 4 ust. 3***, [...]

* w tym przepisie dane są określone w katalogu zamkniętym

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie

- Art. 51. 4. Każdy ma prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą. – brak upoważnienia dla ustawodawcy

„ustawodawstwo musi obracać się konstytucyjnych ramach wskazanych w art. 49 i art. 51, przewidujących możliwość i zasady współokreślenia (ujętego zresztą w różny sposób na tle każdego z tych przepisów) przez ustawodawcę zwykłego kwestii uregulowanych w art. 49, a także w art. 51 ust. 1, 2 (w związku z art. 5) i 3 Konstytucji. **Nie przewidziano natomiast takiej możliwości współdziałania ustawodawcy zwykłego dla prawa uregulowanego przez art. 51 ust. 4 Konstytucji.** Ustawodawca zwykły, nawet nie wykonując konstytucyjnego upoważnienia do współokreślenia (przez kształtowanie wyjątków) konstytucyjnie chronionych wolności/praw, lecz **wykonujący swoją „zwyczajną” działalność, normując jakieś inne kwestie, może jednak, niejako przypadkiem, wkroczyć w sferę wolności/praw konstytucyjnych. W takim wypadku ocena proporcjonalności wkroczenia musi jednak odbywać się wedle surowszych kryteriów, niż w wypadku, gdy sama Konstytucja przyznaje ustawodawcy możliwość kreacji ograniczeń, w odniesieniu do konstytucyjnie normowanej wolności/prawa.”**

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2005 r. (sygn. K 19/04) – kontrola operacyjna w Policji

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie – wzory

Oświadczenie kandydata

Ja, _____ niżej
podpisany/a _____

zamieszkały/a _____

legitymujący _____ się _____ dowodem
osobistym _____

świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 § 1 Kodeksu karnego za składanie fałszywych zeznań
oświadczam, że mam pełną zdolność do czynności prawnych.

(miejscowość, data)

(podpis)

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie – wzory

- **Kodeks karny**

Art. 233. § 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. **Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.**

§ 6. **Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.**

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie – wzory

Art. 22.

2. Licencję maszynisty może uzyskać osoba, która:

1) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za popełnienie przestępstwa umyślnego;

2b. Spełnienie warunku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, potwierdza się złożeniem przez kandydata na maszynistę ubiegającego się o uzyskanie licencji maszynisty oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Oświadczenie zawiera klauzulę: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.”. Klauzula zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie – wzory

Art. 81b. 1. Właściciel lub posiadacz pojazdu samochodowego, [...] który dokonał wymiany drogomierza, jest obowiązany w terminie 14 dni od dnia wymiany tego drogomierza przedstawić pojazd w stacji kontroli pojazdów w celu dokonania odczytu wskazania drogomierza, o którym mowa w art. 81a zdanie drugie, wraz z jednostką miary. Przepis art. 81 ust. 13 stosuje się odpowiednio.

5. Czynność, o której mowa w ust. 1, przeprowadza się po złożeniu diagnoście przez właściciela lub posiadacza pojazdu **pisemnego oświadczenia o wymianie drogomierza, sporządzonego na urzędowym formularzu**. Oświadczenie zawiera:

- 1) imię i nazwisko składającego oświadczenie;
- 2) numer PESEL składającego oświadczenie, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument;
- 3) adres zamieszkania składającego oświadczenie;
- 4) dane identyfikujące pojazd;
- 5) datę i przyczynę wymiany drogomierza;
- 6) oznaczenie miejsca i datę złożenia **oświadczenia**;
- 7) **klauzulę o treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”**;
- 8) czytelny podpis składającego oświadczenie.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 5, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Klauzula, o której mowa w ust. 5 pkt 7, zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

7. Datę i przyczynę wymiany drogomierza stwierdza, na podstawie oświadczenia, o którym mowa w ust. 5, uprawniony diagnosta zatrudniony w stacji kontroli pojazdów.

Ustawa

art. 51 - ochrona informacji o sobie – wzory

- Dane:
- Zawiadomienie obejmuje **co najmniej** stopień wojskowy, imię, nazwisko, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia, numer PESEL, adres zamieszkania”
- **Oświadczenie zawiera klauzulę:** „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.”. **Klauzula zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.**

Wolności i prawa polityczne

Ustawa

- **Art. 57** – **wolność zgromadzeń** - ograniczenie tej wolności może określać ustawa
- **Art. 60** – **równy dostęp do służby publicznej** - na jednakowych zasadach
- **Art. 61** – **prawo do informacji publicznej** - ograniczenie prawa może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach
 - tryb udzielania informacji określają ustawy

Ustawa

art. 57 – prawo zgromadzeń

Art. 57. Każdemu zapewnia się wolność organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w nich. **Ograniczenie tej wolności może określać ustawa.**

- Ustawa z dnia 5 lipca 1990 r. - Prawo o zgromadzeniach

Art. 1. 2. Zgromadzeniem jest zgrupowanie co najmniej 15 osób, zwołane w celu wspólnych obrad lub w celu wspólnego wyrażenia stanowiska.

Art. 7. 1. Organizator zgromadzenia publicznego zawiadamia organ gminy w taki sposób, aby wiadomość o zgromadzeniu dotarła nie później niż na 3 dni robocze, a najwcześniej 30 dni przed datą zgromadzenia.

Ustawa

art. 57 – prawo zgromadzeń

„Art. 57. Każdemu zapewnia się wolność organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w nich.
Ograniczenie tej wolności może określać ustawa.”

- **Liczba zgromadzonych** – „precyzyjne wskazanie liczebności takiej grupy **nie stanowi jednak elementu konstrukcyjnego zgromadzenia**, a przez to nie determinuje także zakresu wolności zgromadzeń na poziomie konstytucyjnym. Spełnienie kryterium liczebności zgromadzenia określonego w ustawie nie może być zatem traktowane jako warunek realizacji wolności przewidzianej w art. 57 Konstytucji.”
- **Forma** – „zgromadzenia uprzednio zorganizowane i notyfikowane oraz spontaniczne - organy władzy publicznej powinny **zapewnić warunki realizacji wolności pokojowego zgromadzania się niezależnie od tego, w jakiej formie jednostki chcą z niej korzystać.**”
- **Uprzednia notyfikacja** – „wydłużenie okresu notyfikacji do minimum 3 dni roboczych stanowi nadmierne ograniczenie wolności zgromadzeń. Wyłącza z zakresu regulacji ustawowej większą niż do tej pory grupę zgromadzeń, które są inicjowane w krótszym okresie, jako reakcja na bieżące wydarzenia w przestrzeni publicznej. W ocenie Trybunału, **rozstrzygnięcie przyjęte przez ustawodawcę służyć ma nie tyle efektywniejszemu wykonaniu zadań ciążących na organach władzy publicznej, ile zapewnieniu tym organom większego komfortu pracy.**”
- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 września 2014 r. (sygn. K 44/12)

Ustawa

art. 57 – prawo zgromadzeń

- Prawo o zgromadzeniach z dnia 24 lipca 2015 r.

Art. 3. 1. **Zgromadzeniem** jest zgrupowanie osób na otwartej przestrzeni dostępnej dla **nieokreślonych imiennie osób** w określonym miejscu w celu odbycia wspólnych obrad lub w celu wspólnego wyrażenia stanowiska w sprawach publicznych.

2. **Zgromadzeniem spontanicznym** jest zgromadzenie, które odbywa się w związku z zaistniałym nagłym i niemożliwym do wcześniejszego przewidzenia wydarzeniem związanym ze sferą publiczną, którego odbycie w innym terminie byłoby niecelowe lub mało istotne z punktu widzenia debaty publicznej.

Ustawa

art. 60 – równy dostęp do służby publicznej

Art. 60. Obywatele polscy korzystający z pełni praw publicznych mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych **zasadach**.

- Art. 2. 2. Rada ponadto:
 - 1) wypowiada się o stanie kadry sędziowskiej,
 - 2) **ustala kryteria oceny kandydatów na stanowiska sędziowskie**, przeprowadzanej przez prezesów sądów okręgowych i apelacyjnych, [...].

Ustawa

art. 60 – równy dostęp do służby publicznej

Art. 60. Obywatele polscy korzystający z pełni praw publicznych mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych **zasadach**.

„Analizowany przepis z jednej strony wymaga od **ustawodawcy** ustanowienia regulacji materialnoprawnych określających przejrzyste **kryteria selekcji** kandydatów i obsadzania poszczególnych stanowisk w służbie publicznej, a z drugiej strony nakazuje stworzenie odpowiednich **gwarancji proceduralnych, zapewniających weryfikowalność decyzji** w sprawie naboru do służby. Brak odpowiednich **procedur kontrolnych i odwoławczych** stanowić może istotną przeszkodę w stosowaniu przyjętych reguł, a tym samym naruszać będzie konstytucyjny wymóg traktowania starających się o dostęp do służby na jednakowych zasadach.[...]

Kryteria oceny kandydatów na sędziów stanowią materię o szczególnym znaczeniu z punktu widzenia realizacji konstytucyjnego prawa dostępu do służby publicznej. Z tego względu **podstawowe kryteria selekcji kandydatów powinny być określone w samej ustawie**. Ustawodawca powinien przy tym preferować konkursowe procedury naboru do służby publicznej oparte na **obiektywnych kryteriach zdefiniowanych przez ustawę**.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 listopada 2007 r. (sygn. SK 43/06)

Ustawa

art. 61 - prawo do informacji publicznej

Art. 61. 1. Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

[...]

3. **Ograniczenie prawa**, o którym mowa w ust. 1 i 2, może nastąpić wyłącznie ze względu na określone **w ustawach** ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa.

4. **Tryb udzielania informacji**, o których mowa w ust. 1 i 2, określają ustawy, a w odniesieniu do Sejmu i Senatu ich regulaminy.

Ustawa

art. 61 - prawo do informacji publicznej

„**Prawo do informacji** oraz **jego zakres** wyznaczają bowiem bezpośrednio same przepisy art. 61 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji oraz **ustawy zwykłe doprecyzowujące te treści**, a także **ustawy o których mowa jest w art. 61 ust. 3 Konstytucji**, a które wprowadzić mogą ograniczenia prawa do informacji w zakresie tam określonym.

Delegacja zawarta w art. 61 ust. 4 Konstytucji stanowi zatem upoważnienie, a zarazem zobowiązanie do skonkretyzowania elementów metody postępowania, tak ażeby poprzez uregulowanie kwestii o charakterze proceduralnym i organizacyjno-technicznym, realizacja prawa do informacji, określonego w art. 61 ust. 1, ust. 2 oraz ust. 3 Konstytucji była wykonalna w praktyce.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 września 2002 r. (sygn. K 38/01)

Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne, kulturalne

Ustawa Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne, kulturalne

„Nałożony na ustawodawcę obowiązek urzeczywistnienia wyrażonych w konstytucji gwarancji socjalnych w drodze stosownych regulacji normatywnych **nie oznacza obowiązku maksymalnej rozbudowy systemu świadczeń**. Obowiązek ten musi być natomiast rozumiany jako nakaz **urzeczywistnienia** poprzez regulacje ustawowe **treści prawa konstytucyjnego** w taki sposób, aby z jednej strony uwzględniało istniejące potrzeby, z drugiej możliwości ich zaspokojenia. **Granice tych możliwości wyznaczone są przez inne podlegające ochronie wartości konstytucyjne, takie jak np. równowaga budżetowa**, które mogą w pewnym zakresie pozostawać w opozycji do rozwiązań ustawowych zmierzających do maksymalizacji gwarancji socjalnych.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2000 r. (sygn. SK 22/99) – dot. emerytur wojskowych

Ustawa

Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne, kulturalne

- Ustawodawca określając granice prawa do ochrony zdrowia musi brać pod uwagę nie tylko cele prawa do ochrony zdrowia, ale respektować obowiązki wynikających z zasady równowagi budżetowej:

Trybunał Konstytucyjny kilkakrotnie podkreślał, że art. 216 i art. 220 Konstytucji, w powiązaniu z jej art. 1, nakazują uznać **zachowanie równowagi budżetowej** oraz **właściwy stan finansów publicznych** za wartości konstytucyjnie chronione (wyrok z 4 grudnia 2000 r., sygn. K 9/00) [...] za wartość podlegającą ochronie uznał również **przeciwdziałanie nadmiernemu zadłużeniu** (wyrok z 4 maja 2004 r., sygn. K 40/02) i podkreślał, że wszystkie te wartości w hierarchii dóbr konstytucyjnych **sytuują się bardzo wysoko**, bo od ich realizowania w życiu publicznym zależy **zdolność państwa do działania i rozwiązywania jego różnorodnych problemów**".

Ustawa Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne, kulturalne

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej

Art. 22. 1. W **roku 2012 podstawę ustalenia wynagrodzenia** zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.), stanowi przeciętne wynagrodzenie **w drugim kwartale 2010 r.** ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

- Wnioskodawca wskazał, że zaskarżone przepisy ustawy okołobudżetowej **naruszają, wywodzoną z art. 2 Konstytucji, zasadę państwa prawnego**, nakazującą rzetelne wywiązywanie się przez państwo z zobowiązań przyjętych wobec obywateli, w szczególności zaś zasadę ochrony praw nabytych oraz zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Ustawa

Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne, kulturalne

„W opinii Trybunału Konstytucyjnego, konieczność zachowania równowagi budżetowej oraz właściwego stanu finansów publicznych wyznacza granice urzeczywistniania wyrażonych w Konstytucji praw i gwarancji socjalnych (tak np. wyrok z 7 września 2004 r., sygn. SK 30/03, OTK ZU nr 8/A/2004, poz. 82), stanowiąc samodzielnie przesłankę mogącą uzasadniać ich ograniczenie. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, „w warunkach recesji gospodarczej (...) państwo może być zmuszone zmienić obowiązujące regulacje prawne na niekorzyść, dostosowując zakres realizacji praw socjalnych do warunków ekonomicznych” (tak np. wyroki z: 22 czerwca 1999 r., sygn. K 5/99, OTK ZU nr 5/1999, poz. 100 i 24 kwietnia 2006 r., sygn. P 9/05, OTK ZU nr 4/A/2006, poz. 46).”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2012 r. (sygn. K 1/12) – dot. wynagrodzeń sędziów oraz powołane tam liczne wyroki

Ustawa Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne, kulturalne

- „ustawodawca ma co do zasady **dużą swobodę regulacyjną stanowienia unormowań dotyczących polityki gospodarczej i społecznej**, w tym określania rodzajów poszczególnych świadczeń oraz przesłanek ich przyznawania. Na ustawodawcy ciąży także **powinność przyjęcia rozwiązań optymalnych z punktu widzenia potrzeb obywateli**, korzystnych dla nich w możliwie wysokim stopniu. [...] **Możliwości jego decyzji są przy tym – co oczywiste – limitowane zasobnością budżetu, strukturą wydatków oraz rozkładem priorytetów w realizacji celów społeczno-gospodarczych.**”
- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. K 27/13) – dotyczy świadczenia pielęgnacyjnego.

Ustawa

Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne, kulturalne

- **Art. 64** - **prawo do własności** - tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności
- **Art. 66** - **prawo do bezpiecznych warunków pracy; prawo do urlopu**
 - sposób realizacji tego prawa oraz obowiązki pracodawcy określa ustawa
 - maksymalne normy czasu pracy określa ustawa
- **Art. 67** - **prawo do zabezpieczenia społecznego** - zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa
- **Art. 68** - **prawo do ochrony zdrowia** - warunki i zakres udzielania świadczeń określa ustawa

Ustawa

art. 64 – prawo własności

Art. 64. 1. Każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia.

2. Własność, inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej.

3. **Własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności.**

Ustawa

art. 64 – prawo własności

- Dekret z dnia 18 września 1954 r. o likwidacji nie podjętych depozytów i nie odebranych rzeczy

Art. 6. Rada Ministrów określi **w drodze rozporządzenia** organy właściwe do orzekania o przejściu depozytów na własność Państwa oraz zasady likwidacji i tryb postępowania tych organów z depozytami, jak również z sumami uzyskanymi z ich sprzedaży.

- Ustawa z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów

Ustawa

art. 64 – prawo własności

„własność może być (art. 64 ust. 3 Konstytucji) ograniczana tylko w drodze ustawowej i tylko w zakresie nie dotyczącym jej istoty. Ponieważ art. 6 dekretu wręcz przeniósł ciężar normowania na rozporządzenie, a jego przedmiotem jest odjęcie własności, co w oczywisty sposób dotyka istoty własności (najdalej idąca postać ograniczenia) - przeto obie przesłanki wskazane we wzorcu (art. 64 ust. 3) doznają naruszenia ze strony zaskarżonych aktów i wskazanych w nich norm. [...]

Jest oczywiste, że własność jest jednym z fundamentalnych praw podmiotowych jednostki, chronionych konstytucyjnie. **Unormowanie zatem w rozporządzeniu, a nie w ustawie zasad rządzących jej pozbawieniem - jest w oczywisty sposób naruszeniem art. 64 ust. 3 Konstytucji** przez akt, który na to zezwala (art. 6 dekretu z 1954 r.) i akt, który tego dokonuje (rozporządzenie wykonawcze z 1971 r.).”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2004 r. (sygn. K 22/03)

Ustawa

art. 66 - bhp

1. Każdy ma prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. **Sposób realizacji tego prawa oraz obowiązki pracodawcy określa ustawa.**
2. Pracownik ma prawo do określonych w ustawie dni wolnych od pracy i corocznych płatnych urlopów; **maksymalne normy czasu pracy określa ustawa.**

Ustawa art. 66 - bhp

- „Znaczenie prawne art. 66 (i innych podobnych przepisów) rysuje się natomiast w płaszczyźnie negatywnych obowiązków ustawodawcy, bo **polega na wskazaniu mu pewnych minimalnych obowiązków**. Innymi słowy, jeżeli regulacja ustawowa zejdzie poniżej pewnego minimum ochrony i doprowadzi do sytuacji, gdy **dane prawo zostanie wydrążone z rzeczywistej treści**, to – choćby w oparciu o zakaz naruszania “istoty” praw i wolności (art. 31 ust. 3 zd. 2) – będzie można postawić takiej regulacji zarzut niekonstytucyjności i to zarówno w procedurze wniosku lub pytania prawnego, jak i w drodze skargi konstytucyjnej.”
- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 października 2000 r. (sygn. K 12/00) - dotyczy dyżurów lekarskich.

Ustawa art. 66 - bhp

- Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej

Art. 32j. 1. Lekarze oraz inni posiadający wyższe wykształcenie pracownicy wykonujący zawód medyczny, zatrudnieni w zakładzie opieki zdrowotnej przeznaczonym dla osób, których stan zdrowia wymaga udzielania całodobowych świadczeń zdrowotnych, mogą być zobowiązani do pełnienia w tym zakładzie dyżuru medycznego.

7. Za czas pełnienia dyżuru medycznego nie przysługuje czas wolny od pracy. W uzasadnionych przypadkach ordynator (kierownik) może zwolnić pracownika z części dnia pracy, po zakończonym dyżurze, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

Ustawa art. 66 - bhp

Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej

Art. 32j. 7. **Za czas pełnienia dyżuru medycznego nie przysługuje czas wolny od pracy.** W uzasadnionych przypadkach ordynator (kierownik) może zwolnić pracownika z części dnia pracy, po zakończonym dyżurze, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

Kodeks pracy

- Art. 151⁵. § 3. **Za czas dyżuru, z wyjątkiem dyżuru pełnionego w domu, pracownikowi przysługuje czas wolny od pracy** w wymiarze odpowiadającym długości dyżuru, a w razie braku możliwości udzielenia czasu wolnego - wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszeregowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania - 60% wynagrodzenia.

Ustawa art. 66 - bhp

„konstytucyjne ujęcie **prawa do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy** pozostawia **znaczną swobodę regulacyjną ustawodawcy** zwykłemu. W powiązaniu z zasadą domniemania konstytucyjności ustaw (która odnosi się także do ustaw dotyczących praw socjalnych) oznacza to, że **uznanie niekonstytucyjności ustawy jest możliwe tylko wtedy**, gdy zostaną przedstawione argumenty w sposób niewątpliwy wykazujące, że kwestionowana regulacja ustawowa **prowadzi do naruszenia „istoty” danego prawa**, w szczególności poprzez wydrążenie tego prawa z jego rzeczywistej treści.

W niektórych fragmentach **unormowania te są mniej korzystne od ogólnego uregulowania kodeksu pracy**, m.in. prowadząc do wydłużenia czasu pełnienia obowiązków pracowniczych przez lekarzy i inne osoby, o których mowa w art. 32j ust. 1. Nie budzi to zastrzeżeń formalnych, bo ustawa szczególna może odstępować od ogólnych uregulowań kodeksu pracy. **Nie mogło tego czynić rozporządzenie, na co zwrócono uwagę w wyroku z 17 maja 1999 r. (P. 6/98)**, skoro jednak unormowanie szczególne zostało teraz ujęte w ustawie, to nie ma podstaw, by kwestionować dopuszczalność takiego rozwiązania.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 października 2000 r. (sygn. K 12/00) - dotyczy dyżurów lekarskich

Ustawa

art. 66 - bhp

- Ustawa o Policji

Art. 7.1. Komendant Główny Policji określa:

6) szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby, po konsultacji z Państwową Inspekcją Pracy;

- Ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Art. 52. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, warunki bezpieczeństwa i higieny służby oraz zakres, w jakim do tych warunków mają zastosowanie przepisy działu dziesiątego Kodeksu pracy, uwzględniając szczególny charakter służby, zagrożenia występujące na niektórych stanowiskach służbowych lub podczas wykonywania niektórych zadań służbowych oraz obowiązki spoczywające na funkcjonariuszach oraz ich przełożonych w zakresie zapobiegania ewentualnym zagrożeniom dla życia lub zdrowia, a także uwzględniając przepisy prawa mające zastosowanie do stanowisk służbowych nieobjętych specyfiką służby w Agencji.

Ustawa art. 66 - bhp

- Ustawa o Policji

Art. 7.1. Komendant Główny Policji określa:

6) szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby, po konsultacji z Państwową Inspekcją Pracy;

- Ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Art. 52. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, warunki bezpieczeństwa i higieny służby oraz zakres, w jakim do tych warunków mają zastosowanie przepisy działu dziesiątego Kodeksu pracy, uwzględniając szczególny charakter służby, zagrożenia występujące na niektórych stanowiskach służbowych lub podczas wykonywania niektórych zadań służbowych oraz obowiązki spoczywające na funkcjonariuszach oraz ich przełożonych w zakresie zapobiegania ewentualnym zagrożeniom dla życia lub zdrowia, a także uwzględniając przepisy prawa mające zastosowanie do stanowisk służbowych nieobjętych specyfiką służby w Agencji.

Ustawa art. 66 - bhp

„na ustawodawcy ciąży obowiązek pozytywny określenia **treści i zakresu prawa do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy**, co powinno stanowić gwarancję ochrony jego istoty, statuowanej w art. 66 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji. Ustawodawca ma też obowiązek **określenia sposobu realizacji tego prawa**. Ustalenie tego sposobu wiąże się z koniecznością wskazania **uprawnień osoby wykonującej prace** oraz korespondujących z nimi **obowiązków pracodawcy**. Przysługuje mu przy tym szeroki zakres swobody ustalenia normatywnej treści tego prawa. Na ustawodawcę został nałożony również obowiązek negatywny, tj. **zakaz stanowienia przepisów naruszających istotę tego prawa**. [...]

Zaskarżone przepisy ustawy o Policji i ustawy o Straży Granicznej, na podstawie których komendanci główni **wydali zarządzenia**, nie stanowią wypełnienia przez ustawodawcę obowiązku wynikającego z art. 66 ust. 1 Konstytucji.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2015 r. (sygn. K 18/14) - dotyczący bezpieczeństwa i higieny pracy służb mundurowych

Ustawa

art. 66 - bhp

- Ustawa o Policji

Art. 71a . 1. **Za stan bezpieczeństwa i higieny służby w stosunku do podległych policjantów odpowiadają** Komendant Główny Policji, Komendant CBSP, Komendant BSWP, Komendant CBZC, komendanci wojewódzcy Policji, Komendant Stołeczny Policji, komendanci powiatowi (miejscy) Policji, komendanci rejonowi Policji, dyrektor instytutu badawczego, Komendant Wyższej Szkoły Policji i komendanci szkół policyjnych.

2. W przypadku policjantów odbywających szkolenia zawodowe lub doskonalenie zawodowe centralne w Policji za stan bezpieczeństwa i higieny służby odpowiadają Komendant Wyższej Szkoły Policji, komendanci szkół policyjnych i kierownik ośrodka szkolenia Policji, realizując obowiązki, o których mowa w art. 207 § 2 pkt 1-6, [...] ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320 oraz z 2021 r. poz. 1162), zwanej dalej „Kodeksem pracy”.

3. Za **pracodawcę**, w rozumieniu przepisów działu dziesiątego Kodeksu pracy, a także przepisów wykonawczych wydanych na jego podstawie, w stosunku do podległych policjantów uważa się przełożonych wymienionych w ust. 1.

4. Za **osobę kierującą pracownikami**, w rozumieniu przepisów działu dziesiątego Kodeksu pracy, a także przepisów wykonawczych wydanych na jego podstawie, uważa się policjanta pełniącego służbę lub wykonującego obowiązki na stanowisku kierowniczym.

5. **Policjant jest obowiązany do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny służby.**

Ustawa

art. 66 - bhp

- Ustawa o Policji cd

Art. 71a . 6. W sprawach bezpieczeństwa i higieny służby **stosuje się odpowiednio przepisy działu dziesiątego Kodeksu pracy, a także przepisy wykonawcze wydane na jego podstawie, z wyłączeniem przepisów art. 207 § 2 pkt 7, [...].**

7. Przepisów art. 209², art. 209³, art. 210 § 1-5 i art. 226 oraz przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 210 § 6 Kodeksu pracy nie stosuje się do wykonywanych przez policjanta zadań określonych w: [...]

8. W czasie wykonywania zadań, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 i 3a, w okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności, policjant służby kontrterrorystycznej może odstąpić od przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny służby, z zachowaniem dostępnych w danych warunkach zabezpieczeń, jeżeli w jego ocenie, dokonanej w miejscu i czasie wykonywania zadania, istnieje prawdopodobieństwo uratowania życia ludzkiego lub odwrócenia zagrożenia godzącego w bezpieczeństwo państwa.

9. Za przygotowanie i zapewnienie właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny służby w trakcie realizacji szkolenia zawodowego lub doskonalenia zawodowego, w szczególności prowadzonych z użyciem środków przymusu bezpośredniego, środków ochrony indywidualnej lub broni palnej, odpowiedzialni są odpowiednio [...].

10. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze **rozporządzenia, szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby w trakcie realizacji szkolenia lub doskonalenia**, o których mowa w ust. 9, oraz szczegółowe warunki uczestnictwa w tym szkoleniu lub doskonaleniu, uwzględniając konieczność właściwego ich przygotowania oraz właściwość i specyfikę służby w Policji.

Ustawa

art. 67-zabezpieczenie społeczne

1. Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. **Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa.**
2. Obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i nie mający innych środków utrzymania ma prawo do **zabezpieczenia społecznego**, którego **zakres i formy określa ustawa.**

Ustawa

art. 67-zabezpieczenie społeczne

- Ustawa z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) **nauczyciel** - nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w: [...].

- Zarzut dotyczył art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. Nr 97, poz. 800, ze zm.) w zakresie, w jakim **nie uwzględnia** wśród uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego **psychologów** zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych.

Ustawa

art. 67-zabezpieczenie społeczne

„Z art. 67 Konstytucji nie da się wyprowadzić prawa do konkretnej postaci świadczenia społecznego ani konkretnego mechanizmu jego ustalania i waloryzowania. **Podstawą ewentualnych roszczeń osób ubiegających się o rentę, emeryturę czy inne świadczenia zabezpieczenia społecznego są przepisy ustaw** regulujące szczegółowo te kwestie, a nie art. 67 Konstytucji, który upoważnia ustawodawcę do określenia **zakresu i form** zabezpieczenia społecznego, z ograniczeniami, które mają chronić świadczeniobiorców przed jego arbitralnością (zob. wyroki TK z: 6 lutego 2002 r., sygn. SK 11/01, OTK ZU nr 1/A/2002, poz. 2; 19 grudnia 2012 r., sygn. K 9/12, OTK ZU nr 11/A/2012, poz. 136).”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2018 r. (SK 32/17) dotyczy nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego

Ustawa

art. 67-zabezpieczenie społeczne

„Określenie zakresu i formy zabezpieczenia społecznego Konstytucja powierza ustawodawcy (art. 67 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji) i dlatego też ma on znaczną swobodę kształtowania mechanizmu waloryzacji. Do ustawodawcy należy zatem wybór rozwiązań, które uważa za optymalne z punktu widzenia potrzeb obywateli oraz wymogów ekonomicznego rozwoju kraju. **W dziedzinie kształtowania praw socjalnych Konstytucja pozostawia ustawodawcy szeroki margines działania, a sposób wykorzystania tego marginesu nie może pozostawać bez związku z aktualnym stanem finansów państwa.** Swoboda ustawodawcy nie jest jednak nieograniczona. Określając zakres prawa do zabezpieczenia społecznego, **ustawa nie może naruszyć istoty danego prawa, która określa jego tożsamość.**”

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 grudnia 2012 r. (sygn. K 9/12) – dotyczy waloryzacji świadczeń

Ustawa

art. 68

2. Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. **Warunki i zakres udzielania świadczeń określa ustawa.**

Ustawa art. 68

- „Licząc się z faktyczną niemożnością zapewnienia bezpłatnej opieki zdrowotnej w pełnym zakresie każdemu obywatelowi oraz otwierając drogę do wprowadzenia – obok świadczeń finansowanych ze środków publicznych – mechanizmów rynkowych i konkurencyjnych, ustrojodawca wprowadził w art. 68 ust. 2 zd. 2 Konstytucji wymóg, aby warunki i zakres udzielania świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych w ten sposób określiła ustawa. **Zakres świadczeń, do których obywatele (a więc nie tylko ubezpieczeni) mają prawo w ramach publicznego systemu finansowania (Konstytucja nie przesądza konkretnej postaci tego systemu) został więc zaliczony do materii ustawowej.**”
- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 stycznia 2004 r. (sygn. K 14/03) – dotyczący organizacji i zasad działania Narodowego Funduszu Zdrowia

Ustawa art. 68

- „Norma art. 68 ust. 1 Konstytucji nie przesądza konstrukcji tego systemu jako całości ani jego poszczególnych elementów: charakteru prawnego źródeł finansowania świadczeń zdrowotnych, charakteru i struktury płatnika (płatników) tych świadczeń czy też struktury własnościowej świadczeniodawców. **Pewne ograniczenia swobody ustawodawcy w tym zakresie mogą jednak wynikać z innych konstytucyjnych zasad lub wartości.** Z obowiązku **rzeczywistego zapewnienia** przez władze publiczne warunków realizacji prawa do ochrony zdrowia, które **nie może być traktowane jako uprawnienie iluzoryczne bądź czysto potencjalne**, wynika jednak wymaganie, iż **system ten – jako całość – musi być efektywny.**”
- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 stycznia 2004 r. (sygn. K 14/03) – dotyczący organizacji i zasad działania Narodowego Funduszu Zdrowia

Prawo daninowe

Ustawa prawo daninowe

Art. 84. Każdy jest obowiązany do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie.

„**Ciężary i świadczenia publiczne**” są rozumiane jako daniny w rozumieniu art. 217 (czyli „podatki i inne daniny publiczne”). Druga grupa zaś to wszelkie inne ciężary i świadczenia publiczne o charakterze niedaninowym, tj. niepieniężnym (np. nałożony na adwokatów obowiązek świadczenia pomocy prawnej z urzędu czy ciężary i świadczenia ponoszone w stanach nadzwyczajnych).

Ustawa prawo daninowe

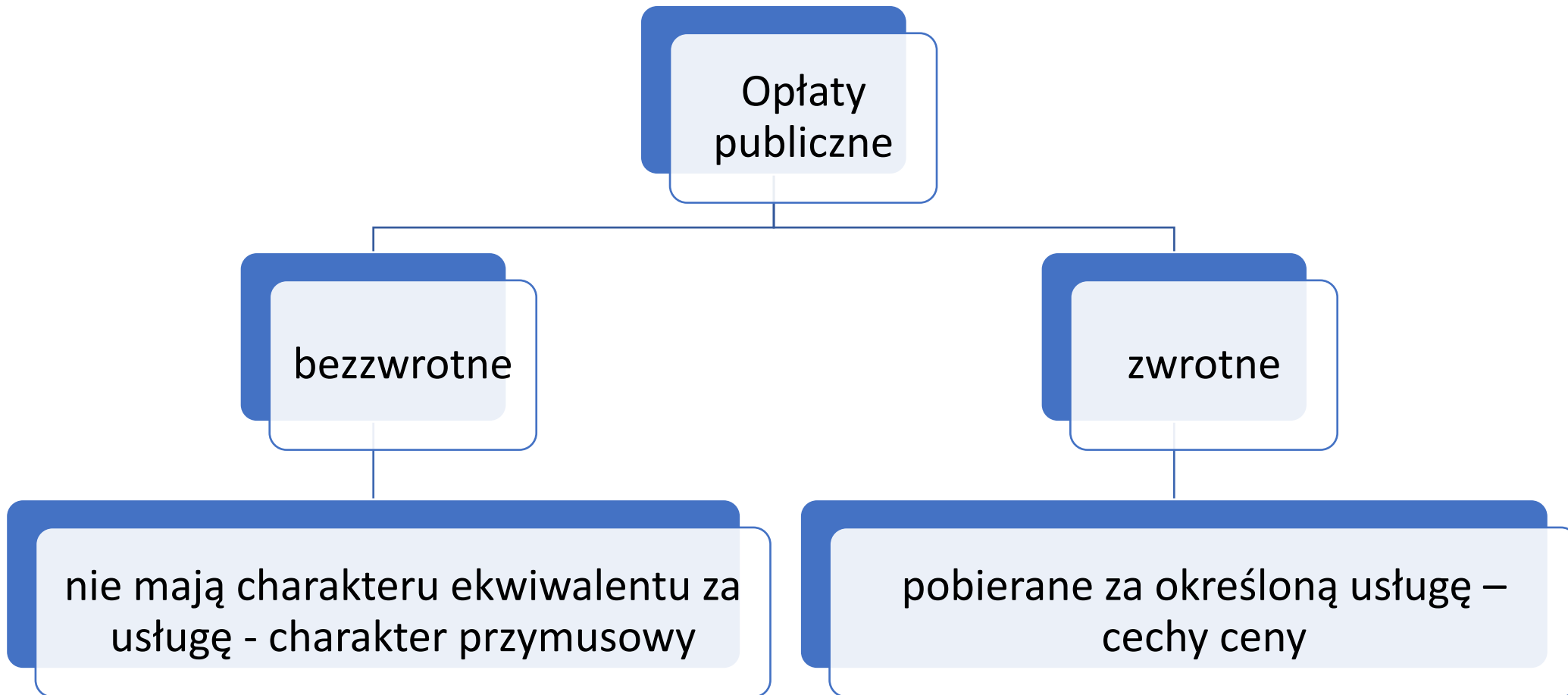
- Rozwinięciem obowiązku zawartego w art. 84 jest **art. 217** - zasada ustawowej regulacji podatku i innych danin publicznych, zwana także **zasadą wyłączności ustawowej w prawie daninowym** - nakładanie podatków musi odbywać się w drodze ustawy, a także ustawa ta ma regulować określone kwestie:

„Art. 217. Nakładanie **podatków, innych danin publicznych**, określanie **podmiotów, przedmiotów** opodatkowania i **stawek** podatkowych, a także **zasad przyznawania ulg i umorzeń** oraz **kategorii podmiotów zwolnionych** od podatków następuje **w drodze ustawy.**”

Ustawa prawo daninowe

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 19 lipca 2011 r., (sygn. P 9/09), odwołując się do poglądów doktryny, przyjął, że „**daniną** jest: **przymusowe, bezzwrotne, powszechne** świadczenie pieniężne o charakterze publicznoprawnym, stanowiące **dochód państwa lub innego podmiotu** publicznego, **nakładane jednostronnie** (władczo) przez organ publicznoprawny w celu zapewnienia utrzymania państwa (choć mogą mu towarzyszyć także inne cele, np. stymulacyjne, prewencyjne), które **służy wypełnianiu zadań (funkcji) publicznych** wynikających z Konstytucji i ustaw”.

Ustawa prawo daninowe

Ustawa prawo daninowe

„**Opłatą** jest danina publicznoprawna charakteryzująca się cechami podobnymi do podatku i cła, z tym że w przeciwieństwie do podatków i ceł, opłata jest świadczeniem odpłatnym. Opłaty pobierane są bowiem w związku **z wyraźnie wskazanymi usługami i czynnościami organów państwowych** lub samorządowych, dokonywane w interesie konkretnych podmiotów. Stanowią zatem swoistą zapłatę za uzyskanie zindywidualizowanego świadczenia oferowanego przez podmiot prawa publicznego.

Trybunał zwraca uwagę, że dla **określenia charakteru konkretnej instytucji prawnej istotne znaczenie ma nie sama jej nazwa, lecz treść, którą ustawodawca z nią wiąże.**”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2002 r. (sygn. P 6/02)

Ustawa prawo daninowe

- **Opłaty, które nie mają charakteru ekwiwalentu za usługę :**

opłata uiszczana za usunięcie pojazdu z drogi w wypadkach określonych w art. 130a ust. 1 i 2 u.p.r.d. oraz za parkowanie na wyznaczonym przez starostę parkingu strzeżonym

„Konsekwencją umieszczenia pojazdu na parkingu strzeżonym jest obciążenie właściciela **opłatą za usunięcie pojazdu i jego przechowywanie (parkowanie)**. Nieodebranie pojazdu w terminie 3 miesięcy od jego usunięcia może skutkować orzeczeniem jego przepadku (art. 130a ust. 10 u.p.r.d.). Przymusowe usunięcie pojazdu, bez wniosku czy zgody właściciela, powoduje, że umieszczenie pojazdu na parkingu strzeżonym, do czasu uiszczenia opłaty za jego usunięcie i przechowywanie, **zatraca swój „usługowy” charakter**.

„W takim wypadku **przymusowa opłata przybiera postać daniny publicznoprawnej, a to determinuje konieczność zachowania rangi ustawy przy ustanawianiu takiej opłaty jak też nakazu, by zasadnicze elementy obowiązku daninowego były określone w ustawie**”.

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2018 r. (sygn. K 6/17)

Ustawa prawo daninowe

Konieczność ustawowej regulacji może dotyczyć także **innych elementów konstrukcji podatków, które nie zostały wprost wymienione w art. 217**, wyliczenie zawarte w tym przepisie nie ma bowiem charakteru wyczerpującego (wyrok TK z 6 marca 2002 r., P 7/00; wyrok TK z 20 czerwca 2002 r., K 33/01):

- obniżenie podatku należnego o podatek naliczony występującego w podatku od towarów i usług (choć nie jest to ulga podatkowa ani umorzenie, TK uznał konieczność regulacji ustawowej ze względu na wagę odliczenia dla samej konstrukcji podatku wyrok TK z 27 lipca 2004 r., SK 9/03)
- warunki i tryb zapłaty, w tym zaliczki na podatek (wyrok TK z 9 listopada 1999 r., K 28/98)
- obowiązki innych niż podatnik podmiotów, czyli płatników i inkasentów
- odpowiedzialności innych podmiotów za zobowiązania podatnika, płatnika i inkasenta
- moment powstawania obowiązku podatkowego

Ustawa prawo daninowe - przykład 1

- Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji

Art. 6. 2. Do zadań Krajowej Rady należy w szczególności:

6) **określanie opłat abonamentowych**, opłat za udzielenie koncesji oraz wpis do rejestru,

Ustawa

prawo daninowe - przykład 1

„Pozwala to uznać **opłatę abonamentową za przymusowe, bezzwrotne świadczenie publicznoprawne, służące realizacji konstytucyjnych zadań państwa**. Opłata ta jest więc pomyślana jako danina publiczna, którą od pozostałych danin, wskazanych w art. 217 Konstytucji odróżnia celowy charakter. Jest to zatem danina, która nie stanowi dochodów państwa o charakterze stricte budżetowym.

Uznanie, że opłata abonamentowa może być traktowana jako danina publiczna w rozumieniu art. 217 Konstytucji wywołuje następstwa w postaci rygorów, jakie towarzyszą wprowadzaniu danin publicznych oraz obowiązku jawnego i kontrolowanego publicznie wykorzystywania dochodów z nich płynących. **Nakładanie tego rodzaju daniny może następować wyłącznie w drodze ustawy**. Oznacza to, że **wszystkie elementy konstrukcji, które przesądzają o ciężarze materialnym tej daniny, to materia zastrzeżona wyłącznie dla ustawy**. Jeśli nawet nie odnosić w pełni rygorów wynikających z art. 217 Konstytucji do owej opłaty, to i tak wymagania płynące z art. 92 ust. 1 Konstytucji należy rozumieć w ten sposób, że upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia nie może dotyczyć spraw przesądzających o ciężarze owej daniny.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 września 2004 r. (sygn. K 2/03)

Ustawa prawo daninowe - przykład 1

- Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych
- Art. 1 [Cel poboru opłat]
- Art. 2 [Zakres przedmiotowy]
- Art. 3 [Stawka opłaty miesięcznej]
- Art. 4 [Zwolnienia podmiotowe]
- Art. 5 [Obowiązek rejestracji odbiorników]
- Art. 8 [Przeznaczenie wpływów]

Ustawa

prawo daninowe - przykład 2

- ustawa z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym

Art. 65. 1. Stawka akcyzy na paliwa silnikowe i oleje opałowe wynosi [...]

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, **obniżyć stawki akcyzy** określone w ust. 1 oraz różnicować je w zależności od rodzaju wyrobu, a także określać warunki ich stosowania, uwzględniając:

- 1) przebieg realizacji budżetu;
- 2) sytuację gospodarczą państwa oraz poszczególnych grup podatników;
- 3) potrzebę ochrony środowiska naturalnego, a także udział w tych wyrobach komponentów wytwarzanych z surowców odnawialnych.

Ustawa

prawo daninowe - przykład 2

„Zakwestionowany § 4 ust. 1, 2 i 5 rozporządzenia z 2004 r. **mieści się w zakresie ustawowego upoważnienia i nie wkracza w materię zastrzeżoną do wyłączności ustawy.** Należy zauważyć, że **obniżka stawki akcyzy nie stanowi ulgi**, w rozumieniu ustawy o podatku akcyzowym z 2004 r.

Skoro ustawodawca upoważnił Ministra Finansów do obniżenia stawek akcyzy, to nie można kwestionować potrzeby określenia warunków korzystania z tak ustanowionej preferencji.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 grudnia 2016 r. (sygn. SK 7/15) – dotyczy obniżenia podatku akcyzowego

Ustawa

prawo daninowe - przykład 2

- cd. wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 grudnia 2016 r. (sygn. SK 7/15)

„Z zasady wyłączności ustawy w sferze prawa daninowego wynika, że **wypadki, w których w ustawach daninowych zamieszczane są upoważnienia do wydawania aktów podustawowych, zdeterminowane są przede wszystkim brzmieniem art. 217 Konstytucji**, w dalszej zaś dopiero kolejności **wymaganiami zawartymi w art. 92 Konstytucji** (zob. wyroki z: 6 marca 2002 r., sygn. P 7/00, OTK ZU nr 2/A/2002, poz. 13; 20 czerwca 2002 r., sygn. K 33/01). Jako że w praktyce nie jest możliwe, by w ustawach podatkowych regulować wszystkie zagadnienia prawa podatkowego, istnieje konieczność korzystania z upoważnień ustawowych. Trybunał podkreślił jednak, że jest to dopuszczalne **jedynie w zakresie niewyłączonym przez art. 217 Konstytucji**.

Trybunał w swoim orzecznictwie podkreślał, że w zakresie rozwiązań podatkowych, a **w szczególności kształtowania pewnych preferencji, ustawodawca ma większą swobodę regulacji** (zob. m.in. wyroki z: 5 stycznia 1999 r., sygn. K 27/98; 9 maja 2005 r., sygn. SK 14/04). Ustawodawca jest uprawniony do realizacji przez stanowienie prawa określonych celów politycznych, społecznych czy też gospodarczych.”

Ustawa

prawo daninowe - przykład 3

- Prawo celne

Art. 93. 1. Organ celny pobiera opłaty, stanowiące dochody budżetu państwa, za:

- 1) przechowanie towarów w depozycie lub w magazynie czasowego składowania prowadzonym przez organ celny;
- 2) wykonywanie na wniosek osoby zainteresowanej czynności przewidzianych w przepisach prawa celnego w miejscu innym niż urząd celny lub poza czasem pracy urzędu celnego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki opłat, o których mowa w ust. 1, uwzględniając charakter czynności, za które opłaty te są pobierane.

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie stawek opłat pobieranych przez organy celne

§ 2. 1. Za przechowanie towarów niewspółnotowych w **depozycie*** pobiera się opłatę w wysokości 5% ich wartości celnej, jednak nie mniej niż 3% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w kwartale poprzedzającym przyjęcie towarów do depozytu - za każdy rozpoczęty miesiąc.

*w zakresie, w jakim dotyczy stawki opłaty za przechowanie w depozycie organu celnego towarów zajętych na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy

Ustawa

prawo daninowe - przykład 3

- Prawo celne

Art. 93. 1. Organ celny pobiera **opłaty**, stanowiące dochody budżetu państwa, za:

1) **przechowanie towarów w depozycie** lub w magazynie czasowego składowania prowadzonym przez organ celny;

2) wykonywanie na wniosek osoby zainteresowanej czynności przewidzianych w przepisach prawa celnego w miejscu innym niż urząd celny lub poza czasem pracy urzędu celnego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki opłat, o których mowa w ust. 1, uwzględniając charakter czynności, za które opłaty te są pobierane.

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie stawek opłat pobieranych przez organy celne

§ 2. 1. **Za przechowanie towarów niewspólnotowych w depozycie* pobiera się opłatę w wysokości 5% ich wartości celnej, jednak nie mniej niż 3% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w kwartale poprzedzającym przyjęcie towarów do depozytu - za każdy rozpoczęty miesiąc.**

*w zakresie, w jakim dotyczy stawki opłaty za przechowanie w depozycie organu celnego towarów zajętych na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy

Ustawa

prawo daninowe - przykład 3

„w ocenie Trybunału Konstytucyjnego, odmienny charakter przybiera opłata wymierzana w związku z przechowywaniem towarów zajętych w trybie art. 30 ust. 1 prawa celnego. **Institucja depozytu zatracą wówczas swój „usługowy” charakter, nie jest stosowana „na wniosek”, a dodatkowo w sytuacji, gdy orzeczono przepadek towaru, trudno mówić o ekwiwalentnym świadczeniu wzajemnym.** W takim wypadku przymusowa opłata przybiera **postać daniny publicznoprawnej**, a to determinuje konieczność zachowania rangi ustawy przy ustanawianiu takiej opłaty jak też nakazu, by zasadnicze elementy obowiązku daninowego były określone w ustawie. [...]

Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że art. 93 ust. 2 prawa celnego w zakresie, w jakim dotyczy stawki opłaty za przechowanie w depozycie organu celnego towarów zajętych na podstawie art. 30 ust. 1 prawa celnego, jest niezgodny z art. 2 i art. 92 ust. 1 Konstytucji. **W wypadku powyższej opłaty (mającej charakter daniny publicznej) wymogiem wynikającym z zasady wyłączności ustawowej w dziedzinie prawa daninowego jest uregulowanie w ustawie istotnych elementów konstrukcji daniny – w wypadku danin publicznych o charakterze niepodatkowym, określenie w ustawie co najmniej dolnych i górnych granic opłaty.[...]**

Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że **§ 2 rozporządzenia z 2004 r. narusza także zasadę wyłączności ustawowej.** Naruszenie to polega na uregulowaniu w rozporządzeniu materii zastrzeżonej wyłącznie dla ustawy (tj. **stawki opłaty** za przechowanie towarów zajętych na podstawie art. 30 ust. 1 prawa celnego).”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 listopada 2011 r. (sygn. P 29/10)

Ustawa

prawo daninowe - przykład 3

Art. 93. 1. Organ celny pobiera opłaty, stanowiące dochody budżetu państwa, za:

- 1) przechowanie towarów w depozycie lub w magazynie czasowego składowania prowadzonym przez organ celny;
- 2) wykonywanie na wniosek osoby zainteresowanej czynności przewidzianych w przepisach prawa celnego w miejscu innym niż urząd celny lub poza czasem pracy urzędu celnego.

1a. W przypadku przechowywania w depozycie urzędu celnego towarów zajętych na podstawie art. 30 ust. 1 całkowita opłata za to przechowywanie nie może być niższa niż równowartość kwoty 10 euro i wyższa niż wartość celna towaru.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki opłat oraz sposób ich obliczania za:

- 1) przechowywanie towarów w depozycie, w tym w depozycie, o którym mowa w ust. 1a, oraz w magazynie czasowego składowania prowadzonym przez organ celny, uwzględniając wartość celną tych towarów albo wartość rynkową towaru identycznego lub podobnego;
- 2) czynności przewidziane w przepisach prawa celnego, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uwzględniając ich charakter.

Ustawa

prawo daninowe - przykład 4

inne opłaty

- Prawo geodezyjne i kartograficzne

Art. 45d. 1. Przed przystąpieniem do postępowania kwalifikacyjnego osoby zainteresowane ponoszą **opłatę za przeprowadzenie tego postępowania.**

2. **Wysokość opłaty** za przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego **nie może być większa** niż połowa wysokości kwoty **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej** w roku poprzedzającym przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 291, 353, 794 i 1621).

3. W przypadku gdy postępowanie kwalifikacyjne obejmuje tylko część wstępną, o której mowa w art. 45a ust. 2 pkt 1, wysokość opłaty nie może być większa niż 20% opłaty, o której mowa w ust. 2.

4. Wniesiona opłata za przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego **podlega zwrotowi:**

1) w całości, w przypadku [...]

5. Opłatę wniesioną za przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego, na wniosek osoby zainteresowanej, zwraca się na podany przez tę osobę numer rachunku bankowego albo przekazem pocztowym.

Ustawa

prawo daninowe - przykład 4

inne opłaty

Art. 45h. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

2) **wysokość opłaty** za postępowanie kwalifikacyjne, kierując się wysokością kosztów postępowania kwalifikacyjnego i wydatków związanych z funkcjonowaniem komisji kwalifikacyjnej oraz tryb pobierania tej opłaty, uwzględniając części postępowania kwalifikacyjnego;

Ustawa - podsumowanie

Ustawa podsumowanie

Określenie materii ustawowej może odbywać się

Przez wykonanie **konstytucyjnego upoważnienia** do współokreślenia (przez kształtowanie wyjątków) konstytucyjnie chronionych wolności/praw

Przez wykonanie „**zwyczajnej**” działalności ustawodawczej, kiedy normując jakieś inne kwestie, ustawodawca, niejako przypadkiem, wkracza w sferę wolności/praw konstytucyjnych

Ustawa podsumowanie

- W przypadku wkroczenia w sferę praw i wolności przy okazji, a nie w związku z konstytucyjnym upoważnieniem - ocena proporcjonalności wkroczenia musi jednak odbywać się wedle **surowszych kryteriów**.
- Im bardziej regulacja ustawowa dotyczy kwestii podstawowych dla jednostki, tym pełniejsza musi być ta regulacja i tym mniej zostaje do uregulowania w aktach wykonawczych

Ustawa podsumowanie

**Duży rygoryzm – istota
prawa musi być określono
ustawowo**

wolności i prawa osobiste

wolności i prawa polityczne

Większa swoboda regulacyjna

**wolności i prawa ekonomiczne,
socjalne i kulturalne**

ograniczeniem mogą być zasady
równowagi budżetowej, stanu finansów
publicznych oraz przeciwdziałanie
nadmiernemu zadłużeniu

Ustawa

zasada wyłączności ustawy

ograniczenia praw i wolności (art. 31 ust. 3
Konstytucji)

prawo represyjne (art. 42 ust. 1 Konstytucji RP) -
nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege

prawo daninowe (art. 217 w związku z art. 84
Konstytucji) – *nullum tributum sine lege*

Ustawa

zasada wyłączności ustawy

budżet państwa (art. 219 ust. 1 i 3 Konstytucji)

ustrój i właściwość organów

zasady nadzoru

samodzielność finansowa jednostek samorządu terytorialnego

procedury – karna, cywilna, administracyjna, a także postępowania dyscyplinarne

Ustawa a rozporządzenie kwestie proceduralne

Ustawa a rozporządzenie

„Powiązanie funkcjonalne aktu wykonawczego z ustawą wyraża się w tym, że **ustawa wraz z aktem wykonawczym tworzy całość** zaprogramowaną przez ustawę i kompleksowo reguluje pewien zakres stosunków społecznych.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 czerwca 1999 r. (sygn. U 5/98)

Ustawa a rozporządzenie

- [Regulamin Sejmu](#)

Art. 34. 2. Do projektu ustawy dołącza się uzasadnienie, które powinno:

6) przedstawiać założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych,

4. Do uzasadnienia wniesionego przez Radę Ministrów projektu ustawy dołącza się projekty podstawowych aktów wykonawczych.

- [Regulamin pracy Rady Ministrów](#)

§ 60. 3. Do wniosku o rozpatrzenie projektu dokumentu rządowego przez Stały Komitet Rady Ministrów dołącza się:

7) jeżeli projekt ustawy przewiduje wydanie aktów wykonawczych - projekty takich aktów o podstawowym znaczeniu dla proponowanej regulacji, a w przypadku projektu ustawy mającej na celu wdrożenie prawa Unii Europejskiej - projekty aktów wykonawczych, których obowiązek wydania przewiduje projekt ustawy;[...]

Ustawa a rozporządzenie

Zasady techniki prawodawczej

§ 13. Jednocześnie z projektem ustawy przygotowuje się projekty rozporządzeń o znaczeniu podstawowym dla jej funkcjonowania.

Ustawa a rozporządzenie

PRZYKŁAD

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz
niektórych innych ustaw

Ustawa a rozporządzenie

3) po art. 76 dodaje się art. 76a w brzmieniu:

„Art. 76a. § 1. Na wniosek oskarżonego, który nie ukończył 18 lat, podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem może być obecny [...]. Jeżeli oskarżony nie wskazał takiej osoby lub przewodniczący uznał, że jej obecność może prowadzić do naruszenia praw lub interesów oskarżonego, jest niecelowa ze względu na jego dobro, uniemożliwia przeprowadzenie posiedzenia albo rozprawy albo utrudnia to w istotny sposób, przewodniczący wyznacza asystenta rodziny, o którym mowa w art. 12 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159, 1006 i 1981).

§ 2. Asystent rodziny wyznaczany jest z listy asystentów rodziny.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania listy asystentów rodziny oraz sposób wyznaczania asystenta rodziny z tej listy, mając na względzie ochronę praw lub interesów oskarżonego oraz zapewnienie sprawnego przeprowadzenia posiedzenia lub rozprawy.”;

Ustawa a rozporządzenie

Art. 17. 1. Asystenta rodziny zatrudnia kierownik jednostki organizacyjnej gminy, która organizuje pracę z rodziną, lub podmiot, któremu gmina na podstawie art. 190 zleciła organizację pracy z rodziną.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia sposób ustalania listy asystentów rodziny oraz sposób wyznaczania asystenta rodziny z tej listy, mając na względzie ochronę praw lub interesów oskarżonego oraz zapewnienie sprawnego przeprowadzenia posiedzenia lub rozprawy.

Ustawa a rozporządzenie

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI w sprawie asystenta rodziny

Na podstawie art. 76a § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa **spółb ustalania listy asystentów rodziny oraz spółb wyznaczania asystenta rodziny** oskarżonemu, który nie ukończył 18 lat.

§ 2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje prezesowi sądu rejonowego, sądu okręgowego i sądu apelacyjnego, zwanemu dalej „prezesem właściwego sądu”, których obszar właściwości obejmuje zasięg terytorialny danej gminy, wykaz asystentów rodziny zatrudnionych na obszarze właściwości danego sądu, zwany dalej „wykazem”.

Ustawa a rozporządzenie

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI w sprawie asystenta rodziny

Na podstawie art. 76a § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób ustalania listy asystentów rodziny oraz sposób wyznaczania asystenta rodziny oskarżonemu, który nie ukończył 18 lat.

§ 2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje prezesowi sądu rejonowego, sądu okręgowego i sądu apelacyjnego, zwanemu dalej „prezesem właściwego sądu”, których obszar właściwości obejmuje zasięg terytorialny danej gminy, wykaz asystentów rodziny zatrudnionych na obszarze właściwości danego sądu, zwany dalej „wykazem”.

Ustawa a rozporządzenie

- Przepis obowiązujący

Art. 76a. § 2. Przewodniczący wyznacza asystenta rodziny, mając na uwadze konieczność ochrony praw lub interesów oskarżonego oraz zapewnienia sprawnego przeprowadzenia posiedzenia lub rozprawy. Przed wyznaczeniem asystenta rodziny **przewodniczący wzywa podmiot wskazany w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, właściwy miejscowo ze względu na miejsce prowadzenia postępowania, do niezwłocznego przekazania listy asystentów rodziny wraz z danymi kontaktowymi.**

Upoważnienie ustawowe

Upoważnienie ustawowe

Konstytucja

Art. 92. 1. Rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie **szczegółowego upoważnienia** zawartego w ustawie i **w celu jej wykonania**. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu.

2. Organ upoważniony do wydania rozporządzenia nie może przekazać swoich kompetencji, o których mowa w ust. 1, innemu organowi.

Upoważnienie ustawowe

„Nie ma więc obecnie potrzeby stawiania pytania, czy dana materia musi być regulowana ustawowo (bo jest to zawsze konieczne w obrębie źródeł powszechnie obowiązującego prawa), natomiast pojawia się pytanie, jaka ma być szczegółowość (głębokość) regulacji ustawowej, a jakie materie wykonawcze można pozostawić rozporządzeniu.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 listopada 1999 r. (sygn. K 28/98) - dotyczy przepisów Ordynacji podatkowej, zgodnie z którymi niektóre prawa i obowiązki podatników mogą być regulowane w rozporządzeniach Ministra Finansów

Upoważnienie ustawowe

„nie może obecnie w systemie prawa powszechnie obowiązującego pojawiać się żadna regulacja podustawowa, która nie znajduje bezpośredniego oparcia w ustawie i która nie służy jej wykonaniu, stosownie do modelu określonego w art. 92 ust. 1.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 listopada 1999 r. (sygn. K 28/98).

Upoważnienie ustawowe

„Ustawodawca, wydając przepis upoważniający, wpływa na treść rozporządzenia. Organ wydający akt ma jedynie obowiązek wykonać delegację zawartą w ustawie.

Każde rozporządzenie wydawane jest na podstawie ustawy i w celu jej wykonania. To znaczy, że powinno być ono oparte na **wyraźnym, szczegółowym upoważnieniu** i w zakresie w tym upoważnieniu określonym.

Kompetencji **nie można domniemywać** z upoważnienia. Nie można ich również odkodowywać w drodze **wykładni celowościowej**.

Brak stanowiska ustawodawcy w jakiejś sprawie należy interpretować jako nieudzielenie w danym zakresie kompetencji prawodawczej.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 lipca 2007 r. (sygn. U 7/06)

Upoważnienie ustawowe

„Upoważnienie może odsyłać do rozporządzenia tylko w sprawach będących przedmiotem ustawy i służących realizacji tych samych celów, jakie znajdują wyraz w przepisach ustawy.

Ustawa nie może upoważniać w rozporządzeniu do normowania treści jej przynależnych. Między ustawą a wydawanym w celu jej wykonania rozporządzeniem musi zachodzić funkcjonalny związek.

Sprawy regulowane w rozporządzeniu nie mogą mieć zasadniczego znaczenia w konstrukcji całej ustawy (por. wyrok z 12 lipca 2007 r., sygn. U 7/06, OTK ZU nr 7/A/2007, poz. 76, s. 1029-1030 oraz powołane tam orzecznictwo).

Jeżeli rozporządzenie normuje materię ustawową, to automatycznie wykracza poza granice upoważnienia. Jeżeli dzieje się tak, na wyraźne upoważnienie w ustawie, należy je uznać za sprzeczne z Konstytucją, zaś gdy w ustawie brak takiego upoważnienia, należy, stosując wykładnię ustawy w zgodzie z Konstytucją, skonstruować na tyle wąskie rozumienie upoważnienia, by poza nim pozostawało normowanie materii zastrzeżonych do wyłącznej materii ustawy (por. wyrok z 6 marca 2000 r., sygn. P 10/99, OTK ZU nr 2/2000, poz. 56, s. 195).”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 marca 2013 r. (sygn. U 2/11)

Upoważnienie ustawowe

Zasady, szczegółowe zasady

Zasady, szczegółowe zasady

„szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie”

§ 65. Zakres spraw przekazywanych do uregulowania w rozporządzeniu określa się w sposób precyzyjny. Określenie tych spraw nie może być ogólne, w szczególności przez posłużenie się zwrotem: „... określi szczegółowe zasady...”.

1. Zasady, szczegółowe zasady

- Art. 97. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z Prezesem Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast określa szczegółowe zasady przydziału i opróżniania oraz normy zaludnienia lokali mieszkalnych, o których mowa w art. 90, a także szczegółowe zasady przydziału i opróżniania tymczasowych kwater.
- Art. 97. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przydziału i opróżniania oraz normy zaludnienia lokali mieszkalnych, o których mowa w art. 90, a także szczegółowe zasady przydziału lokalu mieszkalnego i tymczasowej kwatery policjantowi, opróżnienia lub zamiany tego lokalu i tymczasowej kwatery, oraz organy właściwe do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach, wysokość norm zaludnienia i sposób ich ustalania.

Zasady, szczegółowe zasady

Art. 88. 1. Policjantowi w służbie stałej przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej, z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz ich uprawnień wynikających z przepisów odrębnych.

2. Policjant w służbie przygotowawczej może otrzymać tymczasową kwaterę.

3. Policjant traci prawo do lokalu mieszkalnego w razie dyscyplinarnego wydalenia ze służby.

Zasady, szczegółowe zasady

- **Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad przydziału, opróżniania i norm zaludnienia lokali mieszkalnych oraz przydziału i opróżniania tymczasowych kwater przeznaczonych dla policjantów**

§ 1. 1. Lokal mieszkalny, o którym mowa w art. 90 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, przydziela się policjantowi przy wystąpieniu łącznie następujących okoliczności, z zastrzeżeniem ust. 2:

- 1) braku mieszkania albo konieczności poprawy dotychczasowych warunków mieszkaniowych, z uwzględnieniem czasu oczekiwania na przydział lokalu mieszkalnego,
- 2) kwalifikacji zawodowych, przydatności do służby i okresu służby w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Zasady, szczegółowe zasady

- **Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad przydziału, opróżniania i norm zaludnienia lokali mieszkalnych oraz przydziału i opróżniania tymczasowych kwater przeznaczonych dla policjantów**

§ 1. 1. Lokal mieszkalny, o którym mowa w art. 90 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, przydziela się policjantowi przy wystąpieniu łącznie następujących okoliczności, z zastrzeżeniem ust. 2:

1) braku mieszkania albo konieczności poprawy dotychczasowych warunków mieszkaniowych, z uwzględnieniem czasu oczekiwania na przydział lokalu mieszkalnego,

2) kwalifikacji zawodowych, przydatności do służby i okresu służby w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Zasady, szczegółowe zasady

- Art. 88. 1. Policjantowi w służbie stałej przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej, z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz ich uprawnień wynikających z przepisów odrębnych.
- 2) kwalifikacji zawodowych, przydatności do służby i okresu służby w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych

Zasady, szczegółowe zasady

- W odniesieniu zaś do kryteriów konstytucyjności upoważnienia do wydania rozporządzenia Trybunał podkreślił, że: **po pierwsze, ustawodawca powinien unikać posługiwania się w nim takimi sformułowaniami, jak „zasady”, o ile bliżej nie wyjaśnia się w ustawie jego znaczenia** – upoważnienie powinno odpowiadać wymaganiom konkretności wykluczającej samodzielne regulowanie rozporządzeniem całego kompleksu zagadnień, co do których w tekście ustawy nie ma żadnych bezpośrednich wskazówek; **po drugie** zaś, **upoważnienie do wydania rozporządzenia podlega zawsze ścisłej wykładni**, a brak stanowiska ustawodawcy w danej materii należy zawsze rozumieć jako nieudzielenie upoważnienia .

Zasady, szczegółowe zasady

- W pojęciu „szczełółowych zasad” nie mieści się zaś wydawanie regulacji o materialnoprawnym charakterze, a za taką trzeba uznać regulację wyznaczającą dodatkowe przesłanki, od spełnienia których zależy możliwość przydziału policjantom lokali mieszkalnych.
- Ustawa o Policji nie reguluje kwestii kolejności przydziału lokali mieszkalnych. Wziąwszy pod uwagę, iż zagadnienie to ma – zwłaszcza wobec istniejących trudności, na które zwrócił uwagę Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie budownictwa mieszkaniowego w resorcie – istotne znaczenie z punktu widzenia realizacji prawa do lokalu mieszkalnego zagwarantowanego w ustawie, użyte przez ustawodawcę wyrażenie „szczełółowe zasady przydziału (...) lokali mieszkalnych” nie może być rozumiane jako upoważnienie do określenia kryteriów decydujących o kolejności przydziału tych lokali.
- Wyrok z dnia 29 czerwca 2004 r. **sygn. akt U 1/03**

2. Zasady, szczegółowe zasady

- **Dopuszcza się** wprowadzenie terminu „zasady” w przypadku braku innego, bardziej odpowiedniego sformułowania, **jednak nie oznaczają określenia nieznanymi w ustawie kryteriów, od których jest uzależnione nabycie praw**

„15. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, ministrem właściwym do spraw klimatu oraz ministrem właściwym do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) **zasady Dobrej Praktyki Laboratoryjnej,**”

- Por. Dobre praktyki legislacyjne, J. Knapińska „Posługiwanie się sformułowaniami „określi zasady” albo „określi szczegółowe zasady” w upoważnieniach ustawowych do wydania aktu wykonawczego”

Zasady, szczegółowe zasady

Art. 14. 4. Prezes Rady Ministrów po zasięgnięciu opinii Rady Legislacyjnej ustala, w drodze rozporządzenia:

1) **zasady techniki prawodawczej.**

2) *(uchylony)*

5. Prezes Rady Ministrów wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, określi w szczególności elementy metodyki przygotowania i sposób redagowania projektów ustaw i rozporządzeń oraz innych normatywnych aktów prawnych, a także warunki, jakim powinny odpowiadać uzasadnienia projektów normatywnych aktów prawnych, jak również reguły przeprowadzania zmian w systemie prawa. **Stosowanie zasad techniki prawodawczej powinno zapewnić w szczególności spójność i kompletność systemu prawa oraz przejrzystość tekstów normatywnych aktów prawnych, z uwzględnieniem dorobku nauki i doświadczeń praktyki.**

Zasady, szczegółowe zasady

- § 63. W przepisach upoważniających do wydania rozporządzenia wskazuje się:
 - 1) organ właściwy do wydania rozporządzenia;
 - 2) rodzaj aktu;
 - 3) zakres spraw przekazywanych do uregulowania w rozporządzeniu;
 - 4) wytyczne dotyczące treści rozporządzenia.
- § 115. W rozporządzeniu zamieszcza się tylko przepisy regulujące sprawy przekazane do unormowania w przepisie upoważniającym (upoważnieniu ustawowym).
- § 117. W rozporządzeniu nie zamieszcza się przepisów karnych i przepisów o karach pieniężnych, a także przepisów odsyłających do przepisów karnych i przepisów o karach pieniężnych.
- § 118. W rozporządzeniu nie powtarza się przepisów ustawy upoważniającej oraz przepisów innych aktów normatywnych.

Zasady, szczegółowe zasady

Art. 25. 1. Służbę w Policji może pełnić obywatel polski o nieposzlakowanej opinii, nie karany, korzystający z pełni praw publicznych, posiadający co najmniej średnie wykształcenie oraz **zdolność fizyczną i psychiczną do służby** w formacjach uzbrojonych, podległych szczególnej dyscyplinie służbowej, której gotów jest się podporządkować.

Art. 40. Policjant może być skierowany z urzędu lub na jego prośbę do komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby, jak również związku poszczególnych schorzeń ze służbą.

Art. 41. 1. Policjanta **zwalnia się ze służby** w przypadkach:

1) **orzeczenia trwałej niezdolności do służby przez komisję lekarską;**

Zasady, szczegółowe zasady

Art. 26. 1. Zdolność fizyczną i psychiczną do służby ustalają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, określa zasady oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby, a także tryb orzekania o tej zdolności oraz właściwość i tryb postępowania komisji lekarskich w tych sprawach.

Zasady, szczegółowe zasady

- **Charakter służby uzasadnia pozostawienie ministrowi daleko idącej swobody** w kształtowaniu treści aktu wykonawczego, regulującego tryb i zasady działania komisji lekarskich, skoro kandydaci muszą wykazać się szczególnymi predyspozycjami do służby w formacji uzbrojonej.
- Artykuł 26 ust. 2 ustawy o Policji określa **podmiot uprawniony** do wydania aktu wykonawczego, wskazuje **tryb jego wydawania** oraz wyznacza **zakres przedmiotowy** materii, które mają zostać uregulowane. Tym samym wymagania szczegółowości podmiotowej i przedmiotowej upoważnienia zostały spełnione.

Zasady, szczegółowe zasady

Analiza przepisów ustawy o Policji wskazuje, że przepis art. 26 ust. 2 ustawy **jest tylko jednym z przepisów odnoszących się do kwestii oceny zdolności fizycznej i psychicznej funkcjonariuszy**. Z art. 26 ust. 1 ustawy wynika, że zdolność fizyczną i psychiczną do służby ustalają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Inny przepis – art. 40 ustawy – przewiduje możliwość skierowania policjanta do komisji lekarskiej na jego prośbę lub z urzędu. **Konsekwencje orzeczenia komisji również określa ustawa**. Zdolność fizyczna i psychiczna do służby w formacjach uzbrojonych jest jednym z warunków przyjęcia do służby (art. 25 ust. 1), a w przypadku orzeczenia trwałej niezdolności do służby przez komisję lekarską, policjanta zwalnia się ze służby (art. 41 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 43 ust. 1).

Upoważnienie ustawowe

Warunki, szczegółowe warunki

1. Warunki, szczególne warunki

- **ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r.-Kodeks pracy**
- **Art. 103. W zakresie i na warunkach ustalonych, w drodze rozporządzenia, przez Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej pracodawca ułatwia pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych**

Warunki, szczegółowe warunki

„rozporządzenie z 1993 r. kompleksowo reguluje sposób ułatwiania podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Są w nim uregulowane nie tylko kwestie podstawowe dotyczące podnoszenia kwalifikacji, ale też **zagadnienia związane z prawami i obowiązkami pracowników i pracodawców w tej materii** (np. prawo do urlopu szkoleniowego, zwolnienia z części dnia pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, pokrycia kosztów za naukę).

Przepis upoważniający nie zawiera ani szczegółowo wskazanego zakresu spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu, ani wytycznych co do treści aktu wykonawczego. [...] Jest to **odeślanie o charakterze blankietowym**. Powoduje, że właściwi ministrowie uzyskują swobodne prawo regulacji związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych. **Tym samym dochodzi do oderwania rozporządzenia od ustawy w taki sposób, że przestaje być ono aktem wykonawczym, a staje się aktem o charakterze samoistnym. Nie służy ono bowiem wykonaniu ustawy – Kodeks pracy, ale uregulowaniu pewnej materii w sposób odrębny.**”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 marca 2009 r. (sygn. K 28/08)

Warunki, szczegółowe warunki

W konsekwencji wyroku TK:

Art. 103¹ [**Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracownika**] § 1. Przez podnoszenie kwalifikacji zawodowych rozumie się zdobywanie lub uzupełnianie wiedzy i umiejętności przez pracownika, z inicjatywy pracodawcy albo za jego zgodą.

§ 2. Pracownikowi podnoszącemu kwalifikacje zawodowe przysługują: [...]

Art. 103² [**Płatny urlop szkoleniowy**]

Art. 103³ [**Świadczenia dodatkowe**] Pracodawca może przyznać pracownikowi podnoszącemu kwalifikacje zawodowe dodatkowe świadczenia, w szczególności pokryć opłaty za kształcenie, przejazd, podręczniki i zakwaterowanie.

Art. 103⁴ [**Umowa**]

Art. 103⁵ [**Zwrot kosztów**] Pracownik podnoszący kwalifikacje zawodowe: [...]

- jest obowiązany do zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę na ten cel [...].

Art. 103⁶ [**Inne przypadki uzupełniania wiedzy i umiejętności, porozumienie**] Pracownikowi zdobywającemu lub uzupełniającemu wiedzę i umiejętności na zasadach innych, niż określone w art. 103¹-103⁵, mogą być przyznane:

2. Warunki, szczegółowe warunki

- ustawa o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 47. 1. Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2, wypłaca się na podstawie umowy zawartej między dyrektorem oddziału rejonowego Agencji a osobą uprawnioną.

10. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb wypłaty ekwiwalentu pieniężnego w zamian za rezygnację z kwatery.

2. Warunki, szczegółowe warunki

§ 2. 7. Umowę o wypłatę ekwiwalentu zawiera się z zachowaniem pierwszeństwa, w kolejności dla osób:

- 1) które zwolniły dotychczas zajmowaną kwaterę w garnizonie, w którym wolny zasób mieszkaniowy nie przekracza 1% całego zasobu,
- 2) w dalszej kolejności, które zwolnią zajmowaną kwaterę w okresie do sześciu miesięcy od dnia zawarcia umowy o wypłatę ekwiwalentu, jeżeli w tym garnizonie wolny zasób mieszkaniowy nie przekracza 1% całego zasobu.

2. Warunki, szczegółowe warunki

- Użyte przez ustawodawcę wyrażenie “szczegółowe warunki wypłaty ekwiwalentu” nie jest jednoznaczne i może budzić wątpliwości interpretacyjne. Termin “warunek” funkcjonuje w kilku znaczeniach. Oznacza m.in. “czynnik, od którego uzależnione jest istnienie czegoś”, a także “zastrzeżenie, od którego spełnienia zależy dotrzymanie, zrealizowanie czegoś; wymagania stawiane przy zawieraniu jakiejś umowy” (tamże, s. 660-661). **Ponieważ przesłanki nabycia prawa do ekwiwalentu w zamian za rezygnację z kwatery zostały uregulowane w ustawie, sformułowanie “szczegółowe warunki wypłaty ekwiwalentu” nie może być rozumiane jako określenie odnoszące się do materialno-prawnych przesłanek nabycia danego prawa.** W języku prawniczym termin “warunki”, w liczbie mnogiej, jest używany m.in. **na określenie zasad regulujących określone zagadnienie.** W tym znaczeniu mówi się m.in. o warunkach płatności lub o warunkach wykonania świadczenia określonych w umowie. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego przez “szczegółowe warunki wypłaty ekwiwalentu” należy rozumieć przede wszystkim **szczegółowe zasady wypłacania ekwiwalentu.**

2. Warunki, szczegółowe warunki

Trybunał Konstytucyjny podziela pogląd Prokuratora Generalnego, że rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej może jedynie konkretyzować regulację ustawową. Może ono regulować jedynie sprawy szczegółowe, nie uregulowane w samej ustawie, tak aby umożliwić realizację ustawy, nie może ono natomiast regulować spraw o istotnym znaczeniu dla realizacji założeń ustawy. Pojęcie “szczegółowych warunków wypłaty ekwiwalentu” obejmuje m.in. określenie treści umów zawieranych w sprawie wypłaty ekwiwalentu. W zakresie spraw przekazanych do unormowania **nie mieści się natomiast upoważnienie do określenia kolejności zawierania umów w sprawie wypłaty ekwiwalentu.** Za taką interpretacją przepisów ustawy przemawia również to, że sprawa kolejności zawierania umów **ma istotne znaczenie z punktu widzenia realizacji prawa do kwatery zagwarantowanego w ustawie.**

- Wyrok z dnia 11 grudnia 2000 r. sygn. akt U 2/00

3. Warunki, szczegółowe warunki

- **Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji**

Art. 70.1. Policjant otrzymuje bezpłatne umundurowanie.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie, uwzględniając:

- 1) elementy umundurowania stanowiące podstawę do określenia wysokości równoważnika;
- 2) sposób ustalania wysokości równoważnika;
- 3) tryb i przypadki przyznawania, zwrotu i zawieszania wypłaty równoważnika;
- 4) terminy wypłacania lub zwrotu równoważnika.

Warunki, szczegółowe warunki

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 marca 2010 r. w sprawie wysokości i warunków przyznawania policjantom równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie

§ 1. Policjantowi, któremu nie wydano przedmiotów umundurowania określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie umundurowania policjantów (Dz. U. ...) przyznaje się równoważnik pieniężny, zwany dalej „równoważnikiem”.

§ 3.1. Wysokość równoważnika w zamian za umundurowanie ustala się w wysokości równej rocznej wartości poszczególnych norm przedmiotów umundurowania określonych w przepisach rozporządzenia, o którym mowa w § 1. [...]

3. W skład równoważnika, o którym mowa w § 2 ust. 1 i 2, wchodzi ryczałt za dwukrotne w roku pranie chemiczne przedmiotów umundurowania.

§ 5.1. Policjant mianowany na stałe, który został zwolniony ze służby, nie zwraca równoważnika.

2. Policjant:

[...]

- zwraca część równoważnika za okres niepozostawania w służbie, nie później niż w ostatnim dniu pełnienia służby.

§ 6. 1. Równoważnika nie przyznaje się policjantowi:

1) przyjętemu do służby w danym roku zaopatrzeniowym, któremu wydano przedmioty umundurowania - za ten rok; [...]

Warunki, szczegółowe warunki

§ 1. Policjantowi, któremu nie wydano przedmiotów umundurowania określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie umundurowania policjantów (Dz. U. ...) przyznaje się równoważnik pieniężny, zwany dalej „równoważnikiem”.

§ 3.1. Wysokość równoważnika w zamian za umundurowanie ustala się w wysokości równej rocznej wartości poszczególnych norm przedmiotów umundurowania określonych w przepisach rozporządzenia, o którym mowa w § 1. [...]

3. W skład równoważnika, o którym mowa w § 2 ust. 1 i 2, wchodzi ryczałt za dwukrotne w roku pranie chemiczne przedmiotów umundurowania.

§ 5.1. Policjant mianowany na stałe, który został zwolniony ze służby, nie zwraca równoważnika.

2. Policjant:

[...]

- zwraca część równoważnika za okres niepozostawania w służbie, nie później niż w ostatnim dniu pełnienia służby.

§ 6. 1. Równoważnika nie przyznaje się policjantowi:

1) przyjętemu do służby w danym roku zaopatrzeniowym, któremu wydano przedmioty umundurowania - za ten rok; [...]

Warunki, szczegółowe warunki

Art. 70.1. Policjant otrzymuje bezpłatne **umundurowanie**.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, **wysokość i warunki** przyznawania **równoważnika pieniężnego** w zamian za umundurowanie, uwzględniając:

- 1) elementy umundurowania stanowiące podstawę do określenia wysokości równoważnika;
- 2) sposób ustalania wysokości równoważnika;
- 3) tryb i przypadki przyznawania, zwrotu i zawieszania wypłaty **równoważnika**;
- 4) terminy wypłacania lub zwrotu równoważnika.

Warunki, szczegółowe warunki

- **Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji**

Art. 72.1. Policjantowi w czasie wykonywania obowiązków służbowych przysługuje wyżywienie lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których policjant otrzymuje wyżywienie, oraz normy wyżywienia, uwzględniając rodzaje norm i sposób ich ustalenia, osoby uprawnione do otrzymywania norm dodatkowych lub ich części.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, przypadki otrzymywania i wysokość równoważnika pieniężnego w zamian za wyżywienie, uwzględniając przypadki otrzymywania przez policjanta tego równoważnika, sposób obliczania jego wysokości oraz organy uprawnione do wypłat równoważnika.

Warunki, szczegółowe warunki

Art. 72. 2. Wyżywienie w naturze przysługuje policjantowi:

1) pełniącemu służbę w systemie skoszarowanym;

2) biorącemu udział w szkoleniach lub ćwiczeniach z zakresu systemu obronnego kraju, działań antyterrorystycznych lub zarządzania kryzysowego, jeżeli trwają one w sposób ciągły powyżej 8 godzin; [...]

3. Wyżywienie w naturze przysługuje policjantowi na podstawie normy wyżywienia, którą stanowi wartość energetyczna, odżywcza i pieniężna produktów żywnościowych przysługujących policjantowi w określonych przypadkach. W razie zwiększonego zapotrzebowania na wartość energetyczną i odżywczą ze względu na rodzaj i warunki służby lub właściwości lub miejsce jej pełnienia norma może zostać uzupełniona.

6. Policjant otrzymuje świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie w przypadku:

1) pełnienia w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 marca służby na wolnym powietrzu przez co najmniej 4 godziny dziennie albo [...].

7. Świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie podwyższa się:

1) gdy rodzaj i warunki pełnienia służby lub względy techniczne lub organizacyjne uniemożliwiają korzystanie z wyżywienia przysługującego w naturze policjantowi:

Warunki, szczegółowe warunki

10. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje norm wyżywienia oraz ich wartość pieniężną,
 - 2) średnie wartości energetyczne i odżywcze produktów żywnościowych objętych poszczególnymi normami,
 - 3) przypadki przyznawania poszczególnych norm wyżywienia,
 - 4) przypadki, w których normy wyżywienia mogą zostać uzupełnione, oraz wartość pieniężną uzupełnienia,
 - 5) wartości świadczenia pieniężnego w zamian za wyżywienie oraz wymiar jego podwyższania, a także jednostkę organizacyjną Policji właściwą do jego wypłacania i terminy jego wypłaty
- uwzględniając zasady racjonalnego żywienia, adekwatność środków finansowych służących zapewnieniu policjantom wyżywienia w naturze względem realnej wartości wyżywienia, przyporządkowanie norm wyżywienia do przypadków, w których policjantowi przysługuje wyżywienie w naturze, wskazanych w ust. 2, rozróżnienie przypadków wypłacania świadczenia pieniężnego w zamian za wyżywienie oraz mając na względzie właściwe warunki pełnienia służby.

Warunki, szczegółowe warunki

2. Wyżywienie w naturze przysługuje policjantowi:

1) pełniącemu służbę w systemie skoszarowanym;

3. Wyżywienie w naturze przysługuje policjantowi na podstawie normy wyżywienia, którą stanowi wartość energetyczna, odżywcza i pieniężna produktów żywnościowych przysługujących policjantowi w określonych przypadkach. W razie zwiększonego zapotrzebowania na wartość energetyczną i odżywczą ze względu na rodzaj i warunki służby lub właściwości lub miejsce jej pełnienia norma może zostać uzupełniona.

6. Policjant otrzymuje świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie w przypadku:

1) pełnienia w okresie od dnia [...].

7. Świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie podwyższa się:

10. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje norm wyżywienia oraz ich wartość pieniężną,

2) średnie wartości energetyczne i odżywcze produktów żywnościowych objętych poszczególnymi normami,

3) przypadki przyznawania poszczególnych norm wyżywienia,

4) przypadki, w których normy wyżywienia mogą zostać uzupełnione, oraz wartość pieniężną uzupełnienia,

5) wartości świadczenia pieniężnego w zamian za wyżywienie oraz wymiar jego podwyższania, a także jednostkę organizacyjną Policji właściwą do jego wypłacania i terminy jego wypłaty

4. Warunki, szczegółowe warunki

- **Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji**

Art. 15. 10. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia w jednostkach organizacyjnych Policji dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, zakres prowadzonej dokumentacji oraz wzory dokumentów wchodzących w jej skład,
- 2) warunki, jakim powinny odpowiadać pokoje przejściowe w jednostkach organizacyjnych Policji, w których można umieścić osoby zatrzymane lub doprowadzone na czas wykonania czynności służbowych, oczekiwania na przewóz do pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia albo do policyjnej izby dziecka lub doprowadzenie do jednostki penitencjarnej,
- 3) warunki, jakim powinny odpowiadać tymczasowe pomieszczenia przejściowe, które mogą być tworzone poza jednostkami organizacyjnymi Policji, w których można umieścić osoby zatrzymane lub doprowadzone w związku z naruszeniem porządku prawnego, na czas niezbędny do podjęcia decyzji co do dalszego zakresu i charakteru realizowanych wobec tych osób czynności służbowych,
- 4) warunki, jakim powinny odpowiadać policyjne izby dziecka,

Warunki, szczegółowe warunki

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r.

w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb

Warunki, szczegółowe warunki

§ 2.1. Pomieszczenie w jednostce organizacyjnej Policji dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, zwane dalej „pomieszczeniem”, znajduje się na kondygnacji parterowej lub wyższej budynku.

2. Pomieszczenie może być usytuowane poniżej kondygnacji parterowej w przypadku spełnienia następujących warunków:

- 1) zapewnienia oświetlenia naturalnego;
- 2) wyposażenia w izolację przeciwwilgociową.[...]

§ 8. 1. Pokój dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia musi mieć:

- 1) powierzchnię przypadającą na jedną osobę nie mniejszą niż 3 m²;
- 2) podłogę trwałą i zmywalną, odporną na działanie wilgoci oraz preparatów czyszczących i dezynfekujących;

Warunki, szczegółowe warunki

- **Kodeks karny wykonawczy**
- **Oddział 4. Prawa i obowiązki skazanego.**

Art. 110. § 1. Skazanego osadza się w celi mieszkalnej wieloosobowej lub jednoosobowej.

§ 2. Powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadającej na skazanego, wynosi nie mniej niż 3 m². Celę wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania. W celi zapewnia się odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę oraz oświetlenie, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych.

Warunki, szczegółowe warunki

Prawo czy techniczne warunki pobytu?

rozporządzenie

§ 8. 1. Pokój dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia musi mieć:

1) powierzchnię przypadającą na jedną osobę nie mniejszą niż 3 m²;

kkw

Art. 110. § 1. Skazanego osadza się w celi mieszkalnej wieloosobowej lub jednoosobowej.

§ 2. Powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadającej na skazanego, wynosi nie mniej niż 3 m². Celę wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania. W celi zapewnia się odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę oraz oświetlenie, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych.

5. Warunki, szczegółowe warunki

- **Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych**

Art. 33. 5. Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Funduszu oraz Naczelnej Rady Lekarskiej, określi, w drodze rozporządzenia:

1) **sposób wystawiania skierowania** na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego,

2) **tryb potwierdzania skierowania** na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową oraz wzór tego skierowania

- uwzględniając konieczność weryfikacji celowości skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową.

Warunki, szczegółowe warunki

- **Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie kierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową**

§ 4. 2. **Potwierdzając skierowanie**, oddział wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia **określa**:

- 1) rodzaj leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej oraz ich tryb;
- 2) odpowiedni zakład lecznictwa uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej;
- 3) datę rozpoczęcia leczenia albo rehabilitacji uzdrowiskowej; w przypadku leczenia uzdrowiskowego w warunkach stacjonarnych - czas trwania;
- 4) okres leczenia, w przypadku leczenia uzdrowiskowego w warunkach ambulatoryjnych albo rehabilitacji uzdrowiskowej.

Warunki, szczegółowe warunki

„Trybunał stwierdza, że pojęcie warunków udzielania świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych w rozumieniu art. 68 ust. 2 Konstytucji odnosi się do okoliczności (czynników, przesłanek), których istnienie (spełnienie) warunkuje dostęp do gwarantowanych świadczeń opieki zdrowotnej. Jest ono zatem zbliżone do zasad, na podstawie których następuje włączenie do systemu ochrony zdrowia, z którego korzystanie zapewnić ma praktyczną realizację prawa do ochrony zdrowia. W drodze ustawy należy zatem, jak trafnie zauważył Prokurator Generalny, zdeterminować m.in. krąg beneficjentów tego systemu.

Od tak interpretowanych warunków udzielania świadczeń zdrowotnych odróżnić należy warunki rozumiane jako „okoliczności, w których coś się odbywa”, „sytuację, okoliczności, możliwości” (Słownik poprawnej polszczyzny).”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 kwietnia 2016 r. (sygn. U 1/15)

Warunki, szczegółowe warunki

„Z powyższych względów, w ocenie Trybunału, materia ta mogła zostać uregulowana w rozporządzeniu. Odmienne zapatrywanie mogłoby doprowadzić do niepożądanych konsekwencji **w postaci nadmiernego rozbudowania treści ustaw, wypaczającego istotę zasady wyłączności ustawy i jej prymatu w systemie źródeł prawa.** Uznanie wymienionych w § 4 ust. 2 rozporządzenia ws. kierowania na leczenie „**technikaliów pobytu w uzdrowisku**” za warunki w rozumieniu art. 68 ust. 2 zdanie drugie Konstytucji wiązałoby się bowiem z koniecznością przeniesienia do ustaw – czy to do ustawy o świadczeniach, czy do ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym – przynajmniej części przepisów rozporządzenia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, w którym uregulowano m.in. warunki zakwaterowania w sanatoriach uzdrowiskowych, organizację udzielania świadczeń, wymagania stawiane personelowi czy poziom finansowania przez świadczeniobiorcę kosztów wyżywienia.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 kwietnia 2016 r. (sygn. U 1/15)

Warunki, szczegółowe warunki

Art. 120. 2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki pokrywania kosztów pogrzebu policjanta ze środków właściwego organu Policji oraz określi członków rodziny, na których przysługuje zasiłek pogrzebowy, uwzględniając rodzaje wydatków pokrywanych w ramach kosztów pogrzebu i ich wysokość, przypadki oraz sposób ustalania wysokości oraz tryb wypłaty zasiłku pogrzebowego lub jego wyrównania z tytułu śmierci członka rodziny oraz dokumenty wymagane do ich wypłaty.

§ 2. Koszty pogrzebu policjanta obejmują wszelkie wydatki związane z organizacją pogrzebu i przeprowadzeniem pochówku zmarłego, łącznie z wybudowaniem nagrobka w miejscowości wskazanej przez rodzinę, a jeżeli zmarły nie pozostawił rodziny, w miejscowości, w której zmarł, pełnił służbę lub zamieszkiwał.

§3.2.Ograniczenie wysokości wydatków pogrzebowych, o którym mowa w ust. 1, nie obejmuje ponoszonych odrębnie kosztów:

- 1) przewozu zwłok do miejscowości, w której zmarły policjant ma być pochowany;
- 2) ogłoszenia w prasie nekrologu przez kierownictwo Komendy Głównej Policji oraz zakupu wieńców i kwiatów składanych w czasie uroczystości pogrzebowych zmarłego policjanta, pokrywanych ze środków budżetowych pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Policji.

Warunki, szczegółowe warunki

Art. 189. 5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób dokumentowania prawa do zasiłków pogrzebowych, warunki pokrywania kosztów pogrzebu funkcjonariuszy i członków rodziny funkcjonariusza oraz dokumenty wymagane przy wypłacie zasiłku pogrzebowego, mając na względzie zapewnienie właściwego dokumentowania wypłaty tych zasiłków.

§ 2. 1. Warunkiem pokrycia kosztów pogrzebu funkcjonariusza, którego śmierć nastąpiła w związku ze służbą lub na skutek wypadku pozostającego w związku ze służbą ze środków Służby Ochrony Państwa, jest złożenie Komendantowi Służby Ochrony Państwa wniosku przez członka rodziny zmarłego funkcjonariusza.

Warunki, szczegółowe warunki

- **Dopuszczalność użycia sformułowania „warunki”:**

- Pojęcie „warunki” może być definiowane jako „**okoliczności towarzyszące czemuś**”, „sytuacja panująca w jakiejś dziedzinie” (Nowy słownik języka polskiego, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003, s. 1110).

„2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki dokonywania oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby w CBA, uwzględniając sposób tej oceny, wykaz chorób i ułomności oraz kategorii zdolności do służby w CBA.”

Jako „warunki” określono w rozporządzeniu okoliczności, w jakich jest dokonywana ocena zdolności fizycznej i psychicznej do służby w CBA przez komisje lekarskie.

- Ponadto może oznaczać np. **warunki techniczne**.

„Art. 15. 10. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

4) **warunki**, jakim powinny odpowiadać policyjne izby dziecka,”

- Por. Dobre praktyki legislacyjne, G. Scholz, M. Plachimowicz „Postępowanie się sformułowaniami „określi warunki” albo „określi szczegółowe warunki” w upoważnieniach do wydania aktu wykonawczego”

Upoważnienie ustawowe

Tryb

1. Tryb

Art. 75b. 12. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i sposób działania zespołu do przygotowania pytań testowych,
- 2) tryb i sposób ustalania wykazu tytułów aktów prawnych, o którym mowa w ust. 6,
- 3) tryb i sposób zgłaszania propozycji pytań testowych i prawidłowych odpowiedzi, przygotowania, przechowywania oraz przekazywania komisjom kwalifikacyjnym zestawu pytań testowych wraz z kartą odpowiedzi i wykazu prawidłowych odpowiedzi na egzamin wstępny,
- 4) tryb i sposób zapewnienia zgodności wykazu prawidłowych odpowiedzi z obowiązującym stanem prawnym,
- 5) tryb i sposób zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej zespołu do przygotowania pytań testowych
- uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia naboru na aplikację, w szczególności konieczność zapewnienia zgodności wykazu tytułów aktów prawnych z zakresem przedmiotowym egzaminu wstępnego oraz konieczność zabezpieczenia pytań testowych przed ich nieuprawnionym ujawnieniem, oraz
- 6) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i członków zespołu, uwzględniając nakład ich pracy i zakres obowiązków oraz liczbę kandydatów.

1. Tryb

Art. 75b. 12. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i sposób działania zespołu do przygotowania pytań testowych,
- 2) tryb i sposób ustalania wykazu tytułów aktów prawnych, o którym mowa w ust. 6,
- 3) tryb i sposób zgłaszania propozycji pytań testowych i prawidłowych odpowiedzi, przygotowania, przechowywania oraz przekazywania komisjom kwalifikacyjnym zestawu pytań testowych wraz z kartą odpowiedzi i wykazu prawidłowych odpowiedzi na egzamin wstępny,
- 4) tryb i sposób zapewnienia zgodności wykazu prawidłowych odpowiedzi z obowiązującym stanem prawnym,
- 5) tryb i sposób zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej zespołu do przygotowania pytań testowych
- uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia naboru na aplikację, w szczególności konieczność zapewnienia zgodności wykazu tytułów aktów prawnych z zakresem przedmiotowym egzaminu wstępnego oraz konieczność zabezpieczenia pytań testowych przed ich nieuprawnionym ujawnieniem, oraz
- 6) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i członków zespołu, uwzględniając nakład ich pracy i zakres obowiązków oraz liczbę kandydatów.

1. Tryb

- **Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2009 r. w sprawie zespołu do przygotowania pytań testowych na egzamin wstępny na aplikację adwokacką i radcowską oraz wykazu tytułów aktów prawnych**

§ 9. W ramach obsługi administracyjno-biurowej zespołu Minister Sprawiedliwości uzgadnia z przewodniczącym zespołu terminarz pracy zespołu i zapewnia zespołowi miejsce i odpowiednie warunki pracy.

2. Tryb

Art. 64. 3. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej nie mogą bez zezwolenia Ministra Obrony Narodowej rozpowszechniać rezultatów swej działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej, zawierających informacje niejawne. Zezwolenie stanowi decyzję administracyjną.

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach o uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 3, z uwzględnieniem w szczególności warunku uzyskania pozytywnej opinii właściwego organu wojskowego i zasadności motywów, jakie przytoczył żołnierz w swojej prośbie o uzyskanie zezwolenia, a także uwzględniając fakt, że zezwolenie wydaje się na wniosek żołnierza lub redaktora naczelnego, redakcji, wydawcy, kierownika podmiotu gospodarczego albo dowódcy jednostki wojskowej (instytucji wojskowej), zamierzającego rozpowszechniać rezultat działalności żołnierza, wymagający zezwolenia.

2. Tryb

- **Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie trybu udzielania żołnierzom w czynnej służbie wojskowej zezwoleń na rozpowszechnianie rezultatów ich działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej, zawierających informacje niejawne**

2. Tryb

§ 1. Minister Obrony Narodowej wydaje zezwolenie na rozpowszechnianie rezultatów działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej żołnierza, zawierających informacje niejawne, na pisemny wniosek, zwany dalej "wnioskiem", tego żołnierza, redaktora naczelnego, wydawcy, przedsiębiorcy albo dowódcy jednostki wojskowej, zwanych dalej "wnioskodawcami".

§ 2. 1. Wnioskodawca składa wniosek do Ministra Obrony Narodowej za pośrednictwem pełnomocnika Ministra Obrony Narodowej do spraw ochrony informacji niejawnych.

2. Wniosek zawiera:

1) imię i nazwisko lub nazwę wnioskodawcy; [...].

§ 3. 1. Pełnomocnik Ministra Obrony Narodowej do spraw ochrony informacji niejawnych może żądać od wnioskodawcy uzupełnienia wniosku, w szczególności przez przedstawienie całości lub części rezultatów działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej żołnierza, zawierających informacje niejawne.

2. Pełnomocnik Ministra Obrony Narodowej do spraw ochrony informacji niejawnych przekazuje Ministrowi Obrony Narodowej wniosek wraz ze swoją opinią w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

§ 4. 1. Minister Obrony Narodowej wydaje decyzję w sprawie zezwolenia lub odmowy zezwolenia na rozpowszechnianie rezultatów działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej żołnierza w terminie nie dłuższym niż 90 dni od dnia złożenia wniosku.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, przekazuje się wnioskodawcy oraz pełnomocnikowi Ministra Obrony Narodowej do spraw ochrony informacji niejawnych. Jeżeli wniosek złożył redaktor naczelny, wydawca, przedsiębiorca albo dowódca jednostki wojskowej, decyzję przekazuje się także zainteresowanemu żołnierzowi.

2. Tryb

Art. 64. 3. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej nie mogą bez zezwolenia Ministra Obrony Narodowej rozpowszechniać rezultatów swej działalności naukowej, literackiej, artystycznej lub publicystycznej, zawierających informacje niejawne. **Zezwolenie stanowi decyzję administracyjną.**

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób i **tryb postępowania w sprawach o uzyskanie zezwolenia**, o którym mowa w ust. 3, z uwzględnieniem w szczególności **warunku uzyskania pozytywnej opinii** właściwego organu wojskowego i zasadności motywów, jakie przytoczył żołnierz w swojej prośbie o uzyskanie zezwolenia, a także uwzględniając fakt, że zezwolenie wydaje się na wniosek żołnierza lub redaktora naczelnego, redakcji, wydawcy, kierownika podmiotu gospodarczego albo dowódcy jednostki wojskowej (instytucji wojskowej), zamierzającego rozpowszechniać rezultat działalności żołnierza, wymagający zezwolenia.

3. Tryb

- Art. 458. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób przydzielania, zmiany i cofania uprawnień do dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urzędzeń telekomunikacyjnych, a także wzór upoważnienia do dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców oraz wykorzystywania danych z tego rejestru, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych.

3. Tryb

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie trybu i sposobu przydzielania, zmiany i cofania uprawnień do dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych

3. Tryb

§ 2. 1. W celu otrzymania uprawnień do dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, zwanego dalej „krajowym zbiorem rejestrów”, za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych, podmiot, o którym mowa w art. 450 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, zwany dalej „podmiotem”:

1) występuje pisemnie do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z wnioskiem o przekazanie opisu interfejsu;

2) na podstawie przekazanego opisu interfejsu przygotowuje własne odpowiednio zabezpieczone urządzenie telekomunikacyjne lub system teleinformatyczny do komunikowania się z krajowym zbiorem rejestrów;

3) zestawia bezpieczne połączenie własnego urządzenia telekomunikacyjnego lub systemu teleinformatycznego z krajowym zbiorem rejestrów - we współpracy z Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców;

4) występuje pisemnie do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z wnioskiem o potwierdzenie poprawności konfiguracji połączenia urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych.

2. Po sprawdzeniu poprawności konfiguracji połączenia urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców przydziela podmiotowi uprawnienia do dostępu do krajowego zbioru rejestrów za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych.

4. Tryb

Art. 234. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wysokość opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wydanie i wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” oraz za wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;

2) tryb uiszczania opłat, o których mowa w pkt 1;

3) dokumenty wymagane do uzyskania ulg, o których mowa w art. 237 ust. 1;

4) wysokość opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” w przypadku zawinionej ich utraty albo zawinionego ich zniszczenia.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

1) jednostkowe koszty wytworzenia i wydania lub wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” oraz wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, w tym w szczególności pobrania i przetwarzania danych w celu zapisania ich w tych dokumentach;

2) zróżnicowanie wysokości opłat za wymianę dokumentów w przypadku zawinionej ich utraty lub zniszczenia, w zależności od ilości zdarzeń powodujących konieczność wydania nowych dokumentów.

4. Tryb

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 lipca 2022r. w sprawie opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej od cudzoziemców za wydanie i wymianę dokumentów, które mogą być wydane cudzoziemcom, oraz trybu ich uiszczania

4. Tryb

§ 2. Wysokość opłat wynosi za:

1) wydanie lub wymianę:

a) karty pobytu - 100 zł,

b) polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca - 350 zł, [...]

2) wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca - 50 zł.

§ 3. Przy złożeniu wniosku o wydanie lub wymianę dokumentów, o których mowa w § 1, uiszcza się opłaty za ich wydanie lub wymianę w kasie właściwego organu wydającego dokument albo na rachunek bankowy tego organu.

§ 4. Dokumentami wymaganymi do uzyskania ulgi w opłacie za wydanie lub wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” są:

1) zaświadczenie właściwego organu do spraw pomocy społecznej o korzystaniu w danym czasie ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej; [...]

4. Tryb

- § 3. Przy złożeniu wniosku o wydanie lub wymianę dokumentów, o których mowa w § 1, uiszcza się opłaty za ich wydanie lub wymianę **w kasie** właściwego organu wydającego dokument albo **na rachunek bankowy** tego organu.

5. Tryb

Art. 39. 1. Osobom uprawnionym, niezależnie od rodzaju zajmowanego lokalu mieszkalnego, przysługuje równoważnik mieszkaniowy.

2. Równoważnik nie przysługuje osobom, które skorzystały z ekwiwalentu pieniężnego (pomocy finansowej), o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2, albo nabyły zajmowaną kwaterę w trybie art. 58.

3. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Finansów, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe zasady ustalania wysokości i tryb przyznawania równoważnika mieszkaniowego.

5. Tryb

Rozdział 3. Równoważnik mieszkaniowy.

§ 7.1. Równoważnik mieszkaniowy jest przeznaczony na wykonanie przez osobę uprawnioną we własnym zakresie robót remontowych i napraw wyposażenia w zajmowanej kwaterze lub lokalu mieszkalnym.

2. Równoważnik mieszkaniowy przysługuje osobom uprawnionym zajmującym:

- 1) kwaterę,
- 2) kwaterę zastępczą lub inne pomieszczenie mieszkalne na zakwaterowanie tymczasowe z rodziną,
- 3) lokal mieszkalny nie będący w zasobach Agencji, za który jest uiszczany czynsz regulowany,
- 4) własnościowy lub spółdzielczy lokal mieszkalny uzyskany bez pomocy finansowej resortu obrony narodowej,
- 5) lokal mieszkalny wynajęty, za który żołnierz zawodowy w służbie stałej otrzymuje świadczenie, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ustawy.

3. Żołnierz zawodowy zajmujący kwaterę funkcyjną ma prawo do równoważnika mieszkaniowego za jedną wybraną przez siebie kwaterę lub lokal mieszkalny.

5. Tryb

Rzutuje to na sposób rozumienia „trybu przyznawania”, o którym mowa w art. 39 ust. 3 ustawy. **Z przeprowadzonej analizy wynika jasno, iż tryb przyznawania, który mógłby być określony w rozporządzeniu wykonawczym dotyczyć może tylko zagadnień technicznych.** Ustawa określa bowiem jednoznacznie, komu się należy świadczenie tak, że nie potrzebne są z reguły jakiegokolwiek czynności wyjaśniające. Nie warunkuje także w żaden sposób przyznania świadczenia. „Tryb przyznawania” jest zatem w istocie jest raczej **zbiorem czynność technicznych, takich jak przekazania i wypłacenie.** To zaś nie wymaga rozstrzygnięcia.

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 maja 2003 r. (sygn. K 56/02)

5. Tryb

„W polszczyźnie potocznej termin „tryb” oznacza „ustalony porządek, zwyczaj załatwiania określonych spraw, metodę postępowania, sposób, system” (Słownik języka polskiego, red. M. Szymczak, Warszawa 1989; Słownik poprawnej polszczyzny, red. W. Doroszewski, H. Kurkowska, Warszawa 1977), „określony sposób postępowania, załatwiania pewnych spraw, z zachowaniem ustalonej kolejności poczynań, porządek, procedurę, system, zwyczaj” (Słownik współczesnego języka polskiego, red. B. Dunaj, Warszawa 1996). Zbliżone znaczenie temu pojęciu nadano w językach prawnym i prawniczym. Najczęściej jest ono **synonimem procedury rozpatrywania określonych spraw** (sekwencji czynności podejmowanych przez określony organ), jednej z możliwych dróg prowadzenia postępowania (w tym kontekście, na gruncie procedury cywilnej, pojęcie trybu postępowania odnosi się do procesu i postępowania nieprocesowego), a także „sposobu dochodzenia praw i urzeczywistniania obowiązków wynikających z norm materialnoprawnych wymagających konkretyzacji”.”

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 kwietnia 2016 r. (sygn. U 1/15)

Upoważnienie ustawowe

Zasady, warunki, tryb, sposób a materia ustawowa

Zasady i warunki a materia ustawowa

- Ustawa o Narodowym Banku Polskim

Art. 35. 1. Fałszywe znaki pieniężne podlegają zatrzymaniu, bez prawa do zwrotu ich równowartości.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do fałszywych banknotów i monet opiewających na waluty obce.

3. Prezes NBP określa, w drodze zarządzenia, zasady i tryb postępowania przy zatrzymywaniu znaków pieniężnych (podejrzanych co do autentyczności) oraz postępowania z fałszywymi znakami pieniężnymi. Zarządzenie wymaga uzgodnienia z Ministrem Sprawiedliwości i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy - Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2022 r. poz. 22)

Art. 1. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz.U. z 2020 r. poz. 2027 oraz z 2021 r. poz. 1598) w art. 35 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb postępowania przy zatrzymywaniu znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności oraz postępowania z fałszywymi znakami pieniężnymi, mając na uwadze zapewnienie sprawności i bezpieczeństwa obrotu gotówkowego, w szczególności potrzebę zabezpieczenia zatrzymanych znaków pieniężnych jako materiału dowodowego, a także ochronę słuszych interesów osób, których znaki pieniężne zostały zatrzymane, w tym zwrot albo wypłatę równowartości zatrzymanych znaków pieniężnych, których autentyczność zostanie potwierdzona.”;

Art. 2. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2021 r. poz. 53, 472, 1236 i 2054) w art. 125 § 1 otrzymuje brzmienie:

„ § 1. Z wynagrodzenia za pracę przysługującego skazanemu potrąca się 7% na cele Funduszu określone w art. 43 § 8 oraz 51% na cele Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy utworzonego na podstawie art. 6a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności (Dz.U. z 2021 r. poz. 179). ”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 2, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Zasady i warunki a materia ustawowa

3. Prezes NBP określa, w drodze zarządzenia, zasady i tryb postępowania przy zatrzymywaniu znaków pieniężnych (podejrzanych co do autentyczności) oraz postępowania z fałszywymi znakami pieniężnymi. Zarządzenie wymaga uzgodnienia z Ministrem Sprawiedliwości i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb postępowania przy zatrzymywaniu znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności oraz postępowania z fałszywymi znakami pieniężnymi, mając na uwadze zapewnienie sprawności i bezpieczeństwa obrotu gotówkowego, w szczególności potrzebę zabezpieczenia zatrzymanych znaków pieniężnych jako materiału dowodowego, a także ochronę słuszych interesów osób, których znaki pieniężne zostały zatrzymane, w tym zwrot albo wypłatę równowartości zatrzymanych znaków pieniężnych, których autentyczność zostanie potwierdzona.

Zasady i warunki a materia ustawowa

§ 2. 1. W przypadku przedstawienia u przedsiębiorcy albo innego podmiotu niebędącego osobą fizyczną, zwanego dalej „podmiotem zatrzymującym”, działającego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, krajowego lub zagranicznego znaku pieniężnego (banknotu lub monety) podejrzanego co do autentyczności, osoba działająca z upoważnienia przedsiębiorcy albo podmiotu zatrzymującego jest **obowiązana taki znak pieniężny zatrzymać**.

§ 9. 1. Fałszywy znak pieniężny **NBP przechowuje** do czasu otrzymania odpisu prawomocnego orzeczenia rozstrzygającego w przedmiocie tego znaku.

2. NBP postępuje z fałszywym znakiem pieniężnym zgodnie z sentencją orzeczenia.

3. W przypadku orzeczenia prawomocnym wyrokiem sądu przepadku fałszywego znaku pieniężnego, znak ten niszczy się komisyjnie.

4. **Komisję powołuje dyrektor właściwej merytorycznie jednostki organizacyjnej NBP.**

5. W skład komisji wyznacza się dwóch przedstawicieli NBP.

Zasady i warunki a materia ustawowa

3. Prezes NBP określa, w drodze zarządzenia, zasady i tryb postępowania przy zatrzymywaniu znaków pieniężnych (podejrzanych co do autentyczności) oraz postępowania z fałszywymi znakami pieniężnymi. Zarządzenie wymaga uzgodnienia z Ministrem Sprawiedliwości i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb postępowania przy zatrzymywaniu znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności oraz postępowania z fałszywymi znakami pieniężnymi, mając na uwadze zapewnienie sprawności i bezpieczeństwa obrotu gotówkowego, w szczególności potrzebę zabezpieczenia zatrzymanych znaków pieniężnych jako materiału dowodowego, a także ochronę słuszych interesów osób, których znaki pieniężne zostały zatrzymane, w tym zwrot albo wypłatę równowartości zatrzymanych znaków pieniężnych, których autentyczność zostanie potwierdzona.

Zasady, warunki, tryb, sposób a materia ustawowa

Art. 88. 2. Uposażenie zasadnicze strażaka **wzrasta z tytułu wysługi lat** w Państwowej Straży Pożarnej, od dnia udokumentowania posiadanych okresów służby, o 2% po 2 latach służby i o dalszy 1% za każdy następny rok służby do wysokości 20% po 20 latach służby oraz o dalsze 2% za każde następne 2 lata służby powyżej 20 lat, aż do wysokości 32% po 32 latach służby. Po osiągnięciu 35 lat służby wzrost uposażenia zasadniczego strażaka wynosi 35%. [...]

4. **Do okresu służby**, od którego zależą prawo do wzrostu uposażenia i jego wysokość, zalicza się również:

1) okresy służby w: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu lub Służbie Więziennej; [...]

Zasady, warunki, tryb, sposób a materia ustawowa

- Art. 102. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, **szczegółowe zasady** ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego, [...]
- Art. 106. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, **sposób i tryb zaliczania** okresów służby i pracy do wysługi lat uwzględnianej przy ustalaniu wysokości dodatku za wysługę lat, [...]
- Art. 90. 3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, **warunki i tryb zaliczania** okresów służby i pracy, uwzględnianej przy ustalaniu wzrostu uposażenia [...]

Budowa przepisu upoważniającego a podstawa prawna aktu wykonawczego

Budowa upoważnienia ustawowego

§ 67. 1. Przepis upoważniający formułuje się w jednym artykule tak, aby można było powołać go jako podstawę prawną wydania rozporządzenia.

2. Artykuł, o którym mowa w ust. 1, można dzielić na jednostki redakcyjne niższego stopnia, w szczególności wytyczne mogą być wyrażone w oddzielnych ustępach tego artykułu albo jako jego drugie zdanie.

Budowa upoważnienia ustawowego

§ 121. 1. Tekst rozporządzenia rozpoczyna się od przytoczenia przepisu ustawy zawierającego upoważnienie ustawowe, jako podstawy prawnej wydania rozporządzenia.

2. Jeżeli upoważnienie ustawowe jest wyrażone w kilku przepisach, jako podstawę prawną wydania rozporządzenia przytacza się przepis, który wskazuje organ upoważniony do jego wydania oraz określa zakres spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu.

Budowa upoważnienia ustawowego

Przykład 1

Art. 47. 1. Komendant placówki Straży Granicznej zatrzymuje zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, jeżeli podczas kontroli granicznej stwierdzi, że zostało ono cofnięte lub unieważnione, i wydaje cudzoziemcowi zaświadczenie o zatrzymaniu zezwolenia.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania po zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego podczas kontroli granicznej oraz wzór zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni liczbę niezbędnych egzemplarzy zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz formę przekazania zaświadczenia właściwemu organowi, a także konieczność umieszczenia we wzorze zaświadczenia informacji o okoliczności stanowiącej podstawę zatrzymania zezwolenia.

Budowa upoważnienia ustawowego

Przykład 1

Art. 47. 1. Komendant placówki Straży Granicznej zatrzymuje zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, jeżeli podczas kontroli granicznej stwierdzi, że zostało ono cofnięte lub unieważnione, i wydaje cudzoziemcowi **zaświadczenie o zatrzymaniu zezwolenia**.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, **tryb postępowania** po zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego podczas kontroli granicznej oraz **wzór zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia**.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych **uwzględni liczbę niezbędnych egzemplarzy** zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz **formę przekazania** zaświadczenia właściwemu organowi, a także konieczność umieszczenia we wzorze zaświadczenia informacji o okoliczności stanowiącej podstawę zatrzymania zezwolenia.

Rozporządzenie
Ministra Spraw Wewnętrznych
z dnia 24 października 2014 r.

w sprawie trybu postępowania po zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego podczas
kontroli granicznej

Na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1 Rozporządzenie określa tryb postępowania po zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego podczas kontroli granicznej, zwanego dalej „zezwoleniem”, oraz wzór zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia.

§ 2. 1. Komendant placówki Straży Granicznej po zatrzymaniu zezwolenia wydaje zaświadczenie o zatrzymaniu zezwolenia, zwane dalej „zaświadczeniem”.

2. Zaświadczenie sporządza się w 3 egzemplarzach, przy czym:

- 1) pierwszy egzemplarz otrzymuje cudzoziemiec, któremu zatrzymano zezwolenie;
- 2) drugi egzemplarz dołącza się do zatrzymanego zezwolenia;
- 3) trzeci egzemplarz pozostaje w dokumentacji komendanta placówki Straży Granicznej zatrzymującego zezwolenie.

[...]

§ 3. Komendant placówki Straży Granicznej niezwłocznie przekazuje zezwolenie wraz z dołączonym zaświadczeniem konsulowi, który wydał zatrzymane zezwolenie, przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru albo przez doręczenie przez funkcjonariusza Straży Granicznej lub inne upoważnione osoby lub organy.

Rozporządzenie
Ministra Spraw Wewnętrznych
z dnia 24 października 2014 r.

w sprawie trybu postępowania po zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego podczas
kontroli granicznej

Na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1 Rozporządzenie określa tryb postępowania po zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego podczas kontroli granicznej, zwanego dalej „zezwoleniem”, oraz wzór zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia.

§ 2. 1. Komendant placówki Straży Granicznej po zatrzymaniu zezwolenia wydaje zaświadczenie o zatrzymaniu zezwolenia, zwane dalej „zaświadczeniem”.

2. Zaświadczenie sporządza się w 3 egzemplarzach, przy czym:

- 1) pierwszy egzemplarz otrzymuje cudzoziemiec, któremu zatrzymano zezwolenie;
- 2) drugi egzemplarz dołącza się do zatrzymanego zezwolenia;
- 3) trzeci egzemplarz pozostaje w dokumentacji komendanta placówki Straży Granicznej zatrzymującego zezwolenie.

[...]

§ 3. Komendant placówki Straży Granicznej niezwłocznie przekazuje zezwolenie wraz z dołączonym zaświadczeniem konsulowi, który wydał zatrzymane zezwolenie, przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru albo przez doręczenie przez funkcjonariusza Straży Granicznej lub inne upoważnione osoby lub organy.

Budowa upoważnienia ustawowego

Zakres a wytyczne

§ 2. 1. Komendant placówki Straży Granicznej po zatrzymaniu zezwolenia wydaje zaświadczenie o zatrzymaniu zezwolenia, zwane dalej „zaświadczeniem”.

2. Zaświadczenie sporządza się w 3 egzemplarzach, przy czym:

5. Wzór zaświadczenia stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 3. Komendant placówki Straży Granicznej niezwłocznie przekazuje zezwolenie wraz z dołączonym zaświadczeniem konsulowi, który wydał zatrzymane zezwolenie, przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru albo przez doręczenie przez funkcjonariusza Straży Granicznej lub inne upoważnione osoby lub organy.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik

Zaświadczenie o zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego (wzór).

Art. 47. 1. Komendant placówki Straży Granicznej zatrzymuje zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, jeżeli podczas kontroli granicznej stwierdzi, że zostało ono cofnięte lub unieważnione, i wydaje cudzoziemcowi zaświadczenie o zatrzymaniu zezwolenia.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania po zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego podczas kontroli granicznej oraz wzór zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni liczbę niezbędnych egzemplarzy zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz formę przekazania zaświadczenia właściwemu organowi, a także konieczność umieszczenia we wzorze zaświadczenia informacji o okoliczności stanowiącej podstawę zatrzymania zezwolenia.

Budowa upoważnienia ustawowego

Przykład 2

Art. 97. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób odnotowywania przez konsula, ministra właściwego do spraw zagranicznych, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej wydania decyzji o unieważnieniu lub cofnięciu wizy Schengen lub wizy krajowej w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym;
- 2) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję o unieważnieniu lub cofnięciu wizy krajowej;
- 3) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję, o której mowa w art. 93 ust. 4.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę prawidłowej realizacji polityki wizowej i zwalczania nielegalnej imigracji oraz zapewni możliwość kontroli czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

Budowa upoważnienia ustawowego

Zakres a wytyczne

Art. 47. 2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania po zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego podczas kontroli granicznej oraz wzór zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych **uwzględni liczbę niezbędnych egzemplarzy** zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz **formę przekazania** zaświadczenia właściwemu organowi, a także konieczność umieszczenia we wzorze zaświadczenia informacji o okoliczności stanowiącej podstawę zatrzymania zezwolenia.

Art. 97. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób odnotowywania przez konsula, ministra właściwego do spraw zagranicznych, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej wydania decyzji o unieważnieniu lub cofnięciu wizy Schengen lub wizy krajowej w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym;

2) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję o unieważnieniu lub cofnięciu wizy krajowej;

3) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję, o której mowa w art. 93 ust. 4.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych **uwzględni potrzebę prawidłowej realizacji polityki wizowej i zwalczania nielegalnej imigracji oraz zapewni możliwość kontroli czynności**, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

Budowa upoważnienia ustawowego

Przykład 2

- Prawo lotnicze

Art. 94. 3. **Licencja** jest świadectwem stwierdzającym posiadanie określonych kwalifikacji oraz dowodem upoważnienia do wykonywania określonych czynności lotniczych. **Przepisy niniejszego działu w odniesieniu do licencji stosuje się odpowiednio do świadectw kwalifikacji**, z zastrzeżeniem art. 95.

Art. 99. 1. **Warunkiem uzyskania licencji** jest pozytywny wynik **egzaminu** państwowego składającego się z części teoretycznej lub praktycznej, złożonego przed komisją egzaminacyjną, chyba że przepisy prawa Unii Europejskiej dotyczące kwalifikacji personelu lotniczego stanowią inaczej.

6. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, z uwzględnieniem przepisów międzynarodowych:

- 1) szczegółowe wymagania w zakresie kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia członków komisji egzaminacyjnej;
- 2) tryb i sposób przeprowadzania **egzaminów**;
- 3) szczegółowe zasady wynagradzania członków komisji egzaminacyjnej.

Budowa upoważnienia ustawowego

Przykład 2

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA INFRASTRUKTURY

z dnia 1 sierpnia 2018 r.

w sprawie egzaminów państwowych na **licencje, świadectwa kwalifikacji** oraz uprawnienia do nich
wpisywane

Przepis
upoważniający

Przepis o
odpowiednim
stosowaniu

Na podstawie art. 99 ust. 6 w związku z art. 94 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1970) zarządza się, co następuje:

Budowa upoważnienia ustawowego

Przykład 2a

- Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych

Art. 49. 2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w drodze rozporządzenia, określa wzory:

1) zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych,

2) imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących,

[...]

8) oświadczeń o zamiarze przekazania raportów informacyjnych,

9) informacji o zawartych umowach o dzieło, o których mowa w art. 36 ust. 17

- z uwzględnieniem obowiązujących procedur prowadzenia rejestrów i wykazów w systemie ubezpieczeń społecznych.

4. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do innych należności, do których poboru jest obowiązany Zakład.

Budowa upoważnienia ustawowego

Przykład 2a

Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2020 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika składek, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, raportów informacyjnych, oświadczeń o zamiarze przekazania raportów informacyjnych, informacji o zawartych umowach o dzieło oraz innych dokumentów

Na podstawie art. 49 **ust. 2 i 4** ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2023 r. ...) zarządza się, co następuje:

Budowa upoważnienia ustawowego

„Ze względu zatem na możliwość zastosowania różnorodnej wykładni przepisu, którego treść może być odczytywana jedynie według reguł wykładni językowej, zasadne jest przyjęcie tezy o konieczności unikania w tworzonych przepisach skrótowości tekstu osiągananej przez zastosowanie formuły „stosuje się odpowiednio” do przepisu zawierającego upoważnienie ustawowe.”

- Anna Kozak, *Odsyłanie do przepisu zawierającego upoważnienie ustawowe przez użycie sformułowania „przepisy stosuje się odpowiednio”, Dobre praktyki legislacyjne*

Budowa upoważnienia ustawowego współuczestnictwo

- Forma współuczestnictwa :
 - 1) **współstanowienie** – akt stanowienia prawa ma być dokonany przez co najmniej dwa podmioty
 - 2) **w porozumieniu** – warunkiem dojścia aktu do skutku jest uzyskanie porozumienia co do treści aktu
 - 3) **zasięgnięcie opinii** – warunkiem dojścia aktu do skutku jest zwrócenie się do wskazanego podmiotu z wnioskiem o wyrażenie opinii
 - 4) **na wniosek** – warunkiem wydania aktu jest zainicjowanie aktu normatywnego przez inny podmiot

Budowa upoważnienia ustawowego współuczestnictwo

- Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechny obowiązek obrony Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 35. 1. Kwalifikację wojskową przeprowadzają wojewodowie przy współudziale szefów wojewódzkich sztabów wojskowych, wojskowych komendantów uzupełnień i starostów, a także wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast).

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i Minister Obrony Narodowej określają, w drodze rozporządzenia, termin lub terminy ogłoszenia kwalifikacji wojskowej i czas jej lub ich trwania na terytorium państwa oraz roczniki i grupy osób podlegających obowiązkowi stawienia się do kwalifikacji wojskowej. Rozporządzenie powinno w szczególności uwzględniać osoby, które mają obowiązek zgłosić się przed wójtem lub burmistrzem (prezydentem miasta), powiatową komisją lekarską i wojskowym komendantem uzupełnień, a także przewidywać, że termin lub terminy ogłoszenia kwalifikacji wojskowej będą wyprzedzać, co najmniej o czternaście dni, dzień jej lub ich rozpoczęcia.

Budowa upoważnienia ustawowego współuczestnictwo

- Art. 56. 2. Czynności podejmowane w ramach kwalifikacji wojskowej są prowadzone przez powiatowe komisje lekarskie oraz wojewódzkie komisje lekarskie, wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz szefa wojskowego centrum rekrutacji.
- Art. 57. 7. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu **z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej** określi, w drodze rozporządzenia, termin lub terminy ogłoszenia kwalifikacji wojskowej i czas jej lub ich trwania na terytorium państwa oraz roczniki i grupy osób podlegających obowiązkowi stawienia się do kwalifikacji wojskowej, uwzględniając, aby termin lub terminy ogłoszenia kwalifikacji wojskowej wyprzedzały, co najmniej o 14 dni, dzień jej lub ich rozpoczęcia.

Budowa upoważnienia ustawowego współuczestnictwo

- Art. 110a. 2. Policjantowi mogą być przyznawane **zapomogi**, w formie pieniężnej lub rzeczowej, w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęski żywiołowej, choroby, śmierci członka rodziny oraz innych zdarzeń powodujących pogorszenie sytuacji materialnej policjanta i jego rodziny.
- Art. 110b Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przyznawania policjantom nagród i **zapomóg**, [...]
- Art. 173. 1. Funkcjonariuszowi mogą być przyznawane nagrody uznaniowe i **zapomogi**.
- 2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i sposób przyznawania nagród uznaniowych i **zapomóg** funkcjonariuszom, mając na względzie zapewnienie adekwatności nagród i zapomóg do zasług oraz sytuacji funkcjonariuszy.

Budowa upoważnienia ustawowego współuczestnictwo

- Ustawa o Agencji Mienia Wojskowego

Art. 40. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, **sposób prowadzenia gospodarki finansowej** Agencji, w tym:

- 1) sposób i tryb sporządzania planów finansowych,
 - 2) sposób i tryb dokonywania zmian w planach finansowych,
 - 3) sposób realizacji planów finansowych, dokonywania rozliczeń wewnętrznych oraz zaciągania zobowiązań,
 - 4) sposób rozliczania kosztów działalności,
 - 5) sposób gospodarowania środkami finansowymi
- biorąc pod uwagę potrzebę przestrzegania zasad celowego i oszczędnego dokonywania wydatków oraz terminowej realizacji zadań.

Budowa upoważnienia ustawowego współuczestnictwo

Art. 152. 1. Obowiązkowa zasadnicza służba wojskowa jest pełniona z uwzględnieniem potrzeb Sił Zbrojnych.

2. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, **na wniosek Rady Ministrów**, wprowadza, w drodze rozporządzenia, obowiązek pełnienia zasadniczej służby wojskowej, określając termin jej rozpoczęcia i zakończenia, z uwzględnieniem potrzeb Sił Zbrojnych.

Budowa upoważnienia ustawowego współuczestnictwo

Art. 51. 1. Paszportem dyplomatycznym i paszportem służbowym można się legitymować wyłącznie w trakcie podróży służbowej lub w związku z wykonywaniem czynności służbowych poza granicami kraju.

3. Rada Ministrów, **na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych**, określi, w drodze rozporządzenia, sposób i miejsce przechowywania paszportów dyplomatycznych i paszportów służbowych, uwzględniając zwyczaje międzynarodowe oraz potrzebę szczególnej ochrony paszportów dyplomatycznych i paszportów służbowych przed ich utratą.

Zadania

Materia ustawowa

Zadanie 1

Art. 217. Nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie **podmiotów, przedmiotów** opodatkowania i **stawek** podatkowych, a także **zasad przyznawania ulg i umorzeń** oraz **kategorii podmiotów zwolnionych** od podatków następuje w drodze ustawy.

Zadanie 1

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy-Ordynacja podatkowa

Art. 1. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 21b dodaje się art. 21c w brzmieniu:

„Art. 21c. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia:

1) zryczałtować podatki oraz określać szczegółowe zasady oraz warunki ich zryczałtowania,

2) wprowadzać obowiązek wpłacania zaliczek na podatki oraz określać sposób ich obliczania lub ich wysokość.”;

Zadanie 1

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy-Ordynacja podatkowa

Art. 1. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 21b dodaje się art. 21c w brzmieniu:

„Art. 21c. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia:

1) **zryczałtować podatki** oraz określać szczegółowe zasady oraz warunki ich zryczałtowania,

2) wprowadzać **obowiązek wpłacania zaliczek** na podatki oraz określać sposób ich obliczania lub ich wysokość.”;

Zadanie 1

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa

Art. 6. Podatkiem jest publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej.

Art. 3. 3) **podatkach** - rozumie się przez to również:

a) **zaliczki na podatki**,

b) raty podatków, jeżeli przepisy prawa podatkowego przewidują płatność podatku w ratach,

c) opłaty oraz niepodatkowe należności budżetowe;

Zadanie 1

- 2. Art. 25 ustawy wymienionej w pkt. 1 jest niezgodny:
 - z art. 217 Konstytucji RP przez to, że przekazuje do uregulowania rozporządzeniem podstawowych konstrukcji podatkowych, wkraczając tym samym w materie zarezerwowane do wyłączności ustawy,
 - z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP przez to, że nie odpowiada określonym w tym przepisie wymaganiom, jakie musi spełniać upoważnienie ustawowe, gdyż nie zawiera wytycznych co do treści tego aktu wykonawczego.

Za sprzeczną z art. 217 konstytucji, gdyż **ryczałt jest formą opodatkowania** stosowaną w stosunku do określonych podmiotów. Jak słusznie podnosi RPO „ryczałt”, jako swoista forma opodatkowania stanowi materię ustawową i nie może być w tym zakresie przekazany do regulacji aktem podustawowym.

Zaliczka jako forma zapłaty podatku należy niewątpliwie do materii zastrzeżonej przez art. 217 konstytucji dla ustawy, albowiem tylko w drodze ustawy można wprowadzać obowiązek wpłacania zaliczek na podatki oraz określać zasady sposobu ich obliczania i wysokości.

- Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 listopada 1999 r. K 28/98

Zadanie 1

2) w art. 54 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§1a. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, inne niż wymienione w § 1 przypadki, w których odsetki za zwłokę nie są naliczane.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zadanie 1

2) w art. 54 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§1a. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, inne niż wymienione w § 1 przypadki, w których **odsetki za zwłokę nie są naliczane**.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zadanie 1

5. Art. 54 § 3 ustawy wymienionej w pkt. 1:

- jest niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP przez to, że nie odpowiada określonym w tym przepisie wymaganiom, jakie musi spełniać upoważnienie ustawowe, gdyż konstruuje blankietowe upoważnienie dla tego aktu wykonawczego.

- **nie jest niezgodny z art. 217 Konstytucji RP,**

Katalog sytuacji, kiedy odsetki za zwłokę nie są naliczane wyraźnie określa art. 54 § 1 ordynacji. Ustawodawca uznał jednakże - jak to dowodzi treść art. 54 § 3 - że katalog w § 1 nie jest wyczerpujący, że w toku stosowania ustawy mogą zaistnieć inne okoliczności przez niego nie przewidziane i nieskatalogowane, które również będą uzasadniały zastosowania tego mechanizmu wobec podatnika. Przepis niewątpliwie działa w interesie podatnika.

Wbrew temu co sugeruje RPO, **nienaliczenie odsetek za zwłokę nie jest ulgą podatkową w rozumieniu Ordynacji podatkowej**, a tylko taka sytuacja uzasadniałaby niekonstytucyjność tego przepisu w kontekście art. 217 konstytucji.

- Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 listopada 1999 r. K 28/98

Zadanie 2

- ustawa z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim

Art. 125. Kto wykonuje rybołówstwo komercyjne z naruszeniem przepisów WPR, przepisów ustawy lub aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie, podlega w przypadku: [...]

Zadanie 2

- ustawa z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim

Art. 125. Kto wykonuje rybołówstwo komercyjne z naruszeniem **przepisów WPR, przepisów ustawy lub aktów wykonawczych** wydanych na jej podstawie, podlega w przypadku: [...]

Zadanie 2

„W orzecznictwie Trybunału wyrażany jest także pogląd, iż konstytucyjne pojęcie „odpowiedzialności karnej” użyte w art. 42 Konstytucji musi być rozumiane autonomicznie. Konstytucyjna „odpowiedzialność karna” to wszelka odpowiedzialność represyjna, a więc jej zakres jest szerszy, niż przyjmuje się w kodeksie karnym. **Art. 42 Konstytucji dotyczy więc także administracyjnych kar pieniężnych, jeżeli tylko mają one cechę represyjną.** Kary te nie muszą przy tym stanowić przejawu odpowiedzialności karnej sensu stricto (zob. wyrok TK z 15 października 2013 r., sygn. P 26/11, OTK ZU nr 7/A/2013, poz. 99). Trybunał podkreślał przy tym, że możliwość stosowania art. 42 Konstytucji do postępowań represyjnych nie oznacza, że w każdej sprawie wzorzec ten będzie stosowany wprost; **gwarancje ujęte w art. 42 ust. 1-3 Konstytucji mogą być stosowane do oceny konkretnej regulacji jedynie odpowiednio** (por. wyroki TK z: 4 lipca 2002 r., sygn. P 12/01, OTK ZU nr 4/A/2002, poz. 50; 2 września 2008 r., sygn. K 35/06, OTK ZU nr 7/A/2008, poz. 120).”

- Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 marca 2015 r. (sygn. K 31/13)

Zadanie 2

„§ 5. Wysokość kar pieniężnych za naruszenie przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, przepisów ustawy lub aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie przez kapitana wykonującego rybołówstwo komercyjne przy użyciu statku rybackiego o długości całkowitej równej albo większej niż 10 m wynosi:

1) od 500 zł do 1000 zł - za nieprzekazywanie w terminie, o którym mowa w:

a) art. 14 ust. 6 albo w art. 15 ust. 1 lub 2 rozporządzenia nr 1224/2009 - dziennika połowowego albo informacji zawartych w tym dzienniku lub

b) art. 21 ust. 4 albo art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1224/2009 - deklaracji przeładunkowej albo informacji zawartych w tej deklaracji, lub

c) art. 23 ust. 3 albo art. 24 ust. 1 rozporządzenia nr 1224/2009 - deklaracji wyładunkowej albo informacji zawartych w tej deklaracji;

2) od 500 zł do 2000 zł - za przekazanie sprawozdania, o którym mowa w art. 28 ust. 1 rozporządzenia nr 1224/2009, niezgodnie ze sposobem lub warunkami określonymi w tym przepisie lub bez co najmniej jednej z informacji, o których mowa w tym przepisie;

3) od 2 000 zł do 20 000 zł - za naruszenie w inny sposób przepisów ustawy, aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie oraz przepisów wspólnej polityki rybołówstwa.”.

Zadanie 2

„§ 5. Wysokość kar pieniężnych za naruszenie przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, przepisów ustawy lub aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie przez kapitana wykonującego rybołówstwo komercyjne przy użyciu statku rybackiego o długości całkowitej równej albo większej niż 10 m wynosi:

1) od 500 zł do 1000 zł - za nieprzekazywanie w terminie, o którym mowa w:

a) art. 14 ust. 6 albo w art. 15 ust. 1 lub 2 rozporządzenia nr 1224/2009 - dziennika połowowego albo informacji zawartych w tym dzienniku lub

b) art. 21 ust. 4 albo art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1224/2009 - deklaracji przeładunkowej albo informacji zawartych w tej deklaracji, lub

c) art. 23 ust. 3 albo art. 24 ust. 1 rozporządzenia nr 1224/2009 - deklaracji wyładunkowej albo informacji zawartych w tej deklaracji;

2) od 500 zł do 2000 zł - za przekazanie sprawozdania, o którym mowa w art. 28 ust. 1 rozporządzenia nr 1224/2009, niezgodnie ze sposobem lub warunkami określonymi w tym przepisie lub bez co najmniej jednej z informacji, o których mowa w tym przepisie;

3) od 2 000 zł do 20 000 zł - **za naruszenie w inny sposób przepisów ustawy, aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie oraz przepisów wspólnej polityki rybołówstwa.**”

Zadanie 2

„Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że **tak sformułowane przepisy nie spełniają minimalnych wymogów stawianych regulacjom sankcyjnym i w sposób jawny godzą w zasady państwa prawnego wynikające z art. 2 Konstytucji ze względu na całkowitą niedookreśloność czynu, za który może zostać wymierzona kara administracyjna.**”

Zadanie 3

Art. 217. Nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie **podmiotów, przedmiotów** opodatkowania i **stawek podatkowych**, a także **zasad przyznawania ulg i umorzeń** oraz **kategorii podmiotów** zwolnionych od podatków następuje w drodze **ustawy**.

Zadanie 3

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2020 r. poz. 638, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany

1) po art. 24a dodaje się art. 24aa w brzmieniu:

„Art. 24aa. 1. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w transporcie zwierząt kręgowych, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję o przymusowym zatrzymaniu i przechowaniu zwierząt.

2. Za przechowanie zwierząt kręgowych do czasu zapewnienia właściwych warunków transportu pobiera się opłatę.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi wysokość opłaty, o której mowa w ust. 2, oraz podmioty zobowiązane do jej uiszczenia.”;

Zadanie 3

Oплата, która ma charakter daniny publicznej

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2020 r. poz. 638, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany

1) po art. 24a dodaje się art. 24aa w brzmieniu:

„Art. 24aa. 1. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w transporcie zwierząt kręgowych, powiatowy lekarz weterynarii wydaje **decyzję o przymusowym zatrzymaniu i przechowaniu** zwierząt.

2. **Za przechowanie zwierząt kręgowych do czasu zapewnienia właściwych warunków transportu pobiera się opłatę.**

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi **wysokość opłaty**, o której mowa w ust. 2, oraz **podmioty zobowiązane do jej uiszczenia.**”;

Zadanie 3

2) po art. 24d dodaje się art. 24da w brzmieniu:

„Art. 24da. 1. Za przeprowadzenie egzaminu kończącego szkolenie pobiera się opłatę.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zadanie 3

2) po art. 24d dodaje się art. 24da w brzmieniu:

„Art. 24da. 1. **Za przeprowadzenie egzaminu kończącego szkolenie pobiera się opłatę.**

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi **wysokość opłaty***, o której mowa w ust. 1.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zadanie 3

„Art. 24da. 1. **Za przeprowadzenie egzaminu kończącego szkolenie pobiera się opłatę.**

2. **Wysokość opłaty nie może być wyższa** niż 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym przeprowadzenie egzaminu, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. ...).

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi **wysokość opłaty**, o której mowa w ust. 1.”.

Zadanie 4

Ustawa z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie

Rozdział 7. Straż łowiecka.

Art. 39. 1. Na terenach obwodów łowieckich ochroną zwierzyny oraz ochroną mienia dzierżawców i zarządców, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa łowieckiego i szkodnictwa przyrodniczego, popełnianych w obwodach łowieckich polnych i leśnych, zajmują się strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej, na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego i Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

2. Strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej przy wykonywaniu zadań określonych w ust. 1 mają prawo do:

- 1) legitymowania osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia w celu ustalenia ich tożsamości;
- 2) nakładania i ściągania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia popełniane na terenach obwodów łowieckich w zakresie szkodnictwa łowieckiego; [...]

Zadanie 4

Ustawa

z dnia r.

o zmianie ustawy-Prawo łowieckie

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1683 i 2320) w art. 39:

1) w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) dokonywania kontroli osobistej, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary;”;

2) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania przy wykonywaniu uprawnień, o których mowa w ust. 2, oraz wzory dokumentów stosowanych w tych sprawach, mając na względzie zapewnienie skuteczności podejmowanych działań oraz poszanowanie praw osób, wobec których działania te są podejmowane.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zadanie 4

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dniaw sprawie postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień strażników Państwowej Straży Łowieckiej

§ 14. 1. Kontroli osobistej dokonuje się w przypadku:

- 1) zatrzymania osoby, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że popełniła przestępstwo lub wykroczenie;
 - 2) ujawnienia przy osobie rzeczy, które mogą stanowić zagrożenie bezpieczeństwa.
2. Strażnik Państwowej Straży Łowieckiej może dokonać kontroli osobistej w przypadku, gdy kontrola ma na celu zabezpieczenie lub ujawnienie dowodów albo rzeczy mających związek z realizacją czynu zabronionego.
3. Strażnik Państwowej Straży Łowieckiej przy przeprowadzaniu kontroli osobistej:
- 1) sprawdza zawartość odzieży osoby kontrolowanej i przedmioty, które znajdują się na jej ciele, nie odsłaniając przykrytej odzieżą powierzchni ciała;
 - 2) sprawdza zawartość podręcznego bagażu oraz innych przedmiotów, które posiada przy sobie osoba kontrolowana;
 - 3) odbiera osobie kontrolowanej posiadaną broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi;
 - 4) legitymuje osobę kontrolowaną.

Zadanie 4

4. Kontrolę osobistą przeprowadza strażnik Państwowej Straży Łowieckiej:

- 1) tej samej płci, co osoba kontrolowana;
- 2) w miejscu niedostępnym w czasie wykonywania kontroli dla osób postronnych.

5. Jeżeli kontrola osobista musi być przeprowadzona niezwłocznie, w szczególności ze względu na okoliczności mogące stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, może jej dokonać strażnik Państwowej Straży Łowieckiej płci odmiennej.

6. Podczas kontroli osobistej może być obecna osoba przybrana przez prowadzącego czynność. Ponadto może być obecna osoba wskazana przez tego, u kogo dokonuje się kontroli osobistej, jeżeli nie uniemożliwi to kontroli osobistej albo nie utrudni jej w istotny sposób.

Zadanie 4

Ustawa

z dnia r.

o zmianie ustawy-Prawo łowieckie

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1683 i 2320) w art. 39:

1) w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) dokonywania kontroli osobistej, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary;”;

2) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania przy wykonywaniu uprawnień, o których mowa w ust. 2, oraz wzory dokumentów stosowanych w tych sprawach, mając na względzie zapewnienie skuteczności podejmowanych działań oraz poszanowanie praw osób, wobec których działania te są podejmowane.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zadanie 4

Ustawa

z dnia r.

o zmianie ustawy-Prawo łowieckie

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1683 i 2320) w art. 39:

1) w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) **dokonywania kontroli osobistej**, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary;”;

2) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, **spółb postępowania przy wykonywaniu uprawnień, o których mowa w ust. 2**, oraz **wzory dokumentów stosowanych w tych sprawach**, mając na względzie zapewnienie skuteczności podejmowanych działań oraz poszanowanie praw osób, wobec których działania te są podejmowane.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zadanie 4

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dniaw sprawie postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień strażników Państwowej Straży Łowieckiej

§ 14. 1. Kontroli osobistej dokonuje się **w przypadku**:

- 1) zatrzymania osoby, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że popełniła przestępstwo lub wykroczenie;
- 2) ujawnienia przy osobie rzeczy, które mogą stanowić zagrożenie bezpieczeństwa.

2. Strażnik Państwowej Straży Łowieckiej może dokonać kontroli osobistej **w przypadku**, gdy kontrola ma na celu zabezpieczenie lub ujawnienie dowodów albo rzeczy mających związek z realizacją czynu zabronionego.

3. Strażnik Państwowej Straży Łowieckiej **przy przeprowadzaniu kontroli osobistej**:

- 1) sprawdza zawartość odzieży osoby kontrolowanej i przedmioty, które znajdują się na jej ciele, nie odsłaniając przykrytej odzieżą powierzchni ciała;
- 2) sprawdza zawartość podręcznego bagażu oraz innych przedmiotów, które posiada przy sobie osoba kontrolowana;
- 3) odbiera osobie kontrolowanej posiadaną broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi;
- 4) legitymuje osobę kontrolowaną.

Zadanie 4

4. Kontrolę osobistą przeprowadza strażnik Państwowej Straży Łowieckiej:

1) tej samej płci, co osoba kontrolowana;

2) w miejscu niedostępnym w czasie wykonywania kontroli dla osób postronnych.

5. Jeżeli kontrola osobista musi być przeprowadzona niezwłocznie, w szczególności ze względu na okoliczności mogące stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, może jej dokonać strażnik Państwowej Straży Łowieckiej płci odmiennej.

6. Podczas kontroli osobistej **może być obecna osoba przybrana przez prowadzącego czynność**. Ponadto może być obecna osoba wskazana przez tego, u kogo dokonuje się kontroli osobistej, jeżeli nie uniemożliwi to kontroli osobistej albo nie utrudni jej w istotny sposób.

Zadanie 4

Art. 31. 3. Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane **tylko w ustawie** i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Art. 41. 1. Każdemu zapewnia się **nietykalność osobistą i wolność osobistą**. Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na **zasadach i w trybie** określonych w ustawie.

Zadanie 4

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 grudnia 2017 r.
(sygn. K 17/14)

Ograniczenie konstytucyjnych wolności i praw, przybierające w niniejszej sprawie postać przeszukania osoby, kontroli osobistej czy szeroko pojętej kontroli środków transportu, ładunków i bagaży musi być precyzyjnie unormowane w ustawie. Spełnione muszą zostać warunki ustawowej formy ograniczenia i odpowiedniej określoności regulacji. **Nie chodzi wyłącznie o umieszczenie** danego przepisu w akcie normatywnym rangi co najmniej ustawy, lecz także o **zupełność i możliwie daleko posuniętą precyzję unormowania**, które zapewnia przewidywalność zachowania się przedstawicieli władzy publicznej wobec jednostek.

Zadanie 4

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 grudnia 2017 r. (sygn. K 17/14)

Ustawowe ograniczenia (...) powinny być możliwe do ustalenia już **na podstawie wykładni językowej przepisów ustawy**, bez potrzeby odwoływania się do wykładni systemowej czy funkcjonalnej. Zdaniem Trybunału, w wypadku wolności osobistych **nie jest dopuszczalne skorygowanie** niekonstytucyjnej normy prawnej wyprowadzonej za pomocą wykładni językowej przez odwołanie się do pozostałych, **pozajęzykowych metod wykładni**, aby wreszcie odnaleźć - czasami gdzieś na bezdrożach systemu prawnego - rozumienie przepisu ograniczającego konstytucyjne wolności osobiste, które będzie zgodne z Konstytucją”.

Zadanie 4

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 grudnia 2017 r. (sygn. K 17/14)

W swym orzecznictwie Trybunał wielokrotnie przypominał, że „[u]zależnienie dopuszczalności ograniczeń praw i wolności od ich ustanowienia «**tylko w ustawie**» jest czymś więcej niż tylko przypomnieniem ogólnej zasady **wyłącznie ustawy** dla normowania sytuacji prawnej jednostek (...). Skoro ograniczenia (...) mogą być ustanawiane «tylko» w ustawie, to kryje się w tym nakaz **kompletności unormowania ustawowego, które musi samodzielnie określać wszystkie podstawowe elementy ograniczenia danego prawa i wolności, tak aby już na podstawie lektury przepisów ustawy można było wyznaczyć kompletny zarys (kontur) tego ograniczenia**” (wyrok TK z 12 stycznia 2000 r., sygn. P 11/98, OTK ZU nr 1/2000, poz. 3; zob. też wyroki z: 8 lipca 2003 r., sygn. P 10/02, OTK ZU nr 6/A/2003, poz. 62; 6 października 2009 r., sygn. SK 46/07; 15 listopada 2011 r., sygn. P 29/10, OTK ZU nr 9/A/2011, poz. 96).

Zadanie 4

Art. 15. 1. Policjanci wykonując czynności, o których mowa w art. 14, mają prawo:

5) **dokonywania kontroli osobistej**, a także przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunków w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego:

a) **w razie istnienia** uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub

b) **w celu znalezienia:**

- broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów mogących służyć do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub

- przedmiotów, których posiadanie jest zabronione, lub mogących stanowić dowód w postępowaniu prowadzonym w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1, 2, 3a, 4, 4a, 6 i 7, oraz przepisów innych ustaw określających zadania Policji lub

- przedmiotów podlegających przepadkowi w przypadku uzasadnionego przypuszczenia posiadania przez osobę broni lub takich przedmiotów lub uzasadnionego przypuszczenia ich użycia do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary

- na zasadach i w sposób określony w art. 15d i art. 15e;

Zadanie 4

Art. 15d. 1. Kontrola osobista **polega na sprawdzeniu:**

- 1) zawartości odzieży i obuwia osoby poddawanej kontroli osobistej, zwanej dalej "osobą kontrolowaną" i przedmiotów, które znajdują się na jej ciele, bez odsłaniania przykrytej odzieżą powierzchni ciała;
- 2) zawartości podręcznego bagażu oraz innych przedmiotów, które posiada przy sobie osoba kontrolowana;
- 3) zawartości odzieży i obuwia osoby kontrolowanej i przedmiotów, które znajdują się na jej ciele, z odsłonięciem przykrytych odzieżą powierzchni ciała w celu oraz w zakresie niezbędnym do odebrania broni lub przedmiotów, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5, w przypadku gdy ujawniono ich posiadanie przez osobę kontrolowaną podczas sprawdzenia, o którym mowa w pkt 1 lub 2 i gdy do ich odebrania nie jest wystarczające zastosowanie czynności określonych w pkt 1 i 2;
- 4) jamy ustnej, nosa, uszu oraz włosów osoby kontrolowanej;
- 5) miejsc intymnych osoby kontrolowanej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach.[...]

Zadanie 4

7. Podczas kontroli osobistej **może być obecna osoba przybrana** przez dokonującego czynności, a w przypadku gdy nie uniemożliwi to przeprowadzenia kontroli osobistej albo nie utrudni jej przeprowadzenia w istotny sposób, podczas kontroli osobistej może być obecna także osoba wskazana przez osobę kontrolowaną.

8. Osoba kontrolowana jest obowiązana umożliwić policjantom dokonanie czynności, o których mowa w ust. 1.

9. Po zakończeniu kontroli osobistej policjant poucza osobę kontrolowaną o **prawie do złożenia zażalenia**, o którym mowa w ust. 11, oraz o prawie do żądania sporządzenia protokołu z kontroli osobistej.

Zadanie 4

10. Z kontroli osobistej sporządza się protokół w przypadku, gdy osoba kontrolowana zgłosiła takie żądanie bezpośrednio po jej dokonaniu oraz w przypadku, gdy w toku kontroli znaleziono broń lub przedmioty, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5. Protokół zawiera w szczególności:

- 1) **oznaczenie czynności, podstawy prawnej i przyczyny jej podjęcia, jej miejsca oraz danych osoby kontrolowanej i osób uczestniczących w kontroli osobistej**, obejmujących w szczególności imię, nazwisko, numer PESEL lub datę urodzenia oraz rodzaj i cechy identyfikacyjne dokumentu, na podstawie którego ustalono tożsamość osoby;
- 2) datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia czynności;
- 3) dane policjanta dokonującego czynności obejmujące stopień, imię, nazwisko oraz nazwę jednostki organizacyjnej Policji, w której pełni służbę;
- 4) nazwę jednostki organizacyjnej Policji, właściwej ze względu na miejsce dokonania kontroli osobistej;
- 5) przebieg czynności, oświadczenia i wnioski jej uczestników;[...]

Zadanie 5

Art. 59. 1. Członek służby zagranicznej nie może podejmować zatrudnienia lub wykonywać innych zajęć zarobkowych bez pisemnej zgody Szefa Służby Zagranicznej.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki:

1) ogłaszania przez członków służby zagranicznej prac naukowych i publicystycznych związanych ze stosunkami międzynarodowymi, a także rozpowszechniania w środkach masowego przekazu wiadomości dotyczących takich stosunków lub służby zagranicznej, w tym udzielania wywiadów i ogłaszania prac naukowych,

2) przyjmowania upominków i innych świadczeń o podobnym charakterze

- biorąc pod uwagę interes służby zagranicznej i tradycje w dyplomacji oraz zapewnienie rozwoju intelektualnego i naukowego członków służby zagranicznej.

Zadanie 5

- Konstytucja

Art. 73. Każdemu zapewnia się wolność twórczości artystycznej, **badania naukowych** oraz **ogłaszania ich wyników**, wolność nauczania, a także wolność korzystania z dóbr kultury.

Art. 31. 3. Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Zadanie 5

Art. 59. 1. Członek służby zagranicznej nie może podejmować zatrudnienia lub wykonywać innych zajęć zarobkowych bez pisemnej zgody Szefa Służby Zagranicznej.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki:

1) ogłaszania przez członków służby zagranicznej prac naukowych i publicystycznych związanych ze stosunkami międzynarodowymi, a także rozpowszechniania w środkach masowego przekazu wiadomości dotyczących takich stosunków lub służby zagranicznej, w tym udzielania wywiadów i ogłaszania prac naukowych,

2) przyjmowania upominków i innych świadczeń o podobnym charakterze

- biorąc pod uwagę interes służby zagranicznej i tradycje w dyplomacji oraz zapewnienie rozwoju intelektualnego i naukowego członków służby zagranicznej.

Upoważnienie ustawowe

Zadanie 1

- Art. 222. 1. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa organy właściwe do nakładania obowiązków i zadań, o których mowa w art. 221 ust. 1 i 2.
- Art. 223. 2. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, zasady i tryb nakładania i wykonywania obowiązków i zadań, o których mowa w art. 221 ust. 1 i 2, zasady odpłatności za ich wykonanie oraz zasady przeprowadzania przez właściwe organy kontroli ich wykonywania.

Zadanie 1

- Art. 222. 1. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, **określa organy** właściwe do nakładania obowiązków i zadań, o których mowa w art. 221 ust. 1 i 2.
- Art. 223. 2. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, **zasady i tryb** nakładania i wykonywania obowiązków i zadań, o których mowa w art. 221 ust. 1 i 2, **zasady odpłatności** za ich wykonanie oraz **zasady** przeprowadzania przez właściwe organy **kontroli** ich wykonywania.

Zadanie 2

Art. 333. 1. Za przygotowanie i udostępnienie informacji w innej formie niż określona w art. 332 ust. 5 Wody Polskie pobierają opłatę.

2. Maksymalna opłata nie może być wyższa niż 5000 zł za jedną czynność wskazaną w nocie księgowej.

3. Opłatę uiszcza się przed udostępnieniem informacji na rachunek bankowy Wód Polskich.

4. W przypadku nieuiszczenia opłaty Wody Polskie odmawiają udostępnienia tych informacji.

5. Opłata, o której mowa w ust. 1, stanowi przychód Wód Polskich.

6. Bezpłatny dostęp do danych z systemu informacyjnego gospodarowania wodami przysługuje:

1) organom administracji publicznej oraz instytutom badawczym - w celu realizacji zadań ustawowych;

2) szkołom, uczelniom oraz organizacjom pozarządowym - w celu edukacyjnym.

7. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania oraz wysokość opłat za przygotowanie i udostępnianie informacji z systemu informacyjnego gospodarowania wodami podlegających udostępnianiu na warunkach określonych w ust. 1.

8. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 7, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej kieruje się zakresem czynności koniecznych do przygotowania informacji w żądanej formie.

Zadanie 2

Art. 333. 1. Za przygotowanie i udostępnienie informacji w innej formie niż określona w art. 332 ust. 5 Wody Polskie pobierają opłatę.

2. Maksymalna opłata nie może być wyższa niż 5000 zł za jedną czynność wskazaną w nocie księgowej.

3[...]

7. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, **sposób ustalania oraz wysokość opłat** za przygotowanie i udostępnianie informacji z systemu informacyjnego gospodarowania wodami podlegających udostępnianiu na warunkach określonych w ust. 1.

8. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 7, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej kieruje się zakresem czynności koniecznych do przygotowania informacji w żądanej formie.

Zadanie 3

Art. 92. 1. Policjantowi przysługuje równoważnik pieniężny, jeżeli on sam lub członkowie jego rodziny nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania, odmowy przyznania, cofania oraz zwracania równoważnika pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając podmioty uprawnione do jego otrzymania, sposób ustalania wysokości równoważnika, wzory wymaganych dokumentów, organy właściwe do jego przyznawania, odmowy przyznania, wypłaty, cofania albo żądania jego zwrotu, a także sposób postępowania w przypadku wystąpienia zbiegu uprawnień do jego otrzymania.

Zadanie 3

Art. 92. 1. Policjantowi **przysługuje** równoważnik pieniężny, jeżeli on sam lub członkowie jego rodziny nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, **wysokość** oraz **szczegółowe zasady** przyznawania, odmowy przyznania, cofania oraz zwracania równoważnika pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając podmioty uprawnione do jego otrzymania, sposób ustalania wysokości równoważnika, wzory wymaganych dokumentów, organy właściwe do jego przyznawania, odmowy przyznania, wypłaty, cofania albo żądania jego zwrotu, a także sposób postępowania w przypadku wystąpienia zbiegu uprawnień do jego otrzymania.

Zadanie 3

- zasady przyznawania, odmowy przyznania, cofania oraz zwracania równoważnika pieniężnego – materia ustawowa,
- **podmioty** uprawnione do jego otrzymania – zakres podmiotowy aktu,
- sposób ustalania wysokości równoważnika – czy wysokość?
- wzory wymaganych dokumentów – to nie wytyczna,
- organy właściwe do jego przyznawania, odmowy przyznania, wypłaty, cofania albo żądania jego zwrotu – właściwe organy,
- sposób postępowania w przypadku wystąpienia **zbiegu uprawnień** do jego otrzymania.

Zadanie 4

5. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw wewnętrznych, zabezpieczenia społecznego i zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) właściwość i tryb postępowania komisji lekarskich w sprawach, o których mowa w ust. 2, 2a i 4;
- 2) wykaz chorób i ułomności uwzględniany przy orzekaniu o zdolności do służby w SKW i SWW;
- 3) tryb kierowania do komisji lekarskich;
- 4) szczegółowe warunki orzekania w sprawach, o których mowa w ust. 2, 2a i 4;
- 5) właściwość organów i tryb uchylania orzeczeń w ramach nadzoru.

6. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, należy w szczególności uwzględnić niezbędną dokumentację medyczną i inne dokumenty mogące stanowić podstawę orzeczenia, niezbędne elementy orzeczeń i wzory orzeczeń, możliwość składania sprzeciwów przez członków komisji lekarskich, a także zatwierdzania orzeczeń przez komisje lekarskie wyższego szczebla.

Zadanie 4

2. [...] Komisja lekarska wydaje orzeczenie , które jest decyzją administracyjną.

5. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw wewnętrznych, zabezpieczenia społecznego i zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia:

1) właściwość i tryb postępowania komisji lekarskich w sprawach, o których mowa w ust. 2, 2a i 4;

2) wykaz chorób i ułomności uwzględniany przy orzekaniu o zdolności do służby w SKW i SWW;

3) tryb kierowania do komisji lekarskich;

4) szczegółowe warunki orzekania w sprawach, o których mowa w ust. 2, 2a i 4;

5) właściwość organów i tryb uchylania orzeczeń w ramach nadzoru.

6. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, należy w szczególności uwzględnić niezbędną dokumentację medyczną i inne dokumenty mogące stanowić podstawę orzeczenia, niezbędne elementy orzeczeń i wzory orzeczeń, możliwość składania sprzeciwów przez członków komisji lekarskich, a także zatwierdzania orzeczeń przez komisje lekarskie wyższego szczebla.

Zadanie 4

2. [...] Komisja lekarska wydaje orzeczenie , które jest **decyzją administracyjną**.

5. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw wewnętrznych, zabezpieczenia społecznego i zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) właściwość i **tryb postępowania komisji lekarskich** w sprawach, o których mowa w ust. 2, 2a i 4;
- 2) wykaz chorób i ułomności uwzględniany przy orzekaniu o zdolności do służby w SKW i SWW;
- 3) tryb kierowania do komisji lekarskich;
- 4) szczegółowe warunki orzekania w sprawach, o których mowa w ust. 2, 2a i 4;
- 5) **właściwość organów i tryb uchylania orzeczeń w ramach nadzoru.**

Zadanie 4

5. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw wewnętrznych, zabezpieczenia społecznego i zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) właściwość i **tryb postępowania komisji lekarskich** w sprawach, o których mowa w ust. 2, 2a i 4;
- 2) wykaz chorób i ułomności uwzględniany przy orzekaniu o zdolności do służby w SKW i SWW;
- 3) tryb kierowania do komisji lekarskich;
- 4) szczegółowe warunki orzekania w sprawach, o których mowa w ust. 2, 2a i 4;
- 5) **właściwość organów i tryb uchylania orzeczeń w ramach nadzoru.**

6. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, należy w szczególności uwzględnić **niezbędną dokumentację medyczną i inne dokumenty** mogące stanowić podstawę orzeczenia, niezbędne elementy orzeczeń i **wzory orzeczeń**, możliwość składania sprzeciwów przez członków komisji lekarskich, a także **zatwierdzania orzeczeń przez komisje lekarskie wyższego szczebla.**

Zadanie 5

2. Umundurowanie służbowe przysługuje Głównemu Inspektorowi, wojewódzkiemu inspektorowi, ich zastępcom, inspektorom, a także na zasadach określonych przez Głównego Inspektora, w drodze zarządzenia, pracownikom Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego.

3. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, dystynkcje i wzór umundurowania, o którym mowa w ust. 2, normy umundurowania i sposób jego przydziału oraz zasady i sposób noszenia umundurowania, jak również ustali kryteria przydziału umundurowania, warunki jego używania, mając na uwadze okres używalności umundurowania.

Zadanie 5

3a. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, mając na względzie zakres zadań i sposób ich realizacji przez osoby, o których mowa w ust. 2, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość i warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie;
- 2) elementy umundurowania stanowiące podstawę do określenia wysokości równoważnika;
- 3) tryb przyznawania, przypadki odmowy przyznania oraz terminy wypłacania równoważnika;
- 4) wysokość, warunki przyznawania i terminy wypłaty ryczałtu pieniężnego za czyszczenie chemiczne umundurowania.

Dziękuję za uwagę!

